

STRATEGIA ROZWOJU POWIATU POZNAŃSKIEGO do 2030 r.

Część II

Cele i działania strategiczne Powiatu Poznańskiego

CBM CENTRUM BADAŃ METROPOLITALNYCH
UNIwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

SPIS TREŚCI

1. Misja i wizja rozwoju Powiatu Poznańskiego	4
2. Cele strategiczne, operacyjne i działania Powiatu Poznańskiego	5
Cel strategiczny 1: Ochrona i kształtowanie walorów środowiska przyrodniczego oraz dziedzictwa kulturowego powiatu poznańskiego	11
1.1. Poprawa stanu środowiska przyrodniczego	12
1.2. Ochrona i rewaloryzacja zasobów dziedzictwa kulturowego	31
1.3. Rozwój potencjału turystycznego Powiatu i tworzenie zintegrowanych produktów turystycznych	40
1.4. Rozwój infrastruktury i oferty sportowo - rekreacyjnej	47
Cel strategiczny 2: Poprawa zdrowia i zmniejszenie nierówności społecznych w zdrowiu oraz wzrost integracji społecznej mieszkańców powiatu poznańskiego. Porządek publiczny i bezpieczeństwo obywateli.	53
2.1. Poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia oraz zwiększenie dostępności opieki zdrowotnej	54
2.2. Wzmocnienie integracji społecznej	61
2.3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i rozwój społeczeństwa obywatelskiego	70
2.4. Rozwój działalności kulturalnej	78
2.5. Podwyższenie stanu i poczucia bezpieczeństwa	83
Cel strategiczny 3: Rozwój edukacji, rynku pracy i wspieranie rozwoju gospodarczego powiatu poznańskiego	92
3.1. Rozwój edukacji ponadgimnazjalnej, podnoszenie poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych mieszkańców	93
3.2. Promocja zatrudnienia i przeciwdziałanie bezrobociu	117
3.3. Wspieranie rozwoju gospodarczego powiatu poznańskiego	122
Cel strategiczny 4: Rozwój zrównoważonego i zintegrowanego transportu na terenie powiatu poznańskiego	128
4.1. Rozbudowa i przebudowa sieci drogowej	129
4.2. Rozwój systemu transportu zbiorowego na terenie powiatu poznańskiego	141
Cel strategiczny 5: Rozwój przyjaznej administracji, współpraca samorządowa i kształtowanie wizerunku powiatu poznańskiego	154
5.1. Doskonalenie usług administracyjnych	155
5.2. Współpraca Samorządu Powiatowego z otoczeniem	160
5.3. Kształtowanie dobrego wizerunku Powiatu	168
3. Proces realizacji Strategii: wdrażanie, monitoring, ewaluacja	171
4. Kierunki rozwoju powiatu poznańskiego w świetle europejskich, krajowych i regionalnych dokumentów strategicznych	175
Wykaz akronimów	179
Literatura i spis źródeł	180

1. MISJA I WIZJA ROZWOJU POWIATU POZNAŃSKIEGO

Misja samorządu w zwięzły sposób precyzuje istotę jego działań i podstawowe funkcje do spełnienia na rzecz zaspokojenia potrzeb mieszkańców Powiatu. Kierując się tymże posłannictwem sformułowana **misja Samorządu Powiatu Poznańskiego**, w analogii do poprzedniej strategii, brzmi:

Rozwijamy potencjał społeczny i gospodarczy naszego Powiatu dla dobra jego mieszkańców, dbając o środowisko przyrodnicze w myśl zasad zrównoważonego rozwoju.

Tak określona misja pozwala na wyznaczenie wizji Powiatu, rozumianej jako projekcja stanu, do jakiego dąży społeczność lokalna i reprezentująca ją władza samorządowa w perspektywie 2030 r. Ze względu na nadrzędny cel rozwoju Powiatu, jakim jest zapewnienie jego mieszkańcom wysokiej jakości życia oraz utrzymanie silnej pozycji konkurencyjnej Powiatu w skali kraju, realizowana będzie następująca **wizja rozwoju Powiatu Poznańskiego**:

**Powiat Poznański, tworząc z miastem Poznań wielkomiejską Metropolię, rozwija się dynamicznie i zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.
Mieszkańcy Powiatu mają dobry dostęp do miejsc pracy, edukacji, opieki zdrowotnej, kultury i wypoczynku oraz zapewnione czyste środowisko i poczucie bezpieczeństwa publicznego.
Nowoczesna gospodarka, lokalny kapitał społeczny i wysoki poziom usług publicznych, gwarantują stały rozwój demograficzny i gospodarczy Powiatu oraz wysoki w skali kraju poziom życia jego mieszkańców.**

Realizacji wizji rozwoju towarzyszy ścisła współpraca Władz Powiatu i jednostek organizacyjnych powiatu z instytucjami i organizacjami działającymi na terenie Powiatu, wsparcie i zaangażowanie mieszkańców oraz podmiotów gospodarczych, wreszcie współpraca z samorządami gmin oraz miastem Poznań. Tylko efektywne wykorzystanie potencjałów i aktywności wszystkich interesariuszy daje szansę na pomyślny i trwały rozwój powiatu poznańskiego.

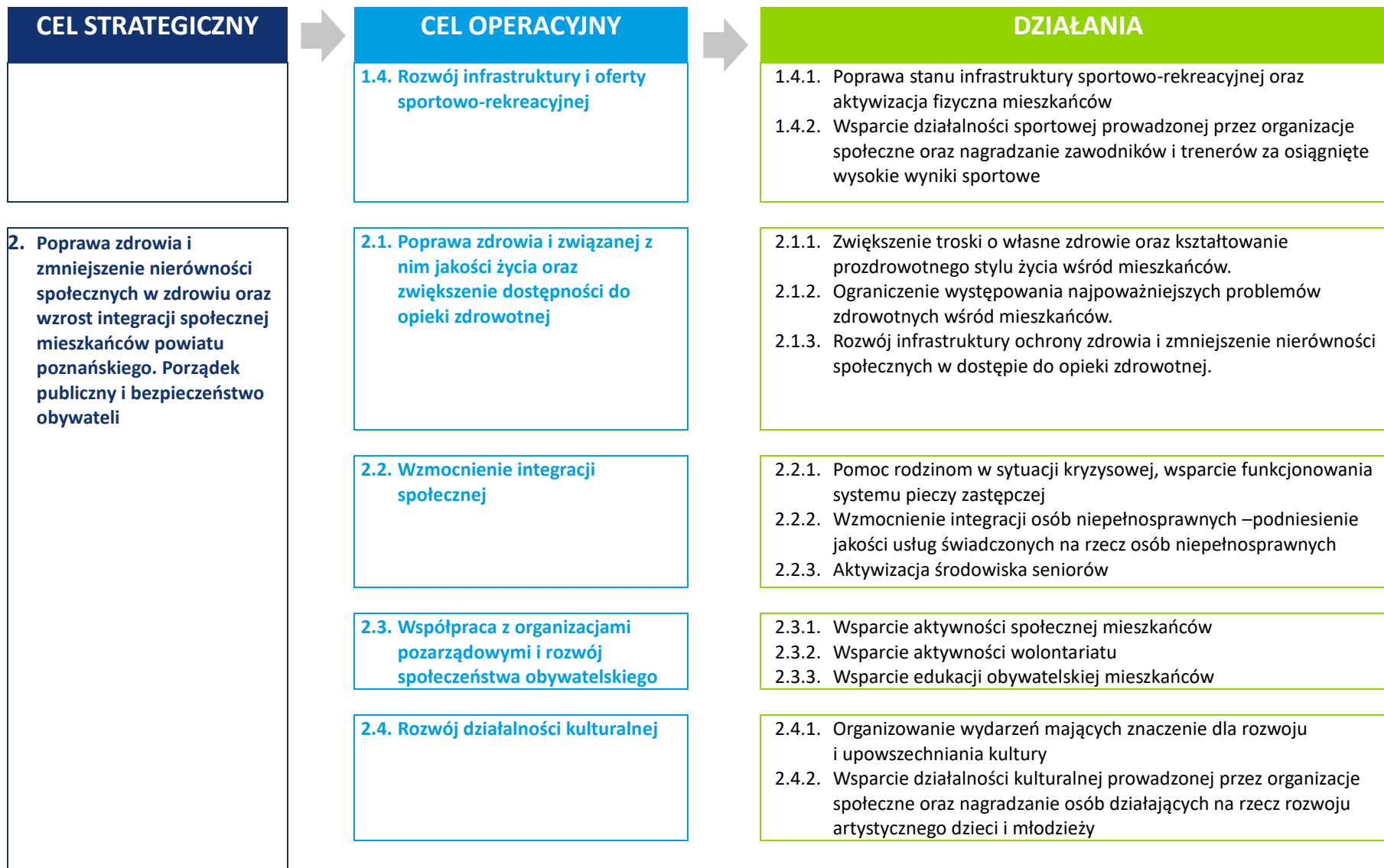
2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE I DZIAŁANIA POWIATU POZNAŃSKIEGO

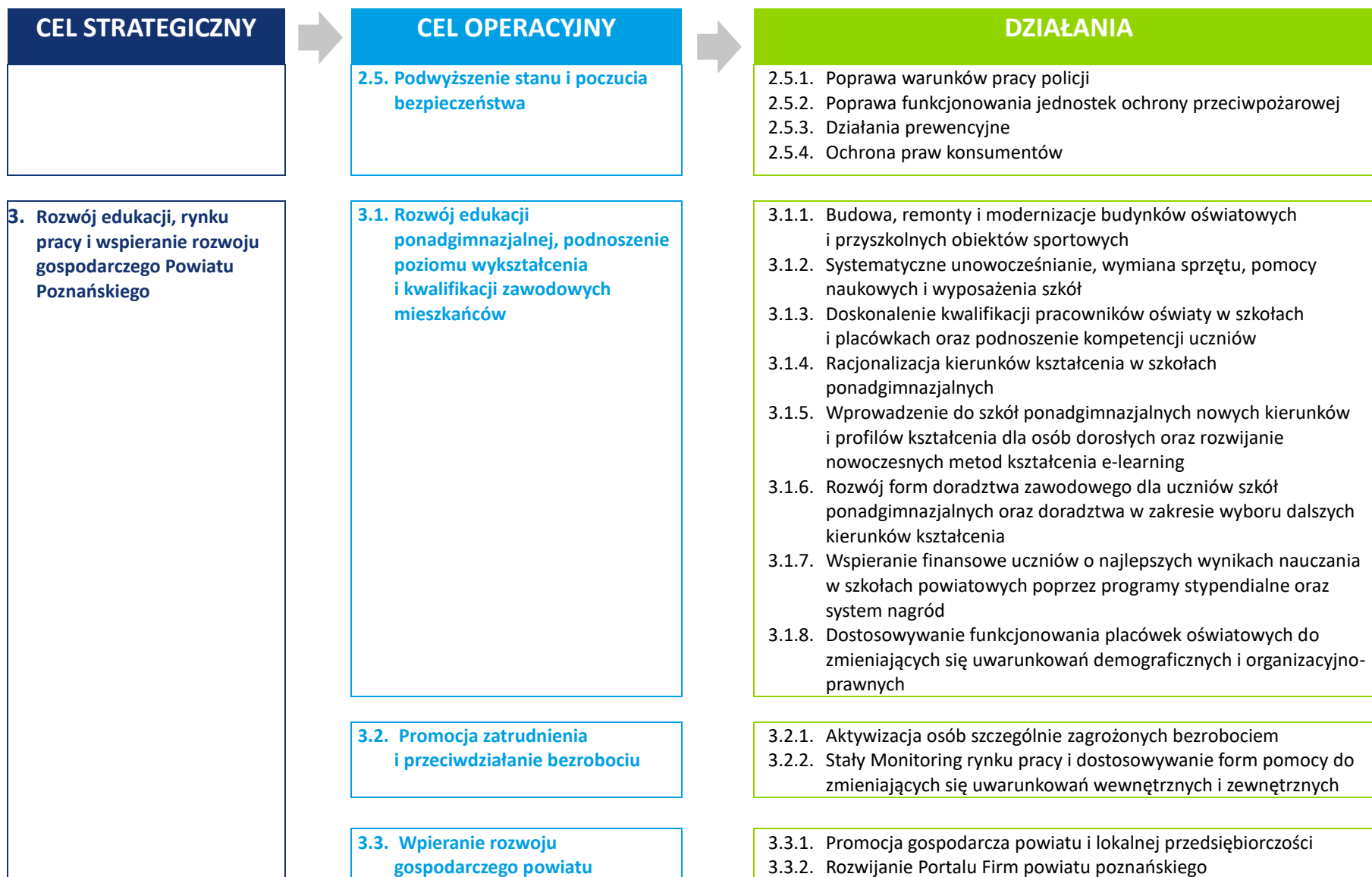
Strategia Rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 r. wyznacza pięć celów strategicznych, rozwiniętych w siedemnaście celów operacyjnych. Realizacja celów następuje na poziomie konkretnych działań, które opisano uwzględniając ich uzasadnienie, zakres, realizatorów, partnerów, źródła finansowania, oczekiwane efekty oraz sposoby ich opomiarowania.

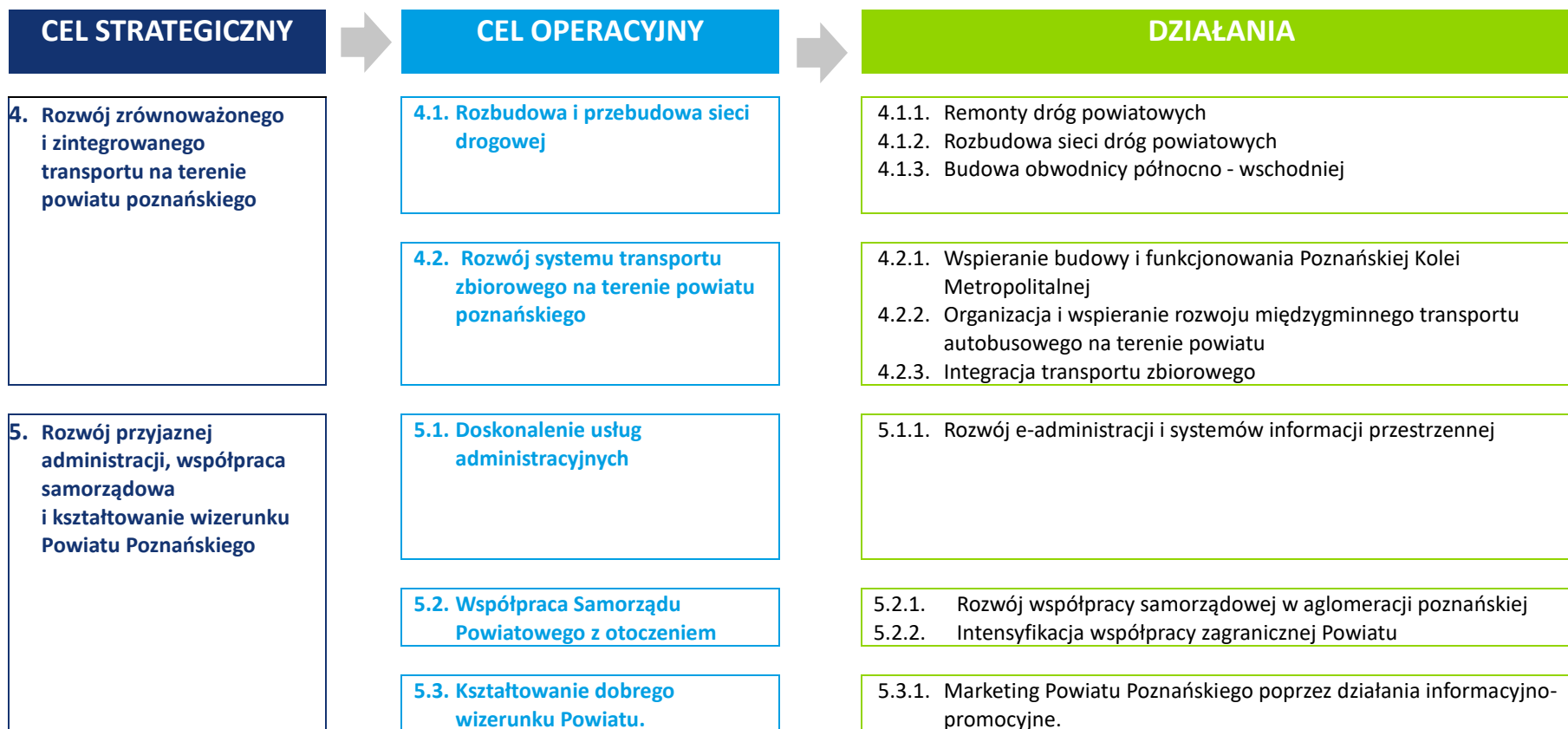
Cele strategiczne i odpowiadające im cele operacyjne realizowane przez Samorząd Powiatu Poznańskiego są następujące:

- 1. Ochrona i kształtowanie walorów środowiska przyrodniczego oraz dziedzictwa kulturowego Powiatu Poznańskiego**
 - 1.1. Poprawa stanu środowiska przyrodniczego
 - 1.2. Ochrona i rewaloryzacja zasobów dziedzictwa kulturowego
 - 1.3. Rozwój potencjału turystycznego powiatu i tworzenie zintegrowanych produktów turystycznych
 - 1.4. Rozwój infrastruktury i oferty sportowo - rekreacyjnej
- 2. Poprawa zdrowia i zmniejszenie nierówności społecznych w zdrowiu oraz wzrost integracji społecznej mieszkańców powiatu poznańskiego. Porządek publiczny i bezpieczeństwo obywateli**
 - 2.1. Poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia oraz zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej
 - 2.2. Wzmocnienie integracji społecznej
 - 2.3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i rozwój społeczeństwa obywatelskiego
 - 2.4. Rozwój działalności kulturalnej
 - 2.5. Podwyższenie stanu i poczucia bezpieczeństwa
- 3. Rozwój edukacji, rynku pracy i wspieranie rozwoju gospodarczego powiatu poznańskiego**
 - 3.1. Rozwój edukacji ponadgimnazjalnej, podnoszenie poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych mieszkańców
 - 3.2. Promocja zatrudnienia i przeciwdziałanie bezrobociu
 - 3.3. Wpieranie rozwoju gospodarczego Powiatu
- 4. Rozwój zrównoważonego i zintegrowanego transportu na terenie powiatu poznańskiego**
 - 4.1. Rozbudowa i przebudowa sieci drogowej
 - 4.2. Rozwój systemu transportu zbiorowego na terenie powiatu poznańskiego
- 5. Rozwój przyjaznej administracji, współpraca samorządowa i kształtowanie wizerunku powiatu poznańskiego**
 - 5.1. Doskonalenie usług administracyjnych
 - 5.2. Współpraca Samorządu Powiatowego z otoczeniem
 - 5.3. Kształtowanie dobrego wizerunku Powiatu.

Ochrona i kształtowanie walorów środowiska przyrodniczego oraz dziedzictwa kulturowego powiatu poznańskiego

CEL STRATEGICZNY I

Cel strategiczny 1.		Ochrona i kształtowanie walorów środowiska przyrodniczego oraz dziedzictwa kulturowego powiatu poznańskiego
Cel operacyjny 1.1.		Poprawa stanu środowiska przyrodniczego
Działanie	1.1.1.	Zwiększenie efektywności energetycznej oraz zmniejszenie energochłonności budynków użyteczności publicznej zarządzanych przez Powiat
	1.1.2.	Realizacja założeń zawartych w „Programie usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie powiatu poznańskiego”
	1.1.3.	Zmniejszenie liczby mieszkańców narażonych na ponadnormatywny poziom hałasu
	1.1.4.	Zwiększanie lesistości i poprawa stanu lasów
	1.1.5.	Program odbudowy populacji zwierzyny drobnej i redukcji drapieżników (lisów i jenotów) na terenie powiatu poznańskiego
	1.1.6.	Identyfikacja, sporządzanie i aktualizacja wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń ziemi oraz prowadzenie obserwacji i rejestru terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy
	1.1.7.	Promocja przedsięwzięć i zachowań proekologicznych oraz edukacja ekologiczna

Działanie 1.1.1.	Zwiększenie efektywności energetycznej oraz zmniejszenie energochłonności budynków użyteczności publicznej zarządzanych przez Powiat
Uzasadnienie działania	Działanie to zgodne jest z ustawą o samorządzie powiatowym z 5 czerwca 1998 r., gdzie kwestie ochrony środowiska przyrodniczego, jak również utrzymanie obiektów i urządzeń użyteczności publicznej zostały zdefiniowane jako ustawowe zadania Powiatu. W związku z występującymi przekroczeniami dopuszczalnych poziomów pyłu PM _{2,5} i PM ₁₀ i benzo(a)pirenu, ochrona jakości powietrza jest jednym z głównych celów środowiskowych Powiatu.
Opis działania	Działanie zakłada termomodernizację, wymianę urządzeń elektrycznych i oświetlenia pomieszczeń na energooszczędne oświetlenie typu LED, wymianę baterii i urządzeń na wodooszczędne, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (np. poprzez wykonanie instalacji solarnej do ogrzania wody czy pozyskania energii elektrycznej), rekuperację – odzysk ciepła z powietrza wywiewanego. Ponadto każdy nowo projektowany, remontowany lub modernizowany budynek będzie wyposażony w urządzenia o wysokiej klasie energooszczędności tak by jego efektywność energetyczna była możliwie najwyższa.
Efekty działania	Działanie to zapewnia poprawę bilansu energetycznego budynków poprzez zmniejszenie zapotrzebowania na energię niezbędną do ich ogrzania, przygotowania ciepłej wody użytkowej i ich oświetlenia. Skutkiem zmniejszenia zużycia energii będzie redukcja emisji zanieczyszczeń oraz zmniejszenie kosztów bieżących utrzymania budynków. Brak przekroczeń dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń w powietrzu.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	- Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 r.” Cel: Poprawa stanu środowiska. - Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020” Cel: Wzrost efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i surowców. - Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności, Cel 7: Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska. - Strategia Rozwoju Kraju 2020, Cel strategiczny II.6: Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko. - Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do 2030), Cel szczegółowy: osiągnięcie w możliwie krótkim czasie poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji, określonych w dyrektywie 2008/50/WE i 2004/107/WE, oraz utrzymanie ich na tych obszarach, na których są dotrzymywane, a w przypadku pyłu drobnego PM_{2,5} także pułapu stężenia ekspozycji oraz Krajowego Celu Redukcji Narażenia, osiągnięcie w perspektywie do 2030 r. stężeń niektórych substancji w powietrzu na poziomach wskazanych przez WHO oraz nowych wymagań wynikających z regulacji prawnych projektowanych przepisami prawa unijnego. - Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 3: Energia, Działanie 3.1. Wytwarzanie

Działanie 1.1.1.	Zwiększenie efektywności energetycznej oraz zmniejszenie energochłonności budynków użyteczności publicznej zarządzanych przez Powiat
	i dystrybucja energii ze źródeł odnawialnych, 3.2. Poprawa efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym, 3.3. wspieranie strategii niskoemisyjnych. - Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku, Cel operacyjny: 1.1. Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi m.in. poprzez ograniczenie emisji substancji do atmosfery, zwiększenie udziału „czystej energii” w bilansie energetycznym. - Strategia ZIT w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Poznania, Cel strategiczny: Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej oraz ograniczenie niskiej emisji w MOF Poznania. - Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej Metropolia Poznań 2020, Oś strategiczna: Gospodarka przestrzenna i środowisko, Program 1.8. Ekologiczne środowisko zamieszkania.
Spójność z substrategiami i programami rozwoju Powiatu	Program Ochrony Środowiska Powiatu Poznańskiego na lata 2016-2020, Cel: Ochrona jakości powietrza.
Realizatorzy działania	- Wydział Inwestycji i Remontów Starostwa Powiatowego w Poznaniu , - Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego w Poznaniu.
Partnerzy	Ośrodki oświatowe, opiekuńczo-wychowawcze, socjalne, zdrowotne zarządzane przez Powiat.
Beneficjenci	Osoby, instytucje, podmioty osiągające korzyść bezpośrednią lub pośrednią z realizacji działania.
Mierniki rezultatu działania	- liczba obiektów, w których dokonano wymiany urządzeń elektrycznych i oświetlenia w roku, - liczba obiektów poddanych termomodernizacji w roku, - liczba instalacji wykorzystujących energię ze źródeł odnawialnych instalowanych w obiektach zarządzanych przez powiat w roku, - wielkość nakładów finansowych w roku.
Źródła finansowania	- Budżet Powiatu Poznańskiego, - Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, - Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, - Budżet Państwa,

Działanie 1.1.1.	Zwiększenie efektywności energetycznej oraz zmniejszenie energochłonności budynków użyteczności publicznej zarządzanych przez Powiat
	▪ Inne dostępne środki zewnętrzne.
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Działanie 1.1.2.	Realizacja założeń zawartych w „Programie usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie powiatu poznańskiego”
Uzasadnienie działania	Działanie jest realizacją przyjętego przez Radę Powiatu Poznańskiego w 2008 roku „Programu usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie powiatu poznańskiego” oraz jego aktualizacji z 2014 roku, który realizowany jest przy udziale gmin Powiatu. Azbest jest włóknistym minerałem o praktycznie niezniszczalnej strukturze, równocześnie w momencie wdychania włókien zawieszonych w powietrzu staje się zagrożeniem dla zdrowia i życia, jest niebezpiecznym czynnikiem rakotwórczym. Azbest z chwilą jego usunięcia z miejsca występowania staje się odpadem niebezpiecznym. W związku z zagrożeniem jakie stanowi azbest należy go likwidować z miejsc, w których potencjalnie stanowi zagrożenie dla ludzi.
Opis działania	Działanie jest realizowane poprzez dofinansowanie w wysokości do 100% kosztów całkowitych demontażu, transportu oraz unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbest. W myśl ustalonych zasad udzielania pomocy finansowej dotyczącej usuwania wyrobów zawierających azbest, beneficjentami mogą być: osoby fizyczne, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, jednostki organizacyjne zaliczane do sektora finansów publicznych, stowarzyszenia ogrodowe lub działkowcy, a także instytuty badawcze, które posiadają na terenie powiatu poznańskiego nieruchomość, na której znajdują się wyroby zawierające azbest. Wyżej wymienione podmioty, aby skorzystać z dofinansowania, zobligowane są do złożenia wniosku w urzędzie gminy właściwym według miejsca położenia nieruchomości, na której znajdują się materiały zawierające azbest. W przypadku niewykorzystania limitów dotacyjnych w danej gminie przez wspomniane jednostki, uprawnione stają się także rolnicze spółdzielnie produkcyjne, posiadające nieruchomość na terenie powiatu poznańskiego.
Efekty działania	Materiały budowlane zawierające azbest mają właściwości rakotwórcze i usuwanie ich jest konieczne ze względów zdrowotnych. Usunięcie azbestu oraz wyrobów zawierających azbest to korzyści dla zdrowia i życia mieszkańców jak i pozostałych elementów środowiska przyrodniczego. Zakłada się, że do 2032 roku azbest oraz wyroby zawierające azbest zostaną całkowicie zlikwidowane z terenu Powiatu.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	- Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 r.” Cel: Poprawa stanu środowiska. - Krajowy plan gospodarki odpadami 2022 zakłada osiągnięcie celów określonych w przyjętym w dniu 15 marca 2010 roku przez Radę Ministrów „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 -2032”. - Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 4: Środowisko, Działanie 4.2. Gospodarka odpadami, Poddziałanie 4.2.2. Usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest. - Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku, Cel operacyjny: 1.1. Poprawa stanu środowiska i racjonalne

Działanie 1.1.2.	Realizacja założeń zawartych w „Programie usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie powiatu poznańskiego”
	gospodarowanie zasobami przyrodniczymi m.in. poprzez porządkowanie gospodarki odpadami. - Plan gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2012-2017 Cel: zakłada się osiągnięcie celów określonych w przyjętym w dniu 15 marca 2010 roku przez Radę Ministrów „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 -2032”. - Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej Metropolia Poznań 2020, Oś strategiczna: Gospodarka przestrzenna i środowisko, Program 1.7. Zintegrowany system gospodarki odpadami.
Spójność z substrategiami i programami rozwoju Powiatu	- Program Ochrony Środowiska Powiatu Poznańskiego na lata 2016-2020, Cel: Prawidłowa gospodarka odpadami. - Program usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie Powiatu Poznańskiego z 2008 roku wraz z jego aktualizacją z 2014 roku, Cele: oczyszczenia terenu gmin Powiatu Poznańskiego z azbestu oraz stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest, wyeliminowania negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców powiatu spowodowanych kontaktem z włóknami azbestu, sukcesywna likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko oraz finansowa pomoc dla mieszkańców oraz właścicieli nieruchomości w realizacji likwidacji wyrobów zawierających azbest w sposób zgodny z przepisami prawa. - Projekt „Planu gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2016-2022 wraz z planem inwestycyjnym”, Cel polegający na osiągnięciu celów określonych w przyjętym w dniu 15 marca 2010 r. przez Radę Ministrów „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 - 2032” oraz programie pn. „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Województwa Wielkopolskiego”
Realizatorzy działania	Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego w Poznaniu.
Partnerzy	- Gminy powiatu poznańskiego, - Podmioty gospodarcze i mieszkańcy powiatu.
Beneficjenci	Osoby, instytucje, podmioty osiągające korzyść bezpośrednią lub pośrednią z wdrażania i realizacji strategii.
Mierniki rezultatu działania	- Ilość unieszkodliwionych wyrobów zawierających azbest (w kg/rok), - Wielkość nakładów finansowych na działanie w roku.
Źródła finansowania	- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, - Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,

Działanie 1.1.2.	Realizacja założeń zawartych w „Programie usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie powiatu poznańskiego”
	▪ Budżety gmin powiatu poznańskiego, ▪ Budżet powiatu poznańskiego.
Czas trwania działania	Program będzie realizowany do 2030 r. lub do całkowitego usunięcia azbestu oraz wyrobów azbestowych z terenu Powiatu.

Działanie 1.1.3.	Zmniejszenie liczby mieszkańców narażonych na ponadnormatywny poziom hałasu
Uzasadnienie działania	Wyniki pomiarów hałasu prowadzone przez WIOŚ w Poznaniu wskazują na występowanie przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu. Problem ten dotyczy głównie hałasu drogowego. Na odcinkach dróg wzdłuż, których odnotowuje się przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu w celu poprawy komfortu życia mieszkańców należy podjąć działania mające na celu zachowanie dopuszczalnych poziomów hałasu na granicach terenów chronionych akustycznie. Planuje się to wykonać m.in. poprzez wprowadzanie środków technicznych i organizacyjnych minimalizujących negatywne oddziaływanie, zachęcenie mieszkańców do korzystania z rowerów jako alternatywnego środka transportu.
Opis działania	Działanie to obejmuje m.in.: ▪ Stosowanie rozwiązań ograniczających emisję hałasu z dróg powiatowych, ▪ Wykonanie dróg rowerowych wzdłuż dróg powiatowych, ▪ Wprowadzanie zakazów używania jednostek pływających napędzanych silnikami spalinowymi na niektórych jeziorach powiatu.
Efekty działania	Celem działania jest zmniejszenie liczby mieszkańców narażonych na odczuwanie ponadnormatywnego poziomu hałasu. Działanie to ma podnieść komfort życia mieszkańców Powiatu.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	▪ Strategia rozwoju transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku), Cel szczegółowy 4. Ograniczenie negatywnego wpływu transportu na środowisko. ▪ Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku, Cel operacyjny: 2.12. Poprawa stanu akustycznego województwa. ▪ Program Ochrony Środowiska dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2016-2020. Cel: dobry stan klimatu akustycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm poziomu hałasu, zmniejszenie liczby osób narażonych na ponadnormatywny hałas. ▪ Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej Metropolia Poznań 2020, Oś strategiczna: Gospodarka przestrzenna i środowisko, Program 1.8. Ekologiczne środowisko zamieszkania, Działanie: Zintegrowane kształtowanie klimatu akustycznego w metropolii.
Spójność z substrategiami i programami rozwoju Powiatu	▪ Program Ochrony Środowiska Powiatu Poznańskiego na lata 2016-2020, Cel: Ograniczenie akustycznych zagrożeń środowiska. ▪ Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Powiatu Poznańskiego na lata 2014-2025, Cel: Zmniejszenie emisji hałasu powstającego w procesach transportowych.

Działanie 1.1.3.	Zmniejszenie liczby mieszkańców narażonych na ponadnormatywny poziom hałasu
Realizatorzy działania	- Zarząd Dróg Powiatowych w Poznaniu, - Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego w Poznaniu.
Partnerzy	- Gminy powiatu poznańskiego, - Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Poznaniu, - Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu.
Beneficjenci	Osoby, instytucje, podmioty osiągające korzyść bezpośrednią lub pośrednią z wdrażania i działania strategii.
Mierniki rezultatu działania	- Liczba działań podjętych w celu redukcji ponadnormatywnej emisji hałasu, - Długość wybudowanych ścieżek rowerowych.
Źródła finansowania	Budżet Powiatu.
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Działanie 1.1.4.	Zwiększanie lesistości i poprawa stanu lasów
Uzasadnienie działania	Działanie to ma doprowadzić do zwiększenia lesistości Powiatu, optymalnego rozmieszczenia zalesień. Właściwego kształtowania struktur przestrzennych zasobów przyrodniczych m.in. poprzez realizację założeń rozwoju tzw. zielonej infrastruktury w granicach aglomeracji. Zwiększenie bioróżnorodności, glebochronność, wodochronność oraz wzbogacenie krajobrazu to szczególne funkcje jakie przypisane są zalesieniom. W 2007 r. opracowano „Program Zwiększania Lesistości Powiatu Poznańskiego”, który nawiązuje do „Krajowego programu zwiększania lesistości” i zakłada wzrost lesistości do 30% w 2020 r. i 33% w 2050 r. W Programie tym wytypowano potencjalne obszary do zalesienia, biorąc pod uwagę szereg uwarunkowań, jak np. przydatność terenów do produkcji rolnej, stopień zdegradowania gleby, bliskość cieków wodnych i większych kompleksów leśnych.
Opis działania	Działanie obejmuje szereg szczegółowych realizacji, m.in.: ▪ sporządzenie uproszczonych planów urządzenia lasu, ▪ wykonywanie inwentaryzacji stanu lasu, ▪ odnowienia drzewostanu zniszczonego w wyniku anomalii pogodowych lub przez szkodnika drzewostanu, ▪ aktualizację Programu Zwiększania Lesistości Powiatu Poznańskiego, ▪ uwzględnienie w PZLP wytycznych dotyczących kształtowania zielonej infrastruktury z KKRPM (2016), ▪ wykonanie pasów zadrzewień śródpolnych, ▪ budowę „zielonych ekranów akustycznych”
Efekty działania	Działanie ma bezpośredni wpływ na zwiększenie lesistości regionu, co przyczynia się do poprawy jakości życia nie tylko obecnych, ale i przyszłych pokoleń mieszkańców.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	▪ Polityka Leśna Państwa przyjęta przez Radę Ministrów w 1997 roku Cel: Zwiększenie lesistości kraju do 30% w 2020 roku i do 33% w 2050 roku. ▪ Krajowy program zwiększenia lesistości, który został przyjęty przez Radę Ministrów w 1995 roku następnie trzykrotnie był aktualizowany w 2002, 2009, 2014 roku. ▪ Regionalny Program Operacyjny Polityki Leśnej Państwa (Poznań) Cele: Powiększenie zasobów leśnych, poprawa stanu lasu i jego ochrona oraz udostępnienie lasów społeczeństwu. ▪ Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) na lata 2014-2020, Priorytet 4. Odtwarzanie, ochrona i wzbogacenie ekosystemów powiązanych z rolnictwem i leśnictwem. ▪ Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku, Cel operacyjny: 1.1. Poprawa stanu środowiska i racjonalne

Działanie 1.1.4.	Zwiększanie lesistości i poprawa stanu lasów
	gospodarowanie zasobami przyrodniczymi m.in. poprzez zwiększenie zasobów leśnych, Cel operacyjny: 1.4. Poprawa jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej m.in. poprzez zalesienia nieefektywnych gruntów rolnych. - Program Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego 2016-2020, Cel: Zwiększenie lesistości województwa, zachowanie bioróżnorodności. - Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej Metropolia Poznań 2020, Oś strategiczna: Gospodarka przestrzenna i środowisko, Program 1.5. Kształtowanie i ochrona terenów o wysokich walorach przyrodniczych. - Koncepcja Kierunków Rozwoju Przestrzennego Metropolii Poznań (2016 rok), Wykaz niezbędnych działań w zakresie zielonej infrastruktury.
Spójność z substrategiami i programami rozwoju Powiatu	- Program Ochrony Środowiska Powiatu Poznańskiego na lata 2016-2020, Cel: Ochrona przyrody. - Program Zwiększania Lesistości Powiatu Poznańskiego z 2007 roku wraz z jego aktualizacjami Cel: Zwiększenie lesistości Powiatu.
Realizatorzy działania	Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego w Poznaniu.
Partnerzy	- Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Poznaniu, - Nadleśnictwa na terenie Powiatu, - Gminy powiatu poznańskiego, - Właściciele lasów, nad którymi nadzór sprawuje Starosta Poznański (lasy niebędące własnością Skarbu Państwa), - Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Wielkopolskiego.
Beneficjenci	Osoby, instytucje, podmioty osiągające korzyść bezpośrednią lub pośrednią z wdrażania i realizacji strategii.
Mierniki rezultatu działania	- Powierzchnia gruntów zalesionych w roku, - Powierzchnia gruntów, dla których sporządzono uproszczony plan urządzania lasu w roku, - Wielkość nakładów finansowych w roku.
Źródła finansowania	Budżet Powiatu.

Działanie 1.1.4.	Zwiększanie lesistości i poprawa stanu lasów
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Działanie 1.1.5.	Program odbudowy populacji zwierzyny drobnej i redukcji drapieżników (lisów i jenotów) na terenie powiatu poznańskiego
Uzasadnienie działania	W ostatnich kilkunastu latach zaobserwowano w Powiecie Poznańskim drastyczny spadek liczebności zwierzyny drobnej zwłaszcza: zajęcy, kuropatw i bażantów przy jednoczesnym wyraźnym wzroście liczebności niektórych gatunków ssaków drapieżnych, w szczególności lisów. Drapieżnictwo tego gatunku jest jedną z głównych przyczyn niskich stanów liczebnych zwierzyny drobnej, do przyczyn spadku liczebności należy również zaliczyć zmiany w strukturze i składzie agrocenoz.
Opis działania	Działanie obejmuje współpracę z nadleśnictwami i kołami łowieckimi w zakresie aktywnego sterowania populacjami zwierzyny tj. redukcji liczebności drapieżników, jakimi są lisy oraz jenoty, a także reintrodukcji kuropatwy, gatunku zagrożonego wyginięciem.
Efekty działania	Zmniejszenie liczby drapieżników oraz odbudowa populacji kuropatwy zgodnie z założeniami i zasadami określonymi w „Programie odbudowy populacji zwierzyny drobnej i redukcji drapieżników (lisów i jenotów) na terenie Powiatu Poznańskiego”.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	- Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa 2020. Cel: Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska. - Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020, Priorytet: Zrównoważona gospodarka leśna i łowiecka na obszarach wiejskich. - Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Planem działań na lata 2015–2020, Cel szczegółowy C: Zachowanie i przywracanie siedlisk przyrodniczych oraz populacji zagrożonych gatunków. - Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) na lata 2014-2020, Priorytet 4. Odtwarzanie, ochrona i wzbogacenie ekosystemów powiązanych z rolnictwem i leśnictwem. - Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku, Cel operacyjny: 2.3. Ochrona zasobów leśnych i racjonalne ich wykorzystanie. - Program Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego 2016-2020, Cel: Zwiększenie lesistości województwa, zachowanie bioróżnorodności. - Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej Metropolia Poznań 2020, Oś strategiczna: Gospodarka przestrzenna i środowisko, Program 1.5. Kształtowanie i ochrona terenów o wysokich walorach przyrodniczych. - Koncepcja Kierunków Rozwoju Przestrzennego Metropolii Poznań (2016 rok), Podjęcie działań w zakresie zielonej infrastruktury.
Spójność z	Program Ochrony Środowiska Powiatu Poznańskiego na lata 2016-2020, Cel: Ochrona przyrody.

Działanie 1.1.5.	Program odbudowy populacji zwierzyny drobnej i redukcji drapieżników (lisów i jenotów) na terenie powiatu poznańskiego
substrategiami i programami rozwoju Powiatu	Program odbudowy populacji zwierzyny drobnej i redukcji drapieżników (lisów i jenotów) na terenie Powiatu Poznańskiego.
Realizatorzy działania	Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego w Poznaniu.
Partnerzy	RDLP w Poznaniu, Nadleśnictwa i koła łowieckie z Powiatu Poznańskiego.
Beneficjenci	Osoby, instytucje, podmioty osiągające korzyść bezpośrednią lub pośrednią z realizacji działania.
Mierniki rezultatu działania	- Liczba odstrzelonych lisów i jenotów w roku, - Liczba reintrodukowanych zwierząt w roku, - Wielkość nakładów finansowych w roku.
Źródła finansowania	Budżet powiatu.
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Działanie 1.1.6.	Identyfikacja, sporządzanie i aktualizacja wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń ziemi oraz prowadzenie obserwacji i rejestru terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy
Uzasadnienie działania	Zgodnie z zapisami art. 101d ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 672 ze zm.) Starosta dokonuje identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz sporządza ich wykaz. Natomiast na podstawie art. 110a Starosta prowadzi obserwację terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy, a także rejestr zawierający informacje o tych terenach.
Opis działania	Działanie ma charakter ustawowy i polega na identyfikacji, sporządzaniu i aktualizacji wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń ziemi oraz monitoringu ruchów masowych ziemi na terenie Powiatu i ich rejestracji. Informacje takie są wykorzystywane na etapie opiniowania dokumentów planistycznych oraz opiniowania warunków zabudowy przedsięwzięć zlokalizowanych na tych terenach.
Efekty działania	Opinie i pozwolenia na budowę w powiecie wydawane są z uwzględnieniem aktualnych danych dotyczących ruchów masowych i wynikających z nich zagrożeń dla użytkowników tych terenów. Działanie pozwoli na uzyskanie informacji o możliwym występowaniu dotychczas niezewidencjonowanych terenów zanieczyszczonych.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	- Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 r.” Cel: Poprawa stanu środowiska. - Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020, Cel: Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich. - Program Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego 2016-2020, Cele: dobra jakość gleb; rekultywacja i rewitalizacja terenów zdegradowanych, monitoring środowiska. - Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej Metropolia Poznań 2020, Oś strategiczna: Gospodarka przestrzenna i środowisko, Program 1.8. Ekologiczne środowisko zamieszkania.
Spójność z substrategiami i programami rozwoju Powiatu	Program Ochrony Środowiska Powiatu Poznańskiego na lata 2016-2020, Cel: Ochrona wód i ziemi.
Realizatorzy działania	Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego w Poznaniu.

Działanie 1.1.6.	Identyfikacja, sporządzanie i aktualizacja wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń ziemi oraz prowadzenie obserwacji i rejestru terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy
Partnerzy	Mieszkańcy Powiatu.
Beneficjenci	Osoby, instytucje, podmioty osiągające korzyść bezpośrednią lub pośrednią z wdrażania i realizacji strategii
Mierniki rezultatu działania	▪ Liczba zidentyfikowanych miejsc, gdzie potencjalnie mogą wystąpić historyczne zanieczyszczenia ziemi w roku, ▪ Liczba zarejestrowanych osuwisk i terenów zagrożonych występowaniem ruchów masowych ziemi w roku.
Źródła finansowania	Budżet powiatu.
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Działanie 1.1.7.	Promocja przedsięwzięć i zachowań proekologicznych oraz edukacja ekologiczna
Uzasadnienie działania	Działanie to wpisuje się w podstawowe zadanie Powiatu jakim jest edukacja publiczna oraz promocja i ochrona zdrowia oraz ochrona środowiska i przyrody wynikające z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 814 j.t. ze zm.). Podniesienie poziomu świadomości ekologicznej i kształtowanie postaw ekologicznych społeczeństwa prowadzi do zmniejszenia antropopresji na poszczególne elementy środowiska oraz na środowisko jako całość. Ponadto na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 778 ze zm.) organ opracowujący projekt SUIKZP gminy występuje o opinię dotyczącą rozwiązań przyjętych w projekcie SUIKZP gminy do starosty powiatowego.
Opis działania	Działanie to obejmuje: ■ Aktywizację mieszkańców Powiatu w działania mające na celu właściwe gospodarowanie odpadami, ■ Podniesienie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu (konkursy z zakresu ochrony środowiska dla dzieci i młodzieży, szkolenia z zakresu ochrony środowiska i przyrody kierowane m.in. do Straży Pożarnej i Policji, udział pracowników Starostwa w szkoleniach i konferencjach, działania informacyjne skierowane do przedsiębiorców, pogłębianie świadomości społecznej o negatywnym wpływie hałasu na człowieka, projekty edukacyjno-ekologiczne, ■ Promocję walorów przyrodniczych Powiatu Poznańskiego, ■ Opiniowanie projektów SUIKZP gmin Powiatu Poznańskiego.
Efekty działania	Celem działania jest uwrażliwienie mieszkańców Powiatu na problemy środowiskowe jak również edukacja w tym zakresie. Realizacja zakładanych form edukacji i promocji ekologicznej czyni proekologiczne idee przystępnymi dla każdego mieszkańca Powiatu i w perspektywie podnosi warunki życia mieszkańców w zakresie jakości środowiska przyrodniczego. Efektem pośrednim działania ma być poprawa jakości planowania przestrzennego w gminach Powiatu Poznańskiego.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	■ Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 r.” Kierunek interwencji: Promowanie zachowań ekologicznych oraz tworzenie warunków do powstania zielonych miejsc pracy, Działanie: Zwiększanie świadomości ekologicznej Polaków i zmiana ich zachowań w obszarach objętych strategią. ■ Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności, Cel 7: Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska, Kierunek interwencji: Zwiększenie poziomu ochrony środowiska m.in. poprzez edukację ekologiczną. ■ Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030,

Działanie 1.1.7.	Promocja przedsięwzięć i zachowań proekologicznych oraz edukacja ekologiczna
	Działanie: edukacja społeczeństwa w zakresie spodziewanych zmian klimatu i ograniczenia ich skutków. - Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku, Cel operacyjny: 1.1. Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi m.in. poprzez upowszechnianie edukacji ekologicznej. - Program Ochrony Środowiska dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2016-2020. Cel: Edukacja - Świadome ekologicznie społeczeństwo. - Plan gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2012-2017 Cel: zakłada minimalizację ilości wytwarzanych odpadów m.in. poprzez edukację wytwórców odpadów. - Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej Metropolia Poznań 2020, Oś strategiczna: Gospodarka przestrzenna i środowisko, Program 1.5. Kształtowanie i ochrona terenów o wysokich walorach przyrodniczych, Działanie: Edukacja przyrodnicza. - Projekt „Planu gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2016-2022 wraz z planem inwestycyjnym”, Cel: Edukacja w zakresie zapobieganiu powstawaniu odpadów.
Spójność z substrategiami i programami rozwoju Powiatu	Program Ochrony Środowiska Powiatu Poznańskiego na lata 2016-2020, Cel: Edukacja ekologiczna.
Realizatorzy działania	Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego.
Partnerzy	- Gminy powiatu poznańskiego, - Ośrodki oświatowe, opiekuńczo-wychowawcze powiatu poznańskiego, - Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Poznaniu, - Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu, - Dyrektor Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Wielkopolskiego, - Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu, - Komenda Miejska Policji w Poznaniu.
Beneficjenci	Osoby, instytucje, podmioty osiągające korzyść bezpośrednią lub pośrednią z wdrażania i realizacji strategii.

Działanie 1.1.7.	Promocja przedsięwzięć i zachowań proekologicznych oraz edukacja ekologiczna
Mierniki rezultatu działania	▪ Liczba i rodzaj organizowanych imprez, ▪ Wielkość nakładów finansowych w roku, ▪ Liczb osób uczestniczących w szkoleniach, konkursach, wykładach, itp. ▪ Liczba zaopiniowanych projektów SUIKZP gmin powiatu poznańskiego.
Źródła finansowania	Budżet Powiatu.
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Cel strategiczny 1.		Ochrona i kształtowanie walorów środowiska przyrodniczego oraz dziedzictwa kulturowego powiatu poznańskiego
Cel operacyjny 1.2.		Ochrona i rewaloryzacja zasobów dziedzictwa kulturowego
Działanie	1.2.1.	Zapewnienie właściwej opieki nad własnymi obiektami zabytkowymi oraz sprawnej administracji w zakresie dóbr kultury
	1.2.2.	Rozwój kompleksowej współpracy na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego i opieki nad zabytkami

Działanie 1.2.1.	Zapewnienie właściwej opieki nad własnymi obiektami zabytkowymi oraz sprawnej administracji w zakresie dóbr kultury
Uzasadnienie działania	Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym wymienia wśród zadań publicznych powiatu ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami. Bezpośrednim obowiązkiem Powiatu Poznańskiego jest zapewnienie odpowiedniej opieki obiektom zabytkowym, będącym jego własnością. W ramach dotychczasowych działań z sukcesem prowadzono remonty i modernizacje przede wszystkim powiatowych obiektów oświatowych, mających charakter zabytkowy. Jak wykazano w przeprowadzonej na potrzeby strategii diagnozie, istnieją jednak dalsze potrzeby w tym zakresie. Zakres zadań i kompetencji Powiatu Poznańskiego uległ rozszerzeniu w stosunku do standardowych regulacji ustawowych w związku z porozumieniem zawartym 24 marca 2009 roku pomiędzy Wojewodą Wielkopolskim a Starostą Poznańskim, w sprawie powierzenia powiatowi poznańskiemu części spraw z zakresu właściwości Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Na podstawie tego porozumienia został powołany Powiatowy Konserwator Zabytków, któremu powierzono istotne kompetencje w zakresie ochrony zabytków. Ich dalsza skuteczna realizacja jest jednym z niezbędnych warunków dla osiągnięcia odpowiedniego poziomu opieki nad dziedzictwem kulturowym Powiatu.
Opis działania	▪ Opieka nad obiektami zabytkowymi będącymi własnością Powiatu Prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich i budowlanych przy obiektach zabytkowych nieruchomości będących własnością powiatu; zabezpieczenie i utrzymanie tych obiektów oraz ich otoczenia w jak najlepszym stanie; korzystanie z nich w sposób zapewniający trwałe zachowanie ich wartości; zapewnienie warunków do naukowego badania i dokumentowania obiektów zabytkowych. Zadania szczegółowe: - Przeprowadzenie koniecznych prac modernizacyjnych w zabytkowych zabudowaniach pocysterskiego zespołu klasztornego w Owińskach - Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci Niewidomych im. Synów Pułku w Owińskach, - Wypracowanie zasad udostępniania zespołu klasztornego w Owińskach dla celów turystycznych jako atrakcji Szlaku Cysterskiego, w sposób niekolidujący z funkcjonowaniem SOSW - Przeprowadzenie koniecznych prac remontowych i modernizacyjnych w zabytkowych zabudowaniach zespołu dworsko-folwarczno-parkowego, mieszczących się w Zespole Szkół im. J. i Wł. Zamoyskich w Rokietnicy, Przeprowadzenie prac remontowych i modernizacyjnych w zabytkowym budynku szkolnym Liceum Ogólnokształcącego obecnie Zespół Szkół w Kórniku,

Działanie 1.2.1.	Zapewnienie właściwej opieki nad własnymi obiektami zabytkowymi oraz sprawnej administracji w zakresie dóbr kultury
	- Przeprowadzenie koniecznych prac modernizacyjnych w Szkole w Murowanej Goślinie, - Modernizacja zabytkowego dworu w Skrzynkach na potrzeby ośrodka szkoleniowo-konferencyjnego dla Powiatu Poznańskiego. ■ Sprawna i skuteczna administracja w zakresie dóbr kultury Rzetelne wykonywanie zadań wynikających z ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz porozumienia z dnia 24 marca 2009 roku pomiędzy Wojewodą Wielkopolskim a Starostą Poznańskim, takich jak: - ustanawianie przez Starostę na wniosek Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków społecznych opiekunów zabytków; prowadzenie listy społecznych opiekunów zabytków; wydawanie osobom fizycznym legitymacji społecznego opiekuna zabytków; wydawanie zaświadczeń osobom prawnym lub innym jednostkom organizacyjnym pełniącym funkcję społecznego opiekuna zabytków; cofanie ustanowienia społecznych opiekunów zabytków. - wydawanie przez Starostę na wniosek Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków decyzji o zabezpieczeniu obiektów zabytkowych zagrożonych zniszczeniem lub uszkodzeniem w formie ustanowienia czasowego zajęcia do czasu usunięcia zagrożenia lub - o ile usunięcie zagrożenia nie jest możliwe - wywłaszczenie tych obiektów na wniosek Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków przez starostę na rzecz Skarbu Państwa lub gminy, na terenie której położony jest ten obiekt, - umieszczanie przez Starostę w uzgodnieniu z Powiatowym Konserwatorem Zabytków lub właściwym Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków na obiekcie zabytkowym nieruchomym wpisanym do rejestru zabytków znaku informującego o tym, iż obiekt ten podlega ochronie, - wydawanie decyzji, postanowień i zaświadczeń dotyczących zabytków, określonych w ustawie z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz w przepisach odrębnych, - prowadzenie spraw dotyczących zabytków nieruchomych, będących cmentarzami, parkami, ogrodami i innymi formami zaprojektowanej zieleni, - sprawowanie nadzoru nad prawidłowością prowadzonych badań konserwatorskich, architektonicznych, prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych i innych działań przy zabytkach, - organizowanie i prowadzenie kontroli w zakresie ochrony zabytków i opiece nad zabytkami, - prowadzenie i aktualizacja podstawowej dokumentacji zabytków,

Działanie 1.2.1.	Zapewnienie właściwej opieki nad własnymi obiektami zabytkowymi oraz sprawnej administracji w zakresie dóbr kultury
	- prowadzenie dla każdego zabytku zbioru dokumentów zawierającego: kartę ewidencyjną, dokumentację prawną, konserwatorską, historyczną, ikonograficzną i inwentaryzacyjną. ▪ Poszerzanie bazy wiedzy konserwatorskiej poprzez kontynuację programów badawczych w zakresie: - archeologicznym (m.in. nieinwazyjne badania grodzisk), - elementów drewnianych w budownictwie (m.in. więźby dachowe).
Efekty działania	W wyniku realizacji strategii wszystkie obiekty zabytkowe będące własnością Powiatu zostaną w pełni odrestaurowane i przystosowane do współczesnych funkcji. Standardy ich konserwacji i adaptacji staną się wzorcem dla działań innych podmiotów publicznych i prywatnych w podobnym zakresie. Skutecznie działająca administracja ochrony zabytków zapewni efektywne wykonywanie zadań Powiatu w tej dziedzinie, wynikających zarówno bezpośrednio z ustawy, jak i z porozumienia z Wojewodą Wielkopolskim.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	▪ Krajowy Program Ochrony Zabytków i Opieki nad Zabytkami na lata 2014-2017, przyjęty przez Radę Ministrów Uchwałą nr 125/2014 z dnia 24 czerwca 2014 r. ▪ Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku - Wielkopolska 2020, przyjęta przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego uchwałą nr XXIX/559/12 z dnia 17 grudnia 2012 roku (Cel operacyjny 8.10. Ochrona i utrwalanie dziedzictwa kulturowego). ▪ Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Wielkopolskiego, przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Wielkopolskiego nr XLVI/690/2010 z dnia 26 kwietnia 2010 r. ▪ Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 (Priorytet inwestycyjny 6c - „Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego”). ▪ Wojewódzki Program Opieki nad Zabytkami Województwa Wielkopolskiego na lata 2013-2016, przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Wielkopolskiego nr XXXVIII/763/13 z dnia 28 października 2013 r. ▪ Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej - Metropolia 2020 (Projekt 1.3. Ochrona i kształtowanie krajobrazu kulturowego). ▪ Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w miejskim obszarze funkcjonalnym Poznania (Projekt strategiczny 9 - Ochrona i modernizacja obiektów użyteczności publicznej stanowiących dziedzictwo kulturowe).
Spójność z substrategiami i	▪ Przewidywane do realizacji działania są spójne z Programem Opieki nad Zabytkami Powiatu Poznańskiego na lata 2016 – 2019 (załącznik do uchwały Nr XVI/214/V/2016 Rady Powiatu w Poznaniu z dnia 27 kwietnia 2016 roku).

Działanie 1.2.1.	Zapewnienie właściwej opieki nad własnymi obiektami zabytkowymi oraz sprawnej administracji w zakresie dóbr kultury
programami rozwoju Powiatu	
Działania/projekty komplementarne	Działanie 3.1.1. Budowa, remonty i modernizacje budynków oświatowych i przyszkolnych obiektów sportowych.
Realizatorzy działania	■ Powiatowy Konserwator Zabytków, ■ Wydział Tworzenia i Realizacji Projektów, ■ Wydział Inwestycji i Remontów, ■ Jednostki organizacyjne Powiatu.
Partnerzy	■ Wojewódzki Konserwator Zabytków, ■ Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, ■ Gminy powiatu poznańskiego ■ Samorząd województwa.
Beneficjenci	Mieszkańcy Powiatu, turyści.
Mierniki rezultatu działania	■ Wysokość nakładów finansowych na prace konserwatorskie przy obiektach zabytkowych będących własnością Powiatu, ■ Liczba wydanych decyzji – pozwoleń konserwatorskich, postanowień i przeprowadzonych kontroli.
Źródła finansowania	■ Budżet powiatu, ■ Fundusze europejskie, ■ Środki ministerstwa kultury i dziedzictwa narodowego oraz wojewódzkiego urzędu ochrony zabytków, ■ Granty na działalność naukowo-badawczą.
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Działanie 1.2.2.	Rozwój kompleksowej współpracy na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego i opieki nad zabytkami
Uzasadnienie działania	Przeprowadzona na potrzeby strategii diagnoza w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego wskazuje, iż, przy umiarkowanie korzystnej ocenie jej stanu na terenie powiatu poznańskiego, wyróżnić można kilka obszarów, które wymagają podjęcia świadomych i planowych działań. Należą do nich przede wszystkim ▪ poprawa stanu technicznego zabytkowych obiektów mieszkalnych, zespołów rezydencjonalno-parkowych oraz zabytków przemysłu i techniki, ▪ zahamowanie degradacji krajobrazu i zaśmiecania przestrzeni przez żywiołową zabudowę, ▪ upowszechnianie świadomości wartości jakości krajobrazu kulturowego, ▪ budzenie zainteresowań dotyczących dziedzictwa kulturowego oraz pozytywnego ruchu społecznego na rzecz jego ochrony, ▪ zainteresowanie władz samorządowych szczebla gminnego problematyką ochrony szeroko pojętego (m.in. jako tradycyjna przestrzeń) dziedzictwa kulturowego, uspołnienie programów działania i mechanizmów współpracy pomiędzy poszczególnymi rodzajami i szczeblami administracji. Wymienione wyżej cele wykraczają wieloma aspektami poza zakres zadań własnych, a ich osiągnięcie wymaga rozwoju kompleksowych mechanizmów współpracy pomiędzy zainteresowanymi podmiotami
Opis działania	▪ Rozwój sieci współpracy na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego i opieki nad zabytkami. Uspołnienie programów działania i mechanizmów współpracy pomiędzy poszczególnymi rodzajami i szczeblami administracji oraz włączenie organizacji pozarządowych w realizację zadań w przedmiotowym zakresie, w tym między innymi zadania szczegółowe: - wspieranie inicjatyw tworzenia parków kulturowych przez zainteresowane gminy, - wspieranie inicjatyw społecznych w sprawie ustanawiania Pomników Historii, - współpraca z Urzędem Marszałkowskim oraz poszczególnymi gminami w zakresie utrzymania istniejących i wytyczania nowych szlaków kulturowych, - współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz ochrony zasobów kulturowych i przyrodniczych w ramach uchwalanego corocznie Rocznego programu współpracy powiatu poznańskiego z organizacjami pozarządowymi. ▪ Dofinansowywanie prac konserwatorskich przy obiektach zabytkowych z terenu Powiatu. Udzielanie na wniosek zainteresowanych podmiotów dotacji celowych na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy obiektach zabytkowych z terenu powiatu poznańskiego wpisanych do rejestru zabytków (niebędących

Działanie 1.2.2.	Rozwój kompleksowej współpracy na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego i opieki nad zabytkami
	własnością Powiatu Poznańskiego), w szczególności obiektów architektury i budownictwa, zabytków ruchomych i zabytków archeologicznych. ▪ Popularyzacja zagadnień związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego na terenie powiatu. Upowszechnianie wiedzy o zabytkach, zasobach kulturowych i przyrodniczych powiatu oraz jego walorach turystycznych poprzez: - wspieranie wydawania niekomercyjnych niskonakładowych wydawnictw (drukowanych: przewodników, albumów, widokówek, folderów itp. lub wykorzystujących inne techniki zapisu, np. płyty CD) popularyzujących wiedzę o zabytkach, zasobach kulturowych i przyrodniczych powiatu oraz jego walorach turystycznych, - wydawanie map, przewodników, leksykonów, kronik itp. popularyzujących wiedzę o zabytkach, zasobach kulturowych i przyrodniczych powiatu oraz o jego walorach turystycznych., - współpracę z mediami mającą na celu zakorzenianie wiedzy o dziedzictwie kulturowym, a także wzmacnianie poczucia tożsamości terytorialnej, kulturowej i społecznej Powiatu, w tym między innymi kontynuacja projektu „Powiatowa 17.”, - współpracę w zakresie upowszechniania kultury i wiedzy o działaniach konserwatorskich z organami samorządowymi, placówkami oświatowymi oraz organizacjami pozarządowymi działającymi w sektorach edukacji, kultury i sztuki, poprzez m.in. organizację programów edukacyjnych, wycieczek i konkursów dla uczniów szkół z terenu powiatu poznańskiego.
Efekty działania	W wyniku realizacji strategii stworzona zostanie rozległa i spójnie działająca sieć podmiotów działających na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego Powiatu, obejmująca zarówno wszystkie szczeble administracji samorządowej i rządowej, jak i prywatnych właścicieli obiektów zabytkowych oraz organizacje tzw. trzeciego sektora. Dzięki dotacjom na prace konserwatorskie udzielanym z budżetu Powiatu Poznańskiego poprawie ulegnie stan pozostałych obiektów zabytkowych na terenie powiatu, w tym przede wszystkim zabytkowych obiektów mieszkalnych oraz obiektów sakralnych, zespołów rezydencjonalno-parkowych oraz zabytków przemysłu i techniki. Bogactwo dziedzictwa kulturowego Powiatu zostanie szeroko rozpowszechnione w świadomości społecznej dzięki podjętym działaniom edukacyjnym
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	▪ Krajowy Program Ochrony Zabytków i Opieki nad Zabytkami na lata 2014-2017, przyjęty przez Radę Ministrów Uchwałą nr 125/2014 z dnia 24 czerwca 2014 r. ▪ Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku - Wielkopolska 2020, przyjęta przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego uchwałą nr XXIX/559/12 z dnia 17 grudnia 2012 roku (Cel operacyjny 8.10. Ochrona i utrwalanie dziedzictwa kulturowego).

Działanie 1.2.2.	Rozwój kompleksowej współpracy na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego i opieki nad zabytkami
	- Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Wielkopolskiego, przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Wielkopolskiego nr XLVI/690/2010 z dnia 26 kwietnia 2010 r. - Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 (Priorytet inwestycyjny 6c - „Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego”). - Wojewódzki Program Opieki nad Zabytkami Województwa Wielkopolskiego na lata 2013-2016, przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Wielkopolskiego nr XXXVIII/763/13 z dnia 28 października 2013 r. - Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej - Metropolia 2020 (Projekt 1.3. Ochrona i kształtowanie krajobrazu kulturowego) - Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w miejskim obszarze funkcjonalnym Poznania (Projekt strategiczny 9 - Ochrona i modernizacja obiektów użyteczności publicznej stanowiących dziedzictwo kulturowe).
Spójność z substrategiami i programami rozwoju Powiatu	Przewidywane do realizacji działania są spójne z Programem Opieki nad Zabytkami Powiatu Poznańskiego na lata 2016 – 2019 (załącznik do uchwały Nr XVI/214/V/2016 Rady Powiatu w Poznaniu z dnia 27 kwietnia 2016 roku).
Działania/projekty komplementarne	Działanie 1.3.1. Aktualizacja produktów turystycznych i integracja oferty turystycznej Powiatu Poznańskiego. Działanie 1.3.2. Rozwój współpracy z partnerami pozarządowymi, metropolitalnymi i regionalnymi na rzecz efektywnej promocji zewnętrznej i popularyzacji turystyki wśród mieszkańców.
Realizatorzy działania	- Wydział Promocji i Aktywności Społecznej, - Powiatowy Konserwator Zabytków.
Partnerzy	- Wojewódzki Konserwator Zabytków, - Instytucje kultury, - Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, - Gminy powiatu poznańskiego - Samorząd województwa, - Prywatni właściciele obiektów zabytkowych, - Stowarzyszenia i fundacje, - Kościelne osoby prawne,

Działanie 1.2.2.	Rozwój kompleksowej współpracy na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego i opieki nad zabytkami
Beneficjenci	Mieszkańcy powiatu, lokalni przedsiębiorcy, turyści.
Mierniki rezultatu działania	- wskaźnik rezultatu strategicznego ZIT: liczba osób odwiedzających muzea i oddziały oraz teatry i instytucje muzyczne na 10 tys. mieszkańców: wartość bazowa 6 343 (2012); wartość docelowa 7 500 (2023), - liczba przedsięwzięć i wysokość dofinansowania w ramach dotacji na prowadzenie prac konserwatorskich na terenie Powiatu, - liczba utworzonych parków kulturowych na terenie Powiatu, - liczba zrealizowanych przedsięwzięć edukacyjnych w zakresie dziedzictwa kulturowego.
Źródła finansowania	- Budżet powiatu, - Fundusze europejskie, - Budżety gmin, - Budżet województwa, - Środki ministerstwa kultury i dziedzictwa narodowego oraz wojewódzkiego urzędu ochrony zabytków, - Środki własne prywatnych właścicieli obiektów zabytkowych, - Środki organizacji pozarządowych - stowarzyszeń, fundacji, kościelnych osób prawnych, - Granty na działalność naukowo-badawczą.
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Cel strategiczny 1.		Ochrona i kształtowanie walorów środowiska przyrodniczego oraz dziedzictwa kulturowego powiatu poznańskiego
Cel operacyjny 1.3.		Rozwój potencjału turystycznego powiatu i tworzenie zintegrowanych produktów turystycznych
Działanie	1.3.1.	Aktualizacja produktów turystycznych i integracja oferty turystycznej powiatu poznańskiego
	1.3.2.	Rozwój współpracy z partnerami pozarządowymi, metropolitalnymi i regionalnymi na rzecz efektywnej promocji zewnętrznej i popularyzacji turystyki wśród mieszkańców

Działanie 1.3.1.	Aktualizacja produktów turystycznych i integracja oferty turystycznej powiatu poznańskiego
Uzasadnienie działania	Z uwagi na walory środowiska przyrodniczego oraz dziedzictwa kulturowego Powiat Poznański posiada bardzo duży potencjał dla rozwoju turystyki. Niezbędne wydaje się jednak przededefiniowanie strategicznej roli Powiatu w zakresie jego wspierania. Z uwagi na strukturę własności nieruchomości istotnych z punktu widzenia rozwoju turystyki (dominacja własności gminnej oraz Skarbu Państwa), Powiat nie może spełniać roli głównego inwestora w dziedzinie infrastruktury turystycznej. Stąd też zasadne jest przyjęcie przez Powiat roli integracyjno-koordynacyjnej w dziedzinie rozwoju turystyki, szczególnie w zakresie informacji, promocji i edukacji.
Opis działania	▪ Aktualizacja i ujednolicenie produktów turystycznych Powiatu Poznańskiego. Kontynuacja prac nad aktualizacją i ujednoliceniem produktów turystycznych Powiatu Poznańskiego w ścisłej współpracy z Poznańską Lokalną Organizacją Turystyczną. Priorytet dla działań dotyczących produktów: - POWIAT POZNAŃSKI Smaki, - POWIAT POZNAŃSKI Zabytki, - POWIAT POZNAŃSKI Rodzinnie, - POWIAT POZNAŃSKI Aktywnie, - POWIAT POZNAŃSKI Historycznie. ▪ Integracja oferty turystycznej Powiatu – „Jednoczyć przez informację”. Rozpowszechnianie informacji dotyczących walorów oraz usług turystycznych dostępnych na terenie Powiatu, poprzez wspólny kalendarz wydarzeń, certyfikację obiektów i atrakcji turystycznych, budowę wspólnych inicjatyw międzygminnych, np. bazujących na szlakach rowerowych lub tematycznych. Kontynuacja dotychczasowych działań w sferze audiowizualnej i internetowej (baza informacji „Co? Gdzie? Kiedy?” na stronie internetowej Powiatu, cykliczny telewizyjny program informacyjny „Powiatowa 17.”) oraz przygotowanie niskokosztowej wersji przewodnika o charakterze bezpłatnego folderu w wysokim nakładzie.
Efekty działania	W wyniku realizacji strategii oferta turystyczna Powiatu zostanie powiązana w synergiczne produkty turystyczne, osadzone w zintegrowanej ofercie Metropolii Poznań oraz Wielkopolski. Włączenie lokalnych atrakcji i imprez turystycznych do pakietów powiatowych będzie z jednej strony gwarancją ich odpowiedniej jakości, z drugiej zaś przyczyni się do poszerzenia zasięgu ich oddziaływania. Zintegrowana informacja o ofercie turystycznej Powiatu będzie solidną merytoryczną podstawą do dalszych działań promocyjnych w tym zakresie.
Spójność ze strategiami	▪ Program Rozwoju Turystyki do 2020 roku, przyjęty uchwałą nr 143/2015 Rady Ministrów z dnia 18 sierpnia 2015 r. ▪ Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku - Wielkopolska 2020, przyjęta przez Sejmik Województwa

Działanie 1.3.1.	Aktualizacja produktów turystycznych i integracja oferty turystycznej powiatu poznańskiego
wyższego rzędu	Wielkopolskiego uchwałą nr XXIX/559/12 z dnia 17 grudnia 2012 roku (Cel operacyjny 8.7. Kształtowanie skłonności mieszkańców do zaspokajania potrzeb wyższego rzędu; Cel operacyjny 9.2. Budowa wizerunku województwa i jego promocja). - Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Wielkopolskiego, przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Wielkopolskiego nr XLVI/690/2010 z dnia 26 kwietnia 2010 r. - Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 (Priorytet inwestycyjny 6c - „Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego”). - Strategia rozwoju turystyki w województwie wielkopolskim do 2020 roku, przyjęta uchwałą Nr XVIII/481/16 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 kwietnia 2016 r. - Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej - Metropolia 2020 (Projekt 4.3. Metropolitalna oferta turystyczna). - Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w miejskim obszarze funkcjonalnym Poznania (Projekt strategiczny 9 - Ochrona i modernizacja obiektów użyteczności publicznej stanowiących dziedzictwo kulturowe).
Spójność z substrategiami i programami rozwoju Powiatu	Przewidywane do realizacji działania są spójne z Programem Opieki nad Zabytkami Powiatu Poznańskiego na lata 2016 – 2019 (załącznik do uchwały Nr XVI/214/V/2016 Rady Powiatu w Poznaniu z dnia 27 kwietnia 2016 roku).
Działania/projekty komplementarne	Działanie 1.2.2. Rozwój kompleksowej współpracy na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego i opieki nad zabytkami. Działanie 1.3.2. Rozwój współpracy z partnerami pozarządowymi, metropolitalnymi i regionalnymi na rzecz efektywnej promocji zewnętrznej i popularyzacji turystyki wśród mieszkańców.
Realizatorzy działania	- Wydział Promocji i Aktywności Społecznej, - Poznańska Lokalna Organizacja Turystyczna.
Partnerzy	- Gminy powiatu poznańskiego - Samorząd województwa, - Stowarzyszenie Metropolia Poznań, - Instytucje kultury, - Przedsiębiorcy działający w branży turystycznej, - Organizacje pozarządowe,

Działanie 1.3.1.	Aktualizacja produktów turystycznych i integracja oferty turystycznej powiatu poznańskiego
	Media lokalne, krajowe i zagraniczne.
Beneficjenci	Mieszkańcy Powiatu, turyści.
Mierniki rezultatu działania	- Wskaźnik rezultatu strategicznego ZIT: liczba osób odwiedzających muzea i oddziały oraz teatry i instytucje muzyczne na 10 tys. mieszkańców: wartość bazowa 6 343 (2012); wartość docelowa 7 500 (2023), - Stopień wykorzystania bazy noclegowej Powiatu, - Liczba osób uczestniczących w imprezach w ramach zintegrowanej oferty turystycznej Powiatu.
Źródła finansowania	- Budżet powiatu, - Środki Poznańskiej Lokalnej Organizacji Turystycznej, - Budżety gmin powiatu poznańskiego, - Budżet województwa, - Fundusze europejskie, - Środki własne przedsiębiorców działających w branży turystycznej, - Środki organizacji pozarządowych - stowarzyszeń, fundacji.
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Działanie 1.3.2.	Rozwój współpracy z partnerami pozarządowymi, metropolitalnymi i regionalnymi na rzecz efektywnej promocji zewnętrznej i popularyzacji turystyki wśród mieszkańców
Uzasadnienie działania	Z uwagi na walory środowiska przyrodniczego oraz dziedzictwa kulturowego Powiat Poznański posiada bardzo duży potencjał dla rozwoju turystyki. Przeprowadzona na potrzeby strategii diagnoza wykazała z jednej strony dynamiczny rozwój infrastruktury turystycznej oraz aktywności informacyjno-promocyjnej Powiatu, z drugiej jednak ujawniła nadal duże rezerwy wzrostu, szczególnie w zakresie wykorzystania bazy noclegowej. Jednocześnie niezbędne wydaje się przededefiniowanie roli Powiatu w zakresie wspierania rozwoju turystyki. Z uwagi na strukturę własności nieruchomości istotnych z punktu widzenia rozwoju turystyki (dominacja własności gminnej oraz Skarbu Państwa), Powiat nie może spełniać roli głównego inwestora w dziedzinie infrastruktury turystycznej. Stąd też zasadne jest przyjęcie przez Powiat roli integracyjno-koordynacyjnej w dziedzinie rozwoju turystyki, szczególnie w zakresie informacji, promocji i edukacji.
Opis działania	▪ Rozwój współpracy w dziedzinie turystyki z otoczeniem metropolitalnym i regionalnym. Rozwój wszechstronnej współpracy instytucjonalnej z Poznańską Lokalną Organizacją Turystyczną, w tym m.in. wzrost uczestnictwa podmiotów z Powiatu Poznańskiego w akcji „Poznań za pół ceny”. Poszerzenie merytorycznych podstaw polityki rozwoju turystyki poprzez badania turystyczne (uczestnictwo w inicjatywie „Poznański barometr turystyczny”). Powiązanie oferty Powiatu z otoczeniem zewnętrznym (m.in. ze Szlakiem Piastowskim, Szlakiem Cysterskim, programami związanymi z tradycją Powstania Wielkopolskiego, regionalnymi szlakami turystycznymi, krajoznawczymi, rowerowymi). Współdziałanie z WOPR na rzecz bezpieczeństwa wodnego. ▪ Wypracowanie efektywnych mechanizmów promocji zewnętrznej. Tworzenie atrakcyjnego dla turystów wizerunku Powiatu Poznańskiego, jako miejsca wypoczynku i rekreacji. Promowanie najcenniejszych elementów środowiska przyrodniczego i kulturowego, w tym obiektów zabytkowych, w tym m.in. szkolenia i warsztaty dla branży turystycznej, prezentacja oferty turystycznej na targach, wsparcie przy organizacji podróży studyjnych dla dziennikarzy zagranicznych, promocje na stronie internetowej PLOT, opracowywanie gier turystycznych i wydawnictw. ▪ Popularyzacja turystyki wśród mieszkańców Powiatu i Metropolii. Rozpowszechnianie wśród mieszkańców informacji na temat możliwości spędzenia wolnego czasu w najbliższym otoczeniu miejsca zamieszkania. Rozwój turystyki weekendowej poprzez promocję wydarzeń cyklicznych o charakterze lokalnym, adresowane do szerokiej grupy odbiorców: dzieci, młodzieży, osób starszych, rodzin. Wspieranie przez Powiat inicjatyw organizacji pozarządowych działających w sektorze turystyki w ramach otwartych konkursów ofert. ▪ Współpraca z operatorami transportu publicznego w celu polepszenia dostępności komunikacyjnej najważniejszych atrakcji

Działanie 1.3.2.	Rozwój współpracy z partnerami pozarządowymi, metropolitalnymi i regionalnymi na rzecz efektywnej promocji zewnętrznej i popularyzacji turystyki wśród mieszkańców
	turystycznych Powiatu Kontynuacja i rozwój działań związanych z autobusowymi liniami turystycznymi łączącymi duże osiedla mieszkaniowe z obszarami atrakcyjnymi turystycznie i szlakami rowerowymi. Poprawa dojazdu transportem publicznym do zespołu pałacowo-parkowego w Rogalinie.
Efekty działania	Walory przyrodnicze i kulturowe Powiatu Poznańskiego zostaną szeroko wypromowane w różnych segmentach rynku turystycznego. Obiekty w Powiecie Poznańskim zostaną włączone do pakietów turystyki biznesowej i kongresowej, bazujących dotąd na ofercie miasta Poznania. Rosnący potencjał demograficzny i ekonomiczny aglomeracji poznańskiej będzie sprzyjał rozwojowi turystyki weekendowej, która promowana będzie także za pomocą nowoczesnych mediów i systemów informacji. Nastąpi rozwój inicjatyw lokalnych i aktywności organizacji pozarządowych działających na polu ochrony zabytków oraz wspierania turystyki.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	- Programu Rozwoju Turystyki do 2020 roku, przyjęty uchwałą nr 143/2015 Rady Ministrów z dnia 18 sierpnia 2015 r. - Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku - Wielkopolska 2020, przyjęta przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego uchwałą nr XXIX/559/12 z dnia 17 grudnia 2012 roku (Cel operacyjny 8.7. Kształtowanie skłonności mieszkańców do zaspokajania potrzeb wyższego rzędu; Cel operacyjny 9.2. Budowa wizerunku województwa i jego promocja). - Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Wielkopolskiego, przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Wielkopolskiego nr XLVI/690/2010 z dnia 26 kwietnia 2010 r. - Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 (Priorytet inwestycyjny 6c - „Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego”). - Strategia rozwoju turystyki w województwie wielkopolskim do 2020 roku, przyjęta uchwałą Nr XVIII/481/16 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 kwietnia 2016 r. - Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej - Metropolia 2020 (Projekt 4.3. Metropolitalna oferta turystyczna). - Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w miejskim obszarze funkcjonalnym Poznania (Projekt strategiczny 9 - Ochrona i modernizacja obiektów użyteczności publicznej stanowiących dziedzictwo kulturowe).
Spójność z substrategiami i programami rozwoju Powiatu	Przewidywane do realizacji działania są spójne z Programem Opieki nad Zabytkami Powiatu Poznańskiego na lata 2016 – 2019 (załącznik do uchwały Nr XVI/214/V/2016 Rady Powiatu w Poznaniu z dnia 27 kwietnia 2016 roku).
Działania/projekty komplementarne	Działanie 1.2.2. Rozwój kompleksowej współpracy na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego i opieki nad zabytkami. Działanie 1.3.1. Aktualizacja produktów turystycznych i integracja oferty turystycznej Powiatu Poznańskiego.

Działanie 1.3.2.	Rozwój współpracy z partnerami pozarządowymi, metropolitalnymi i regionalnymi na rzecz efektywnej promocji zewnętrznej i popularyzacji turystyki wśród mieszkańców
Realizatorzy działania	- Wydział Promocji i Aktywności Społecznej, - Samodzielne stanowisko ds. transportu publicznego, - Poznańska Lokalna Organizacja Turystyczna, - Organizacje pozarządowe.
Partnerzy	- Gminy powiatu poznańskiego - Samorząd województwa, - Stowarzyszenie Metropolia Poznań, - Instytucje kultury, - Przedsiębiorcy działający w branży turystycznej, - Media lokalne, krajowe i zagraniczne.
Beneficjenci	Mieszkańcy Powiatu, turyści.
Mienniki rezultatu działania	- Wskaźnik rezultatu strategicznego ZIT: liczba osób odwiedzających muzea i oddziały oraz teatry i instytucje muzyczne na 10 tys. mieszkańców: wartość bazowa 6 343 (2012); wartość docelowa 7 500 (2023), - Stopień wykorzystania bazy noclegowej Powiatu, - Wysokość nakładów finansowych na składkę Powiatu do PLOT oraz promocję turystyczną, - Liczba zrealizowanych przedsięwzięć promocyjnych w zakresie turystyki, - Liczba przedsięwzięć i wysokość dofinansowania w ramach dotacji Powiatu dla inicjatyw organizacji pozarządowych w otwartych konkursach ofert.
Źródła finansowania	- Budżet powiatu, - Środki poznańskiej lokalnej organizacji turystycznej, - Budżety gmin powiatu poznańskiego, - Budżet województwa, - Fundusze europejskie, - Środki własne przedsiębiorców działających w branży turystycznej, - Środki organizacji pozarządowych - stowarzyszeń, fundacji.
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Cel strategiczny 1.		Ochrona i kształtowanie walorów środowiska przyrodniczego oraz dziedzictwa kulturowego Powiatu Poznańskiego
Cel operacyjny 1.4.		Rozwój infrastruktury i oferty sportowo - rekreacyjnej
Działanie	1.4.1.	Poprawa stanu infrastruktury sportowo-rekreacyjnej oraz aktywizacja fizyczna mieszkańców
	1.4.2.	Wsparcie działalności sportowej prowadzonej przez organizacje społeczne oraz nagradzanie zawodników i trenerów za osiągnięte wysokie wyniki sportowe

Działanie 1.4.1	Poprawa stanu infrastruktury sportowo-rekreacyjnej oraz aktywizacja fizyczna mieszkańców
Uzasadnienie działania	Realizacja działania jest zgodna z Narodowym Programem Rozwoju Sportu - Polski Sport 2024 oraz Narodowym Programem Zdrowia na lata 2016-2020. W wyniku przeprowadzonej diagnozy, oceniono, że dostępność mieszkańców Powiatów Poznańskiego do infrastruktury nie jest równomierna, ponadto stały wzrost liczby mieszkańców Powiatu w ostatnich latach, spowodował znaczne obciążenie obiektów sportowych, zwłaszcza na terenach silnie zurbanizowanych. Aktywność sportowa mieszkańców, uwarunkowana w dużej mierze dostępem do obiektów sportowo-rekreacyjnych, ma duże znaczenie dla utrzymywania dobrego stanu zdrowia, co jest szczególnie istotne z punktu widzenia starzenia się społeczeństwa. Szybka dekapitalizacja obiektów i urządzeń sportowych wymaga prowadzenia stałych prac konserwatorskich, utrzymujących je w dobrym stanie technicznym. Środki na ten cel zostały zagwarantowane w budżecie Powiatu do 2021 r. (utrzymanie obiektów wybudowanych w ramach projektu: „Promocja zdrowia poprzez sport – zespół przyszkolnych otwartych boisk wielofunkcyjnych w Powiecie Poznańskim”).
Opis działania	Działanie realizowane będzie poprzez budowę i utrzymywanie w należytym stanie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, w tym obiektów i urządzeń sportowo-rekreacyjnych zlokalizowanych przy placówkach oświatowych, a także organizowanie wydarzeń o charakterze sportowym, m. in. dla dzieci, młodzieży i środowisk senioralnych. Ponadto, realizacja działania będzie możliwa dzięki działalności organizacji pozarządowych, poprzez zlecanie im zadań publicznych w zakresie sportu i rekreacji przez Powiat Poznański.
Efekty działania	Poprawie ulegnie stan infrastruktury sportowej i ich dostępność dla mieszkańców. Mieszkańcom zapewniona zostanie stała oferta sportowo-rekreacyjna, również dzięki działalności organizacji pozarządowych. Wzrośnie poziom aktywności fizycznej mieszkańców Powiatu Poznańskiego, szczególnie dzieci i młodzieży oraz seniorów.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	▪ Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności, Cel 6 - Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”, Kierunek interwencji: Wzrost poziomu aktywności fizycznej społeczeństwa poprzez poprawę warunków umożliwiających jej uprawianie na każdym etapie życia. ▪ Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020, Cel szczegółowy 4: Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej. ▪ Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020, Cel szczegółowy 2: Poprawa mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne. ▪ Narodowy Program Rozwoju Sportu - Polski Sport 2024. ▪ Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020. ▪ Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej Metropolia Poznań 2020, Cel strategiczny: Usługi społeczne, Program

Działanie 1.4.1	Poprawa stanu infrastruktury sportowo-rekreacyjnej oraz aktywizacja fizyczna mieszkańców
	4.4. Metropolia sportu.
Spójność z substrategiami i programami rozwoju Powiatu	▪ Roczny Program Współpracy Powiatu Poznańskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, ▪ Program działań Powiatu Poznańskiego w zakresie promocji i ochrony zdrowia na lata 2014-2018. ▪ Wieloletnia Prognoza Finansowa na lata 2016-2021.
Działania/projekty komplementarne	Działanie 1.5.2: Wsparcie działalności sportowej prowadzonej przez organizacje społeczne oraz nagradzanie zawodników i trenerów za osiągnięte wysokie wyniki sportowe Cel operacyjny 2.1. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców i dostępności opieki zdrowotnej.
Realizatorzy działania	▪ Wydział Promocji i Aktywności Społecznej Starostwa Powiatowego w Poznaniu, ▪ Wydział Inwestycji i Remontów, ▪ Organizacje pozarządowe.
Partnerzy	Placówki oświatowe, społeczność lokalna, kluby sportowe.
Beneficjenci	Mieszkańcy, w tym dzieci i młodzież, seniorzy, członkowie klubów sportowych, osoby fizyczne, trenerzy.
Mierniki rezultatu działania	▪ Liczba nowo wybudowanych i zmodernizowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych, ▪ Nakłady na konserwację obiektów i urządzeń sportowych, ▪ Liczba zadań publicznych zleconych organizacjom pozarządowym z zakresu kultury fizycznej, ▪ Liczba nagrodzonych osób fizycznych i trenerów oraz suma kwotowa przyznanych nagród.
Źródła finansowania	▪ Budżet powiatu, ▪ Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, ▪ Europejski Fundusz Społeczny, ▪ Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej, ▪ Fundusze norweskie i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego.
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Działanie 1.4.2.	Wsparcie działalności sportowej prowadzonej przez organizacje społeczne oraz nagradzanie zawodników i trenerów za osiągnięte wysokie wyniki sportowe
Uzasadnienie działania	Celem działania jest rozwijanie sportowo – rekreacyjnej aktywności, zwłaszcza dzieci i młodzieży z Powiatu Poznańskiego, poprzez organizacyjne i finansowe wsparcie organizacji społecznych, w tym klubów sportowych, prowadzących działalność w zakresie kultury fizycznej. Działanie ma także na celu ciągłe podnoszenie rangi imprez sportowych i rekreacyjnych, w tym szczególnie zawodów poziomu ponadlokalnego. Dzięki realizacji zadania nagrodzone zostaną osoby fizyczne za osiągnięte wyniki sportowe oraz trenerzy prowadzący szkolenie zawodników osiągających wysokie wyniki sportowe w międzynarodowym lub krajowym współzawodnictwie sportowym. Działanie jest zgodne z zadaniami własnymi powiatu zawartymi w ustawie o samorządzie powiatowym z dnia 5 czerwca 1998 r. w zakresie wspierania kultury fizycznej i turystyki, z przepisami ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z dnia 24 kwietnia 2003 r. oraz ustawą o sporcie z dnia 25 czerwca 2010 r.
Opis działania	Działanie realizowane jest poprzez udzielanie dotacji na organizację imprez sportowych i rekreacyjnych, zwłaszcza dla dzieci i młodzieży z Powiatu Poznańskiego. Ponadto w ramach działania został wprowadzony system nagród dla sportowców za osiągnięte wyniki sportowe i trenerów prowadzących szkolenie zawodników osiągających wysokie wyniki sportowe w międzynarodowym lub krajowym współzawodnictwie sportowym. Wsparcie udzielane przez Powiat Poznański będzie mieć zatem charakter finansowy jak i organizacyjny.
Efekty działania	Realizacja działania przyczyni się do wzrostu aktywności organizacji społecznych i osób fizycznych działających na rzecz rozwoju aktywności fizycznej mieszkańców. Zwiększy się również zainteresowanie aktywnością sportowo-rekreacyjną wśród dzieci i młodzieży oraz osób angażujących się w sport w roli trenera.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	▪ Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności, Cel 6 - Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”, Kierunek interwencji: Wzrost poziomu aktywności fizycznej społeczeństwa poprzez poprawę warunków umożliwiających jej uprawianie na każdym etapie życia. ▪ Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020, Cel szczegółowy 4: Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej. ▪ Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020, Cel szczegółowy 2: Poprawa mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne.

Działanie 1.4.2.	Wsparcie działalności sportowej prowadzonej przez organizacje społeczne oraz nagradzanie zawodników i trenerów za osiągnięte wysokie wyniki sportowe
	- Narodowy Program Rozwoju Sportu - Polski Sport 2024. - Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-202. - Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej Metropolia Poznań 2020, Cel strategiczny: Usługi społeczne, Program 4.4. Metropolia sportu.
Spójność z substrategiami i programami rozwoju Powiatu	Roczny Program Współpracy Powiatu Poznańskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
Działania/projekty komplementarne	Działanie 1.5.1. Poprawa stanu infrastruktury sportowo-rekreacyjnej oraz aktywizacja fizyczna mieszkańców. Cel operacyjny 2.1. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców i dostępności opieki zdrowotnej.
Realizatorzy działania	- Wydział Promocji i Aktywności Społecznej Starostwa Powiatowego w Poznaniu, - Organizacje pozarządowe, - Kluby sportowe z terenu Powiatu Poznańskiego.
Partnerzy	Placówki oświatowe, społeczność lokalna, sportowcy i trenerzy.
Beneficjenci	Mieszkańcy, w tym dzieci i młodzież, seniorzy, członkowie klubów sportowych, sportowcy i trenerzy.
Mierniki rezultatu działania	- Liczba zadań publicznych zleconych organizacjom prowadzącym działalność w zakresie kultury fizycznej, - Liczba osób, którym przyznano Nagrody Sportowe Starosty Poznańskiego za osiągnięte wyniki sportowe, - Liczba imprez sportowych zrealizowanych przy wsparciu finansowym i organizacyjnym Powiatu Poznańskiego.
Źródła finansowania	- Budżet powiatu, - Europejski Fundusz Społeczny, - Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej, - Fundusze norweskie i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego.
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

**Poprawa zdrowia i zmniejszenie
nierówności społecznych w zdrowiu oraz
wzrost integracji społecznej
mieszkańców powiatu poznańskiego.
Porządek publiczny i bezpieczeństwo
obywateli.**

Cel strategiczny 2.		Poprawa zdrowia i zmniejszenie nierówności społecznych w zdrowiu oraz wzrost integracji społecznej mieszkańców powiatu poznańskiego. Porządek publiczny i bezpieczeństwo obywateli.
Cel operacyjny 2.1.		Poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia oraz zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej
Działanie	2.1.1.	Zwiększenie troski o własne zdrowie oraz kształtowanie prozdrowotnego stylu życia wśród mieszkańców.
	2.1.2.	Ograniczenie występowania najpoważniejszych problemów zdrowotnych wśród mieszkańców.
	2.1.3.	Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i zmniejszenie nierówności społecznych w dostępie do opieki zdrowotnej.

Działanie 2.1.1.	Zwiększenie troski o własne zdrowie oraz kształtowanie prozdrowotnego stylu życia wśród mieszkańców.
Uzasadnienie działania	Działanie jest zgodne z ustawą z 1998 r. o samorządzie powiatowy, która wskazuje na zadania z zakresu promocji i ochrony zdrowia jako zadania o charakterze ponadgminnym. Ponadto wpisuje się w zakres zadań określonych w ustawie z 2015 r. o zdrowiu publicznym (min. edukacja zdrowotna dostosowana do potrzeb różnych grup społeczeństwa, w szczególności dzieci, młodzieży i osób starszych, promocję zdrowia, działania w obszarze aktywności fizycznej). Działanie jest również komplementarne z ustawą z 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w ramach której przekazuje się środki budżetowe organizacjom pozarządowym na realizację zadań powiatu z zakresu promocji i ochrony zdrowia.
Opis działania	Działanie to dotyczy realizacji przedsięwzięć prozdrowotnych adresowanych do różnych środowisk i grup wiekowych w zakresie promocji zdrowia (w tym zdrowia psychicznego) i popularyzacji zdrowego stylu życia. Działanie realizowane będzie poprzez prowadzenie m.in.: - kampanii społecznych, konferencji i innych wydarzeń z zakresu promocji zdrowia, - imprez plenerowych o charakterze prozdrowotnymi i sportowym, - działań edukacyjnych takich jak: prelekcje, warsztaty, szkolenia i konkursy.
Efekty działania	Poprzez współpracę z różnymi podmiotami, działającymi w zakresie promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej wzrasta stan wiedzy o zdrowiu i kultura zdrowotna społeczeństwa, co przekłada się na poprawę stanu zdrowia i jakości życia.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	▪ Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020, ▪ Zaktualizowana Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku (Cel strategiczny 8: Zwiększenie zasobów oraz wyrównywani potencjałów społecznych województwa, Cel operacyjny 8.4. Promocja zdrowego stylu życia), ▪ Priorytety dla Regionalnej Polityki Zdrowotnej Województwa Wielkopolskiego, ▪ Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej (Cel 4.6.1. Profilaktyka i promocja zachowań prozdrowotnych. Koordynacja działań profilaktycznych, prowadzonych przez liczne podmioty (...).)
Spójność z substrategiami i programami rozwoju Powiatu	▪ Program działań Powiatu Poznańskiego w zakresie promocji i ochrony zdrowia na lata 2014 – 2018.
Działania/projekty komplementarne	2.1.2. Ograniczenie występowania najpoważniejszych problemów zdrowotnych wśród mieszkańców powiatu poznańskiego; 2.1.3. Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i zmniejszeni nierówności społecznych w dostępie do opieki zdrowotnej.

Działanie 2.1.1.	Zwiększenie troski o własne zdrowie oraz kształtowanie prozdrowotnego stylu życia wśród mieszkańców.
Realizatorzy działania	- Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia Starostwa Powiatowego w Poznaniu, - Wydział Promocji i Aktywności Społecznej Starostwa Powiatowego w Poznaniu, - Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Poznaniu, - Placówki oświatowe, dla których organem prowadzącym jest Powiat Poznański.
Partnerzy	- Organizacje pozarządowe, - Instytucje i inne podmioty zajmujące się promocją i ochroną zdrowia, - Poradnie psychologiczno-pedagogiczne z terenu powiatu poznańskiego.
Beneficjenci	Mieszkańcy powiatu.
Mierniki rezultatu działania	- Liczba zorganizowanych przedsięwzięć prozdrowotnych, - Liczba uczestników zorganizowanych przedsięwzięć prozdrowotnych, - Wysokość środków finansowych poniesionych przez powiat na realizację zadań z zakresu promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej
Źródła finansowania	- Budżet powiatu, - Narodowy Fundusz Zdrowia, - PFRON, - EFS, - inne
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Działanie 2.1.2.	Ograniczenie występowania najpoważniejszych problemów zdrowotnych wśród mieszkańców.
Uzasadnienie działania	Działanie to jest zgodne z ustawą z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym, która wskazuje na promocję i ochronę zdrowia jako jedno z zadań publicznych o charakterze ponadgminnym wykonywanych przez Powiat. Drugim aktem prawnym regulującym działanie w ww. obszarze jest ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, która nakłada m.in. na powiaty obowiązek opracowywania i realizacji oraz oceny efektów programów polityki zdrowotnej wynikających z rozpoznanych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców. Sposób przekazywania środków finansowych podmiotom wykonującym działalność leczniczą reguluje ustawa z 9 czerwca 2011 r. o działalności leczniczej. Działanie to stanowi również wypełnienie zapisów ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym, która wskazuje na profilaktykę chorób jako jedno z zadań z zakresu zdrowia publicznego mających na celu budowanie kapitału zdrowotnego społeczeństwa. Ponadto działania to znajduje swoje umocowanie w ustawie z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, które wskazuje na zadania z zakresu promocji i ochrony jako zadania o charakterze ponadgminnym.
Opis działania	Działanie dotyczy ograniczenia występowania najpoważniejszych problemów zdrowotnych, zmniejszenie zachorowalności, umieralności i inwalidztwa z powodu chorób układu krążenia, nowotworów złośliwych, chorób zakaźnych, zakażeń i innych chorób społecznych i cywilizacyjnych. Jest to możliwe poprzez kontrolę czynników ryzyka, wczesne wykrywanie oraz zahamowanie postępu choroby, a także ograniczenie powikłań tych chorób.
Efekty działania	Realizowane przedsięwzięcia profilaktyczne (w tym realizowane programy polityki zdrowotnej) przyczyniają się do zmniejszenia zachorowań, umieralności i inwalidztwa z powodu chorób najczęściej identyfikowanych wśród mieszkańców Powiatu i tym samym wpływają na poprawę ich zdrowia oraz jakości życia.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	▪ Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020. ▪ Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku – Cel strategiczny 8: Zwiększenie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa, Cel operacyjny 8.3. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców i opieki zdrowotnej, ▪ Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej Cel 4.6.1. Profilaktyka i promocja zachowań prozdrowotnych. Koordynacja działań profilaktycznych, prowadzonych przez liczne podmioty (...).

Działanie 2.1.2.	Ograniczenie występowania najpoważniejszych problemów zdrowotnych wśród mieszkańców.
Spójność z substrategiami i programami rozwoju Powiatu	Program działań Powiatu Poznańskiego w zakresie promocji i ochrony zdrowia na lata 2014 – 2018.
Działania/projekty komplementarne	2.1.1. Zwiększenie troski o własne zdrowie oraz kształtowanie prozdrowotnego stylu życia wśród mieszkańców. 2.1.3. Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i zmniejszeni nierówności społecznych w dostępie do opieki zdrowotnej.
Realizatorzy działania	- Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia Starostwa Powiatowego w Poznaniu, - Wydział Promocji i Aktywności Społecznej Starostwa Powiatowego w Poznaniu.
Partnerzy	- Podmioty wykonujące działalność leczniczą, - Samorządy gminne, - NFZ, - Organizacje pozarządowe, - Podmioty zajmujące się promocją i ochroną zdrowia.
Beneficjenci	Mieszkańcy powiatu.
Mierniki rezultatu działania	- Liczba zrealizowanych przedsięwzięć w zakresie profilaktyki chorób, w tym programów polityki zdrowotnej, - Liczba osób uczestniczących w zrealizowanych przedsięwzięć w zakresie profilaktyki chorób, w tym w programach polityki zdrowotnej, - Wysokość środków przeznaczonych na realizację przedsięwzięć w zakresie profilaktyki chorób, w tym programów polityki zdrowotnej.
Źródła finansowania	- Budżet Powiatu, - Środki budżetu państwa, - Środki innych jednostek samorządu terytorialnego, - Środki NFZ, - Środki zewnętrzne.
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Działanie 2.1.3.	Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i zmniejszenie nierówności społecznych w dostępie do opieki zdrowotnej.
Uzasadnienie działania	Działanie jest zgodne z ustawą z 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, która nakłada na Powiat obowiązek realizację zadań z zakresu promocji i ochrony zdrowia oraz z ustawą z 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej umożliwiającą samorządom terytorialnym współfinansowanie m.in. inwestycji i zakupu sprzętu medycznego w podmiotach leczniczych. O możliwościach realizacji przez samorząd programów polityki zdrowotnej mówi ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.
Opis działania	Powiat poznański jest jedynym właścicielem Szpitala w Puszczykowie im Prof. S. T. Dąbrowskiego SA. Głównym celem działania Powiatu jest rozszerzenie zakresu usług medycznych świadczonych przez Szpital i tym samym zwiększenie dostępności do specjalistycznej opieki zdrowotnej oraz poprawa efektywności gospodarowania majątkiem i dostosowanie standardów funkcjonowania Szpitala do obowiązujących przepisów. Planuje się go osiągnąć m.in. poprzez wspieranie inwestycji i zakupów sprzętu medycznego Szpitala. Tworzone i realizowane przez samorzady gmin i powiatu programy polityki zdrowotnej sprzyjają zwiększeniu dostępności mieszkańców powiatu poznańskiego do specjalistycznej opieki zdrowotnej.
Efekty działania	Poprzez wspieranie rozwoju i modernizacji Szpitala oraz realizację programów polityki zdrowotnej następuje poprawa jakości i dostępności do świadczeń zdrowotnych dla mieszkańców Powiatu Poznańskiego.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	▪ Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020, ▪ Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku – Cel strategiczny 8: Zwiększenie zasobów oraz wyrównywani potencjałów społecznych województwa, Cel operacyjny 8.3. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców i opieki zdrowotnej, ▪ Priorytety dla Regionalnej Polityki Zdrowotnej Województwa Wielkopolskiego.
Spójność z substrategiami i programami rozwoju Powiatu	▪ Program działań Powiatu Poznańskiego w zakresie promocji i ochrony zdrowia na lata 2014 – 2018

Działanie 2.1.3.	Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i zmniejszenie nierówności społecznych w dostępie do opieki zdrowotnej.
Działania/projekty komplementarne	2.1.1. Zwiększenie troski o własne zdrowie oraz kształtowanie prozdrowotnego stylu życia wśród mieszkańców powiatu poznańskiego, 2.1.2. Ograniczenie występowania najpoważniejszych problemów zdrowotnych wśród mieszkańców powiatu poznańskiego.
Realizatorzy działania	- Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia, - Podmioty Wykonujące Działalność Leczniczą, w tym Szpital w Puszczykowie, - Wydział Tworzenia i Realizacji Projektów
Partnerzy	Szpital w Puszczykowie im prof. S. T. Dąbrowskiego SA.
Beneficjenci	Mieszkańcy aglomeracji poznańskiej.
Mierniki rezultatu działania	- Liczba zrealizowanych projektów inwestycyjnych, - Wysokość środków finansowych przeznaczonych przez Powiat Poznańskie na rozwój infrastruktury ochrony zdrowia, - Wielkość pozyskanych środków finansowych ze źródeł zewnętrznych na rozwój infrastruktury ochrony zdrowia, - Liczba zrealizowanych programów polityki zdrowotnej zwiększających dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej, - Liczba mieszkańców powiatu poznańskiego, którzy skorzystali z programów polityki zdrowotnej.
Źródła finansowania	- Środki własne Powiatu Poznańskiego, - Środki własne Szpitala, - Środki inne pochodzące w szczególności z UE, Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej czy NFZ
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Cel strategiczny 2.		Poprawa zdrowia i zmniejszenie nierówności społecznych w zdrowiu oraz wzrost integracji społecznej mieszkańców powiatu poznańskiego. Porządek publiczny i bezpieczeństwo obywateli.
Cel operacyjny 2.2.		Wzmocnienie integracji społecznej
Działanie	2.2.1.	Pomoc rodzinom w sytuacji kryzysowej, wsparcie funkcjonowania systemu pieczy zastępczej
	2.2.2.	Wzmocnienie integracji osób niepełnosprawnych – podniesienie standardów usług świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych
	2.2.3.	Aktywizacja środowiska seniorów

Działanie 2.2.1.	Pomoc rodzinom w sytuacji kryzysowej, wsparcie funkcjonowania systemu pieczy zastępczej
Uzasadnienie działania	Działanie to związane jest z realizacją zadań ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z 2011 r. Do zadań własnych Powiatu należą w zakresie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie: ▪ tworzenie i prowadzenie ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, ▪ prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej oraz ▪ opracowywanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z 2011 r., zakłada odchodzenie od instytucjonalnej pieczy zastępczej na rzecz rozwoju rodzinnych form pieczy nad dziećmi pozbawionymi odpowiedniej opieki w rodzinach biologicznych. Ustawa określa zadania Powiatu w tym zakresie. Obejmują one obok prowadzenia ośrodków opiekuńczo-wychowawczych rozwijanie rodzinnych form opieki zastępczej, rozszerzenie działań wspierających istniejące rodziny zastępcze (np. pomoc prawna, socjalna, poradnictwo psychologiczne), jak i propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego.
Opis działania	Działanie to ma charakter dwuelementowy. Dotyczy rozwijania powiatowego systemu interwencji kryzysowej i form wsparcia osób doświadczających przeżyć traumatycznych oraz kiedy dotyczy to dzieci, wzmocnienie powiatowego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną ze szczególnym uwzględnieniem promocji idei rodzicielstwa zastępczego. W powiecie poznańskim bezpieczeństwo ofiarom przemocy o wysokim stopniu ryzyka zapewnia Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Kobylnicy, dysponujący mieszkaniami chronionymi oraz wsparciem informacyjnym i konsultacyjnym dotyczącym przemocy w rodzinie. W ramach rozwijania powiatowego systemu interwencji kryzysowej zakłada się wsparcie sieci instytucji i organizacji świadczących pomoc ofiarom przemocy w rodzinie, tak aby usługi świadczone dla tych osób były prowadzone w sposób kompleksowy i obejmowały jak największą liczbę osób dotkniętych tym problemem. Ponieważ realizacja tego celu polega nie tylko na działaniach interwencyjnych w stosunku do ofiar przemocy, ale i profilaktycznych – zapobiegających przemocy oraz korekcyjno-edukacyjnych w stosunku do sprawców przemocy, realizacja tych celów wymaga zalecania zadań organizacjom pozarządowym. Ten system interwencji kryzysowej powinien obejmować rozwijanie przy współpracy z gminami z terenu powiatu sieci punktów poradnictwa psychologicznego i konsultacyjnego. W ramach rozwijania powiatowego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną zakłada się tworzenie warunków do powstawania i działania rodzinnych form opieki zastępczej (rodzinne domy dziecka, rodziny zastępcze niezawodowe, zawodowe, pomocowe, zaprzyjaźnione). Działania te dotyczą również organizowania wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez grupy

Działanie 2.2.1.	Pomoc rodzinom w sytuacji kryzysowej, wsparcie funkcjonowania systemu pieczy zastępczej
	wsparcia oraz specjalistyczne poradnictwo, a także organizowanie i finansowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka, rodzin pomocowych i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia tych funkcji. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Poznaniu prowadzi działania związane z promocją idei rodzicielstwa zastępczego, które w myśl ustawy ma całkowicie zastąpić instytucjonalną pieczę zastępczą. Ponadto z uwagi na wynikający z nowelizacji ustawy zakaz lokalizacji placówki opiekuńczej na jednej nieruchomości gruntowej w jednym budynku z ośrodkami wsparcia ofiar przemocy w rodzinie (dotyczy to OWR w Kobylnicy), istnieje konieczność dostosowania funkcjonowania placówek opiekuńczo – wychowawczych działających na terenie powiatu do wymogów określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
Efekty działania	W efekcie działania nastąpi zwiększenie poziomu bezpieczeństwa społecznego i socjalnego mieszkańców Powiatu oraz stopnia zabezpieczenia potrzeb bytowych, zdrowotnych i emocjonalnych dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej. Promocja wartości rodzin zastępczych jako formy sprawowania opieki nad dziećmi przyczyni się do przybliżenia idei rodzicielstwa zastępczego mieszkańcom Powiatu, a co za tym idzie – zwiększeniu ulegnie liczba osób zgłaszających się na szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze, którzy uzyskując kwalifikacje, będą mogli objąć te dzieci opieką rodzinną, zapewniając im pomoc w rozwoju.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	- Strategia Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku - Strategia rozwoju aglomeracji poznańskiej. Metropolia Poznań 2020. - Strategia ZIT w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Poznania 2015
Spójność z substrategiami i programami rozwoju Powiatu	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Poznańskiego 2014-2020.
Działania/projekty komplementarne	Działanie 2.5.3. Działania prewencyjne. Działanie 2.2.2. Wzmocnienie integracji osób niepełnosprawnych – podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych. Działanie 2.2.3. Aktywizacja środowiska seniorów
Realizatorzy działania	- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, - Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Kobylnicy,

Działanie 2.2.1.	Pomoc rodzinom w sytuacji kryzysowej, wsparcie funkcjonowania systemu pieczy zastępczej
	- Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia Starostwa Powiatowego w Poznaniu, - Wydział Promocji i Aktywności Społecznej Starostwa Powiatowego w Poznaniu, - Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Poznaniu, - Organizacje pozarządowe.
Partnerzy	- Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej, - Policja, sądy rodzinne, szkoły.
Beneficjenci	Mieszkańcy powiatu poznańskiego.
Mierniki rezultatu działania	- Liczba interwencji domowych policji dotyczących przemocy (w ramach tzw. Niebieskiej Karty), - Liczba osób doświadczających przemocy, - Liczba skierowań do Ośrodka Interwencji Kryzysowej (OIK) w Kobylnicy, - Liczba sprawców przemocy objętych programami edukacyjno-korekcyjnymi, - Liczba akcji rozpowszechniania informacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania temu zjawisku. - Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje do pełnienia różnych form rodzinnej pieczy zastępczej, - Liczba rodzin zastępczych, - Liczba dzieci w rodzinach zastępczych, - Liczba osób, które wzięły udział w szkoleniach dla rodzin zastępczych, - Liczba porad i konsultacji psychologicznych oraz prawnych.
Źródła finansowania	- Budżet powiatu, - Dotacje z budżetu państwa – z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Działanie 2.2.2.	Wzmocnienie integracji osób niepełnosprawnych – podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych
Uzasadnienie działania	Działanie związane jest z realizacją zapisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, gdzie Powiat zobowiązany jest m.in. do: podejmowania działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności, współpracy z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej (sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych), dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, dofinansowania likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, ponoszenia kosztów tworzenia i działalności warsztatów terapii zajęciowej.
Opis działania	Działanie to dotyczy organizacyjnego i finansowego wspierania rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych. Działanie w zakresie rehabilitacji społecznej dotyczy wspierania rozwoju warsztatów terapii zajęciowej dla osób niepełnosprawnych oraz tworzenia nowych, współpracy z organizacjami pozarządowymi realizującymi zadania z zakresu pomocy społecznej poprzez dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych, dofinansowywanie turnusów rehabilitacyjnych osób niepełnosprawnych i ich opiekunów (w odniesieniu do opiekunów rozwój tzw. świadczeń „wytchnieniowych”), dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, dofinansowanie likwidacji barier dla osób niepełnosprawnych: architektonicznych w komunikowaniu się i technicznych. W ramach rehabilitacji zawodowej zakłada się wspieranie działań na rzecz pobudzania aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych poprzez finansowanie szkoleń zawodowych osób niepełnosprawnych oraz rozpoczęcia przez nich własnej działalności gospodarczej. Priorytetem powinno tu stać się wsparcie dla podmiotów ekonomii społecznej.
Efekty działania	Głównym efektem działania jest wzmocnienie integracji społecznej osób niepełnosprawnych mieszkających na terenie powiatu. Działanie to odnosi się do wspierania rehabilitacji społecznej i zawodowej. Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestniczenie w życiu społecznym, a realizowana jest przede wszystkim przez wyrabianie zaradności osobistej, pobudzanie aktywności społecznej osoby niepełnosprawnej, a także wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych. Rehabilitacja zawodowa natomiast ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego, przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy. W ten sposób zwiększa się odsetek osób niepełnosprawnych funkcjonujących na rynku pracy, w tym podejmujących samozatrudnienie, a także uczestniczących w inicjatywach ekonomii społecznej.
Spójność ze	Strategia Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku Cel strategiczny 8 - Zwiększanie zasobów oraz

Działanie 2.2.2.	Wzmocnienie integracji osób niepełnosprawnych – podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych
strategiami wyższego rzędu	wyrównywanie potencjałów społecznych województwa. Strategia rozwoju aglomeracji poznańskiej. Metropolia Poznań 2020.
Spójność z substrategiami i programami rozwoju Powiatu	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Poznańskiego 2014-2020.
Działania/projekty komplementarne	Działanie 2.2.1. Pomoc rodzinom w sytuacji kryzysowej, wsparcie funkcjonowania systemu pieczy zastępczej. Działanie 2.2.3. Aktywizacja środowiska seniorów
Realizatorzy działania	- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, - Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia, - Powiatowy Urząd Pracy, - Wydział Promocji i Aktywności Społecznej, - Warsztaty Terapii Zajęciowej.
Partnerzy	Organizacje pozarządowe i wolontariat.
Beneficjenci	Mieszkańcy powiatu poznańskiego.
Mierniki rezultatu działania	- Liczba osób, dla których w wyniku uczestnictwa w programie zlikwidowane lub zmniejszone zostały bariery umożliwiające uczestnictwo w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji, - Liczba osób niepełnosprawnych, których aktywność społeczna lub zawodowa wzrosła w wyniku uczestnictwa w programie, - Liczba osób, które otrzymały dofinansowanie na poszczególne formy wsparcia, - Liczba uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej, - Liczba bezrobotnych osób niepełnosprawnych uczestniczących w szkoleniach, - Liczba bezrobotnych osób niepełnosprawnych podejmujących pracę, - Liczba osób niepełnosprawnych podejmujących własną działalność gospodarczą, - Liczba uczestników różnych form rehabilitacji zawodowej organizowanych przez PUP.
Źródła	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,

Działanie 2.2.2.	Wzmocnienie integracji osób niepełnosprawnych – podniesienie jakości usług świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych
finansowania	▪ Budżet Powiatu, ▪ Wojewódzki Urząd Pracy, ▪ Europejski Fundusz Społeczny.
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Działanie 2.2.3.	Aktywizacja środowiska seniorów
Uzasadnienie działania	Działanie to związane jest z realizacją zadań ustawy o pomocy społecznej z 2004 r., gdzie Powiat zobowiązany jest m.in. do prowadzenia i rozwoju infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym.
Opis działania	Głównym celem działania jest aktywizacja środowiska seniorów powiatu poznańskiego. Aby nie doprowadzić do marginalizacji osób starszych oraz rozwijać i podnosić jakość usług świadczonych na ich rzecz, niezbędne jest podjęcie działań w kierunku edukacji społeczności lokalnych, jak i aktywizacji samych osób starszych. Działanie to dotyczy stworzenia systemu kompleksowej pomocy osobom starszym, w szczególności sformułowania nowej oferty usług dla seniorów i ich rodzin, prowadzenia akcji informacyjnych o takich usługach a także doradztwa prawnego, psychologicznego i socjalnego. W działaniu założono wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami pomocowymi i organizacjami pozarządowymi na rzecz aktywizacji społecznej tej grupy mieszkańców Powiatu. Zakłada się także podjęcie działań zmierzających do rozszerzenia zasięgu Centrum Inicjatyw Senioralnych w Poznaniu (jednostki Miasta Poznania), które przy wsparciu finansowym Powiatu mogłoby pełnić funkcje Centrum dla całej aglomeracji. Wskazane podjęcie współpracy z gminami i organizacjami pozarządowymi na rzecz powstania Uniwersytetu III Wieku.
Efekty działania	Integracja środowiska osób starszych, aktywizacja społeczna poprzez realizację usług dla seniorów i przez seniorów, poprawa ich stanu zdrowia oraz kondycji fizycznej i psychicznej, poprawa wizerunku osób starszych w społeczeństwie, integracja międzypokoleniowa.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	- Strategia Polityki Społecznej dla Województwa wielkopolskiego do 2020 roku Cel strategiczny VIII - Zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa. - Strategia rozwoju aglomeracji poznańskiej. Metropolia Poznań 2020. - Strategia ZIT w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Poznania 2015
Spójność z substrategiami i programami rozwoju Powiatu	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Poznańskiego 2014-2020.
Działania/projekty	Działanie 2.1.1. Zwiększenie troski o własne zdrowie oraz kształtowanie prozdrowotnego stylu życia wśród mieszkańców

Działanie 2.2.3.	Aktywizacja środowiska seniorów
komplementarne	
Realizatorzy działania	▪ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, ▪ Dom Pomocy Społecznej w Lisówkach, ▪ Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia, ▪ Wydział Promocji i Aktywności Społecznej.
Partnerzy	▪ Organizacje pozarządowe i wolontariat
Beneficjenci	Mieszkańcy powiatu w wieku senioralnym i ich rodziny.
Mierniki rezultatu działania	▪ Liczba imprez i inicjatyw integracyjnych dla osób starszych, ▪ Liczba seniorów uczestniczących w programach integracyjnych, ▪ Liczba mieszkańców DPS.
Źródła finansowania	▪ Budżet Powiatu, ▪ EFS.
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Cel strategiczny 2.		Poprawa zdrowia i zmniejszenie nierówności społecznych w zdrowiu oraz wzrost integracji społecznej mieszkańców powiatu poznańskiego. Porządek publiczny i bezpieczeństwo obywateli
Cel operacyjny 2.3.		Współpraca z organizacjami pozarządowymi i rozwój społeczeństwa obywatelskiego
Działanie	2.3.1.	Wsparcie aktywności społecznej mieszkańców
	2.3.2.	Wsparcie aktywności wolontariatu
	2.3.3.	Wsparcie edukacji obywatelskiej mieszkańców

Działanie 2.3.1.	Wsparcie aktywności społecznej mieszkańców Powiatu
Uzasadnienie działania	Podstawą realizacji działania są przepisy ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z dnia 24 kwietnia 2003 r. Na podstawie zapisów zawartych w ww. ustawie, opracowywany i uchwalany jest Roczny Program Współpracy Powiatu Poznańskiego z Organizacjami Pozarządowymi. Współpraca z organizacjami pozarządowymi stanowi ważny element budowania społeczeństwa obywatelskiego. Dzięki zaangażowaniu partnerów społecznych, możliwe jest przekazanie do realizacji ustawowych zadań publicznych samorządu terytorialnego oraz uzyskanie w ten sposób oszczędności ekonomicznych, czasowych i kadrowych, które byłyby niezbędne do poniesienia przy realizowaniu zadania przez jednostki samorządu terytorialnego.
Opis działania	Celem działania jest wspieranie aktywności społecznej mieszkańców. Z jednej strony działanie realizowane będzie poprzez angażowanie osób już współpracujących na rzecz organizacji pozarządowych, z drugiej strony- zachęcanie mieszkańców do rozpoczęcia takiej współpracy. Działanie skierowane będzie również na zaspokojenie zróżnicowanych potrzeb społeczności lokalnych, co odbywać się będzie dzięki realizacji projektów poprzez organizacje pozarządowe w wyznaczonych obszarach współpracy. Podstawą realizacji działania jest Roczny Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, opracowywany corocznie przez Powiat Poznański. Celem głównym Roczego Programu Współpracy Powiatu Poznańskiego z Organizacjami Pozarządowymi jest zaspokajanie potrzeb społecznych mieszkańców Powiatu Poznańskiego oraz wzmocnienie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego poprzez budowanie i umacnianie partnerstwa pomiędzy Powiatem Poznańskim a organizacjami. Współpraca administracji publicznej z sektorem non-profit, realizowana będzie dzięki ogłaszanym otwartym konkursom ofert na realizację zadań publicznych, m. in. w zakresie turystyki, edukacji, ochrony i promocji zdrowia, pomocy społecznej, kultury, sportu. Od 2017 r. nastąpi poszerzenie obszarów współpracy Powiatu Poznańskiego z organizacjami pozarządowymi o nieodpłatną pomoc prawną oraz zwiększanie świadomości prawnej społeczeństwa oraz ratownictwo i ochronę ludności.
Efekty działania	Efektem realizacji działania będzie systematyczne angażowanie organizacji pozarządowych w działalność pożytku publicznego. Dzięki realizacji działania wzmocnione zostaną postawy obywatelskie mieszkańców oraz aktywność trzeciego sektora. W efekcie współpracy organizacji pozarządowych z Powiatem Poznańskim, realizacja zadań publicznych w obszarach współpracy będzie monitorowana, a w miarę pojawiania się nowych potrzeb społecznych, tworzone będą nowe pola współpracy.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	▪ Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności, Cel 11: Wzrost społecznego kapitału rozwoju. ▪ Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020, Cel szczegółowy 2: Poprawa mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne.

Działanie 2.3.1.	Wsparcie aktywności społecznej mieszkańców Powiatu
	- Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku, Cel strategiczny 4 – Wzrost spójności i bezpieczeństwa społecznego. - Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej. Metropolia 2020, Cel strategiczny: Usługi społeczne, Program 4.6. Metropolia równych szans społecznych. - Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Poznania.
Spójność z substrategiami i programami rozwoju Powiatu	Roczny Program Współpracy Powiatu Poznańskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
Działania/projekty komplementarne	Działanie 2.4.2: Wsparcie aktywności wolontariatu.
Realizatorzy działania	- Wydział Promocji i Aktywności Społecznej Starostwa Powiatowego w Poznaniu, - Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia Starostwa Powiatowego w Poznaniu, - Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego w Poznaniu, - Organizacje pozarządowe.
Partnerzy	Mieszkańcy powiatu, organizacje pozarządowe.
Beneficjenci	Mieszkańcy powiatu, organizacje pozarządowe.
Mierniki rezultatu działania	- Liczba zadań zleconych organizacjom pozarządowym, - Liczba uczestników wydarzeń realizowanych przez sektor pozarządowy.
Źródła finansowania	- Budżet powiatu, - Europejski Fundusz Społeczny, - Fundusz Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego, - Fundusze norweskie i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego.
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Działanie 2.3.2.	Wsparcie aktywności wolontariatu
Uzasadnienie działania	Działanie realizowane jest na podstawie przepisów ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z dnia 24 kwietnia 2003 r. (sfera zadań publicznych - art. 4 ww. ustawy obejmuje m. in. działania w zakresie promocji i organizacji wolontariatu). Działanie skierowane jest do mieszkańców powiatu i aktywnie działających organizacji pozarządowych. W Rocznym Programie Współpracy Powiatu Poznańskiego z Organizacjami Pozarządowymi na 2016 r., zapisano, że jednym z celów tego programu jest: „wzmacnianie potencjału organizacji oraz rozwój wolontariatu”.
Opis działania	Celem działania jest rozwój społeczeństwa obywatelskiego oraz upowszechnianie idei wolontariatu, który poprzez niesienie pomocy potrzebującym stwarza jednocześnie szansę młodym ludziom na wykorzystanie własnych umiejętności, zdobywanie nowych doświadczeń i rozwijanie zainteresowań. Wolontariat uczy wrażliwości społecznej i korzystnie wpływa na kształtowanie świadomości obywatelskiej młodego człowieka dając możliwość zaangażowania się w sprawy społeczne. Realizacja działania opierać się będzie na zachęcaniu wolontariuszy do pracy w domach dziecka, w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, w szkołach, Warsztatach Terapii Zajęciowej. Działanie realizowane będzie również w ramach zlecania zadań publicznych organizacjom pozarządowym. Kontynuowane będzie wspieranie idei wolontariatu poprzez udział Starosty Poznańskiego w wydarzeniach i akcjach promujących wolontariat (m. in. nagrody wręczane podczas Gali Wolontariatu).
Efekty działania	W wyniku realizacji działania wzmocnione zostaną postawy obywatelskie mieszkańców Powiatu Poznańskiego oraz ich zaangażowanie w wolontariat. W szczególności zaktywizowane zostaną młodzież oraz organizacje społeczne.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności, Cel 11: Wzrost społecznego kapitału rozwoju. - Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020, Cel szczegółowy 2: Poprawa mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne. - Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku, Cel strategiczny 4 – Wzrost spójności i bezpieczeństwa społecznego. - Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej. Metropolia 2020, Cel strategiczny: Usługi społeczne, Program 4.6. Metropolia równych szans społecznych.

Działanie 2.3.2.	Wsparcie aktywności wolontariatu
Spójność z substrategiami i programami rozwoju Powiatu	Roczny program współpracy Powiatu Poznańskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3. ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.
Działania/projekty komplementarne	Działanie 2.4.1: Wsparcie aktywności społecznej mieszkańców Powiatu.
Realizatorzy działania	▪ Wydział Promocji i Aktywności Społecznej Starostwa Powiatowego w Poznaniu, ▪ Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia Starostwa Powiatowego w Poznaniu, ▪ Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego w Poznaniu, ▪ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, ▪ Organizacje pozarządowe, ▪ Wolontariusze.
Partnerzy	Mieszkańcy powiatu, organizacje pozarządowe.
Beneficjenci	Mieszkańcy, powiatu, instytucje kulturalne, placówki oświatowe, domy pomocy społecznej, domy dziecka, organizacje pozarządowe.
Mierniki rezultatu działania	▪ Liczba zadań realizowanych przez organizacje pozarządowe w zakresie promocji idei wolontariatu, ▪ Nakłady poniesione przez Powiat Poznański na ich realizację, ▪ Liczba nagrodzonych wolontariuszy przez Starostę Poznańskiego.
Źródła finansowania	▪ Budżet Powiatu, ▪ Europejski Fundusz Społeczny, ▪ Fundusz Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego, ▪ Fundusze norweskie i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego.
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Działanie 2.3.3.	Wsparcie edukacji obywatelskiej mieszkańców
Uzasadnienie działania	Zgodnie z art. 1 ustawy o samorządzie powiatowym z dnia 5 czerwca 1998 r., mieszkańcy powiatu tworzą z mocy prawa lokalną wspólnotę samorządową. Cechy, które łączą mieszkańców powiatu to wspólna historia i tradycja, poczucie więzi i identyfikacja z regionem Wielkopolski. Działanie strategiczne związane jest pośrednio z zadaniami publicznymi wykonywanymi przez Powiat, którymi są m. in. edukacja publiczna i promocja powiatu.
Opis działania	Głównym celem edukacji obywatelskiej jest kształtowanie postaw obywatelskich wśród mieszkańców Powiatu oraz wzmocnienie ich aktywności w codziennym życiu. Działanie realizowane będzie poprzez projekty edukacyjne, spotkania, wydarzenia kulturalne, konkursy, warsztaty odbywające się w szkołach, świetlicach, domach kultury itp. Celem projektu będzie również popularyzowanie historii i kultury lokalnej, m. in. poprzez naukę gwary wśród dzieci i młodzieży. Działania Powiatu Poznańskiego będą też ukierunkowane na integrację osób niepełnosprawnych, co przyczyni się do uwrażliwienia społeczeństwa na potrzeby osób niepełnosprawnych. Działanie realizowane będzie głównie przez organizacje pozarządowe w ramach wykonywania zleconych zadań publicznych (głównie w obszarach współpracy: edukacja, kultura i sztuka oraz turystyka). Zgodnie z ustawą z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2015 r. poz. 1255) Powiat Poznański realizuje zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej polegające na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej. Mieszkańcy powiatu poznańskiego z dniem 1 stycznia 2016 roku mają dostęp do bezpłatnej pomocy prawnej świadczonej przez profesjonalnych prawników wyznaczonych przez samorządy prawnicze oraz przez organizacje pozarządowe wybrane w otwartym konkursie ofert. Założeniem ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej jest umożliwienie osobom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej do bezpłatnego dostępu do pomocy prawnej.
Efekty działania	Efektem realizacji działania będzie wzrost zaangażowania mieszkańców Powiatu Poznańskiego w życie społeczne lokalnej wspólnoty. W wyniku realizacji działania wzrośnie poczucie tożsamości lokalnej mieszkańców, szczególnie osób młodych, dzieci i młodzieży. Efektem realizacji działania będzie poszerzenie wiedzy mieszkańców Powiatu Poznańskiego na temat demokracji, państwa i społeczeństwa obywatelskiego. Wzmocni się świadomość i aktywność lokalna oraz partnerstwo administracji z mieszkańcami. Edukacja szkolna wzbogacona zostanie o wiedzę z zakresu środowiska lokalnego i życia publicznego. Realizacja działania przyczyni się do poszerzenia wiedzy z zakresu historii państwa, postaw patriotycznych i tolerancji wobec osób innych narodowości.
Spójność ze	▪ Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności, Cel 11: Wzrost społecznego kapitału rozwoju.

Działanie 2.3.3.	Wsparcie edukacji obywatelskiej mieszkańców
strategiami wyższego rzędu	- Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020, Cel szczegółowy 2: Poprawa mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne. - Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku, Cel strategiczny 4 – Wzrost spójności i bezpieczeństwa społecznego. - Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej. Metropolia 2020, Cel strategiczny: Usługi społeczne, Program 4.6. Metropolia równych szans społecznych.
Spójność z substrategiami i programami rozwoju Powiatu	Roczny Program Współpracy Powiatu Poznańskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
Działania/projekty komplementarne	Działanie 2.4.1: Wsparcie aktywności społecznej mieszkańców Powiatu.
Realizatorzy działania	- Wydział Promocji i Aktywności Społecznej Starostwa Powiatowego w Poznaniu, - Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia Starostwa Powiatowego w Poznaniu, - Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego w Poznaniu, - Organizacje pozarządowe.
Partnerzy	Mieszkańcy, dzieci i młodzież, seniorzy, organizacje pozarządowe.
Beneficjenci	Mieszkańcy, dzieci i młodzież, seniorzy, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe.
Mierniki rezultatu działania	- Liczba spotkań, wystaw, prelekcji, projektów i innych wydarzeń z zakresu edukacji obywatelskiej, - Liczba zleconych zadań publicznych w obszarach: edukacja, kultura, turystyka, pomoc prawna, skierowanych na realizację działania.
Źródła finansowania	- Budżet Powiatu, - Europejski Fundusz Społeczny, - Fundusz Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego, - Fundusze norweskie i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Działanie 2.3.3.	Wsparcie edukacji obywatelskiej mieszkańców
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Cel strategiczny 2.		Poprawa zdrowia i zmniejszenie nierówności społecznych w zdrowiu oraz wzrost integracji społecznej mieszkańców powiatu poznańskiego. Porządek publiczny i bezpieczeństwo obywateli
Cel operacyjny 2.4.		Rozwój działalności kulturalnej
Działanie	2.4.1.	Organizowanie wydarzeń mających znaczenie dla rozwoju i upowszechniania kultury
	2.4.2.	Wsparcie działalności kulturalnej prowadzonej przez organizacje społeczne oraz nagradzanie osób działających na rzecz rozwoju artystycznego dzieci i młodzieży

Działanie 2.4.1.	Organizowanie wydarzeń mających znaczenie dla rozwoju i upowszechniania kultury
Uzasadnienie działania	Celem działania będzie wspieranie wydarzeń, których celem jest rozwijanie kultury. W szczególności promowane i wspierane finansowo przez Powiat Poznański będą wydarzenia o charakterze kulturalnym (koncerty, prelekcje, spotkania edukacyjne), działalność muzeów i bibliotek na terenie powiatu poznańskiego oraz organizacji pozarządowych w obszarze współpracy: kultura. Realizacja działania w zakresie funkcjonowania bibliotek na obszarze Powiatu Poznańskiego jest zgodna z założeniami „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa na lata 2016-2020”.
Opis działania	Działanie realizowane będzie m. in. poprzez organizację i wsparcie finansowe imprez o charakterze lokalnym, krajowym i międzynarodowym. Powiat Poznański dążyć będzie do dalszej organizacji wydarzeń międzynarodowych, na których goszczą zespoły zagraniczne z różnych zakątków świata m.in. dziecięce i młodzieżowe grupy artystyczne. Ponadto, w ramach zlecenia organizacjom pozarządowym zadań publicznych, Powiat Poznański będzie nadal przekazywał do realizacji zadania z zakresu kultury. Ważną rolę odgrywać będzie Powiatowa Biblioteka Publiczna w Swarzędzu, która stanowić będzie miejsce promocji czytelnictwa, jak i punkt kontaktowy dla bibliotekarzy z całego powiatu poznańskiego.
Efekty działania	Na terenie Powiatu Poznańskiego utrzymywana będzie stała i powtarzalna oferta wydarzeń kulturalnych dla mieszkańców. Dzięki działalności Powiatowej Biblioteki Publicznej oraz bibliotek gminnych, poprawie ulegnie stan czytelnictwa na obszarze Powiatu Poznańskiego oraz kontynuowane będzie uzupełnianie księgozbioru bibliotek o nowości wydawnicze.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	▪ Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności, Cel 11: Wzrost społecznego kapitału rozwoju. ▪ Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020, Cel szczegółowy 5: Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli. ▪ Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020, Cel szczegółowy 4. Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego. ▪ Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa na lata 2016-2020, Priorytet. 3 Rozwijanie zainteresowań uczniów przez promowanie i wspieranie rozwoju czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży, w tym zakup nowości wydawniczych. ▪ WRPO na lata 2014-2020, Priorytet 6: Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego. ▪ Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej Metropolia Poznań 2020, Cel strategiczny: Usługi społeczne, Program 4.2. Współpraca i uczestnictwo w kulturze.

Działanie 2.4.1.	Organizowanie wydarzeń mających znaczenie dla rozwoju i upowszechniania kultury
Spójność z substrategiami i programami rozwoju Powiatu	Roczny Program Współpracy Powiatu Poznańskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
Działania/projekty komplementarne	Cel operacyjny 2.4. Współpraca z organizacjami pożytku publicznego i rozwój społeczeństwa obywatelskiego.
Realizatorzy działania	- Wydział Promocji i Aktywności Społecznej Starostwa Powiatowego w Poznaniu, - Instytucje kultury, - Organizacje pozarządowe.
Partnerzy	- Instytucje kultury, zespoły artystyczne, artyści indywidualni, - Organizacje pozarządowe, - Społeczność lokalna.
Beneficjenci	Instytucje kultury, społeczność lokalna.
Mierniki rezultatu działania	- Liczba spotkań, konkursów, prelekcji, koncertów, wystaw z zakresu kultury, - Liczba zleczanych zadań publicznych w obszarze współpracy: kultura, - Liczba nowych czytelników bibliotek oraz zakupionych nowości wydawniczych.
Źródła finansowania	- Budżet powiatu, - Europejski Fundusz Społeczny, - Fundusz Promocji Kultury, - Fundusze norweskie i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego.
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Działanie 2.4.2.	Wsparcie działalności kulturalnej prowadzonej przez organizacje społeczne oraz nagradzanie osób działających na rzecz rozwoju artystycznego dzieci i młodzieży
Uzasadnienie działania	Działanie wykonywane jest zgodnie z realizowanym przez Powiat Rocznym Programem Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi oraz przepisami ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej z dnia 25 października 1991 r. Powiat Poznański corocznie funduje nagrody za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury. Istotną rolę w realizacji działania odgrywają organizacje pozarządowe, którym zlecane są zadania publiczne z zakresu kultury.
Opis działania	Działanie realizowane jest poprzez: ▪ finansowe wspieranie organizacji pozarządowych i organizowanych przez nie wydarzeń kulturalnych w ramach działań priorytetowych, określonych w Rocznym Programie Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, ▪ nagradzanie osób lub podmiotów za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury, organizacyjne wsparcie organizacji - promocję i rozpowszechnianie informacji o imprezach kulturalnych i artystycznych odbywających się na terenie powiatu poznańskiego oraz patronat Starosty Poznańskiego.
Efekty działania	Powiat Poznański czynnie wspiera działalność kulturalną organizacji pozarządowych, osób fizycznych i podmiotów poprzez udzielanie wsparcia o charakterze finansowym jak i organizacyjnym. Dzięki realizacji działania, wzmocnieniu ulegnie aktywność społeczna i trzeciego sektora, skierowana na upowszechnianie kultury.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	▪ Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności, Cel 11: Wzrost społecznego kapitału rozwoju. ▪ Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020, Cel szczegółowy 5: Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli. ▪ Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020, Cel szczegółowy 4. Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego. ▪ WRPO na lata 2014-2020, Priorytet 6: Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego. ▪ Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej Metropolia Poznań 2020, Cel strategiczny: Usługi społeczne, Program 4.2. Współpraca i uczestnictwo w kulturze.
Spójność z substrategiami i programami rozwoju Powiatu	▪ Roczny Program Współpracy Powiatu Poznańskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
Działania/projekty komplementarne	Cel operacyjny 2.4. Współpraca z organizacjami pożytku publicznego i rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

Działanie 2.4.2.	Wsparcie działalności kulturalnej prowadzonej przez organizacje społeczne oraz nagradzanie osób działających na rzecz rozwoju artystycznego dzieci i młodzieży
Realizatorzy działania	▪ Wydział Promocji i Aktywności Społecznej Starostwa Powiatowego w Poznaniu, ▪ Instytucje kultury, ▪ Organizacje pozarządowe.
Partnerzy	▪ Instytucje kultury, zespoły artystyczne, artyści indywidualni, ▪ Osoby fizyczne lub inne podmioty działające na rzecz kultury w powiecie poznańskim, ▪ Organizacje pozarządowe, Społeczność lokalna.
Beneficjenci	Instytucje kultury, zespoły artystyczne, artyści indywidualni i inne osoby zajmujące się działalnością kulturalną i artystyczną, społeczność lokalna.
Mierniki rezultatu działania	▪ Liczba dofinansowanych wydarzeń kulturalnych, ▪ Liczba organizacji pozarządowych, którym zlecono realizację zadań publicznych w obszarze współpracy: kultura, ▪ Liczba osób nagrodzonych za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury.
Źródła finansowania	▪ Budżet powiatu, ▪ Europejski Fundusz Społeczny, ▪ Fundusz Promocji Kultury, ▪ Fundusze norweskie i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego.
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Cel strategiczny 2.		Poprawa zdrowia i zmniejszenie nierówności społecznych w zdrowiu oraz wzrost integracji społecznej mieszkańców powiatu poznańskiego. Porządek publiczny i bezpieczeństwo obywateli.
Cel operacyjny 2.5.		Podwyższenie stanu i poczucia bezpieczeństwa
Działanie	2.5.1.	Poprawa warunków pracy policji
	2.5.2.	Poprawa funkcjonowania jednostek ochrony przeciwpożarowej
	2.5.3.	Działania prewencyjne
	2.5.4.	Ochrona praw konsumentów

Działanie 2.5.1.	Poprawa warunków pracy policji
Uzasadnienie działania	Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym określa zadania powiatu o charakterze ponadgminnym z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli. Do zadań publicznych powiatu należy również zapewnienie wykonywania określonych w ustawach zadań i kompetencji kierowników powiatowych służb, inspekcji i straży.
Opis działania	Działanie polega na wspieraniu Komendy Miejskiej Policji w Poznaniu w zakupie niezbędnego sprzętu i wyposażenia oraz w zakresie remontów, wyposażenia i budowy nowych komisariatów. Działania te mają charakter ciągły i są realizowane w każdym roku obowiązywania strategii. Realizacja jest zgodna z ustalonymi każdego roku planami wspierania wyposażania komisariatów policji w niezbędny sprzęt i urządzenia (np. zakup sprzętu techniki policyjnej, komputerowo - biurowego, radiowozów itp.) oraz harmonogramem wsparcia inwestycyjnego remontów komisariatów.
Efekty działania	Poprzez wsparcie finansowe inwestycji remontowych komisariatów oraz zakupy sprzętu i wyposażenia dla policji następuje poprawa warunków jej pracy, co sprzyja zwiększeniu skuteczności działań służb policyjnych w zakresie bezpieczeństwa w powiecie.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	- Strategia Bezpieczeństwa Narodowego RP 2014. - Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku - Cel operacyjny 4.4. Wzrost bezpieczeństwa. - Priorytety i zadania priorytetowe Komendanta Głównego Policji na lata 2016-2018
Spójność z substrategiami i programami rozwoju Powiatu	- Strategia rozwiązywania problemów społecznych 2014-2020. - Program Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego Powiatu Poznańskiego 2015.
Działania/projekty komplementarne	Działanie 2.2.3. Działania prewencyjne
Realizatorzy działania	- Rada Powiatu - Zarząd Powiatu
Partnerzy	- Komenda Miejska Policji w Poznaniu - Komenda Wojewódzka Policji w Poznaniu
Beneficjenci	Mieszkańcy, inwestorzy i turyści odwiedzający powiat

Mierniki rezultatu działania	▪ Wielkość wydatków przeznaczonych na pomoc w wyposażeniu policji ▪ Wielkość wydatków przeznaczonych na prace remontowo-budowlane ▪ Dynamika wykrywalności przestępstw
Źródła finansowania	▪ Budżet powiatu poznańskiego, ▪ Środki budżetowe policji ▪ Budżety gmin powiatu poznańskiego
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Działanie 2.5.2.	Poprawa funkcjonowania jednostek ochrony przeciwpożarowej
Uzasadnienie działania	Podstawy prawne działania określa ustawa o samorządzie powiatowym, w której ustawodawca w ramach zadań powiatu o charakterze ponadgminnym zaliczył m.in. zadania z zakresu: porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpowodziowej, przeciwpożarowej i zapobiegania innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej do zadań własnych powiatu zalicza: 1) prowadzenie analiz i opracowywanie prognoz dotyczących pożarów, klęsk żywiołowych oraz innych miejscowych zagrożeń; 2) prowadzenie analizy sił i środków krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego na obszarze powiatu; 3) budowanie systemu koordynacji działań jednostek ochrony przeciwpożarowej wchodzących w skład krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego oraz służb, inspekcji, straży oraz innych podmiotów biorących udział w działaniach ratowniczych na obszarze powiatu; 4) organizowanie systemu łączności, alarmowania i współdziałania między podmiotami uczestniczącymi w działaniach ratowniczych na obszarze powiatu. Ustawodawca przewiduje dla powiatu prowadzenie spraw związanych z przekazaniem środków finansowych i rzeczowych dla Straży Pożarnej oraz współpracą z Ochotniczymi Strażami Pożarnymi, które stanowią wsparcie dla działań ratunkowo-gaśniczych Państwowej Straży Pożarnej.
Opis działania	Działanie polega na wspieraniu Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu i jednostek OSP w zakupie niezbędnego sprzętu i wyposażenia oraz wspieraniu ich działań w zakresie remontów lub budowy nowych strażnic. ▪ Priorytetowo wsparcie dotyczy zakupu samochodów ratowniczo-gaśniczych, a także różnego rodzaju sprzętu gaśniczego i wyposażenia straży pożarnej. Ponadto fundowane są nagrody w organizowanych na terenie powiatu konkursach i zawodach sportowo-pożarniczych.
Efekty działania	Poprzez wsparcie finansowe zakupu niezbędnego sprzętu i wyposażenia wzrasta sprawność funkcjonowania jednostek ratowniczo-gaśniczych. Dofinansowanie funkcjonowania PSP i OSP stanowi bardzo ważny element wspierania systemu bezpieczeństwa w powiecie. W ramach współpracy z Oddziałem Powiatowym Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP w Poznaniu, Powiat Poznański wspiera inicjatywy mające na celu zwiększenie aktywności i sprawności fizycznej drużyn OSP, integrację drużyn oraz promocję wiedzy z zakresu bezpieczeństwa przeciwpożarowego i działalności OSP.

Działanie 2.5.2.	Poprawa funkcjonowania jednostek ochrony przeciwpożarowej
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	- Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 r. - Strategia rozwoju ratownictwa i ochrony przeciwpożarowej dla województwa wielkopolskiego na lata 2010-2020 KWSPSP w Poznaniu - Wielkopolski program zapobiegania i walki z pożarami – edukacja i profilaktyka pożarowa. 2010 - Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej. Metropolia Poznań 2020.
Spójność z substrategiami i programami rozwoju Powiatu	- Strategia Rozwoju Powiatu Poznańskiego 2006-2015, - Program Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego Powiatu Poznańskiego 2015.
Realizatorzy działania	- Rada Powiatu - Zarząd Powiatu
Działania/projekty komplementarne	Działanie 2.2.3. Działania prewencyjne
Partnerzy	- Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu - Oddział Powiatowy Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP w Poznaniu - Ochotnicze Straże Pożarne - Gminy powiatu
Beneficjenci	Mieszkańcy powiatu, podmioty gospodarcze w powiecie.
Mierniki rezultatu działania	- wielkość wydatków przeznaczonych na zakup sprzętu i wyposażenia - wielkość wydatków przeznaczonych na remonty i budowę nowych strażnic, - liczba i rodzaj przeprowadzonych imprez i zawodów,
Źródła finansowania	- Środki własne Powiatu Poznańskiego, - Środki budżetowe straży pożarnej - Budżety gmin.

Działanie 2.5.2.	Poprawa funkcjonowania jednostek ochrony przeciwpożarowej
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Działanie 2.5.3.	Działania prewencyjne
Uzasadnienie działania	Głównymi realizatorami tego działania są Policja i Straż Pożarna, ale powiat jest w tych działaniach partnerem ustawowym (ustawa z 1998 r. o samorządzie powiatowym dotycząca m.in. zadania z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli). Wspieranie policji w zakresie prewencji ogólnej i straży pożarnej w prewencji przeciwpożarowej jest także realizacją Programu Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego Powiatu Poznańskiego z 2015 r. Działania prewencyjne wspierane przez Powiat wpisują się w działania określone w Strategii Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej (2011) pt. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców i osób odwiedzających metropolię poprzez prowadzenie polityki profilaktycznej i prewencyjnej w stosunku do podstawowych zagrożeń zdrowia, życia i mienia.
Opis działania	Działanie dotyczy wspierania realizacji zadań policji z zakresu prewencji ogólnej oraz straży pożarnej z zakresu prewencji przeciwpożarowej. Jednym z celów działania jest rozwój systemu prewencji, zapobiegającej przestępczości kryminalnej, gospodarczej i drogowej. Działanie odnosi się do wspierania różnego rodzaju akcji prewencyjnych i informacyjnych policji, które są skierowane do różnych grup środowiskowych i wiekowych mieszkańców powiatu. Drugim celem działania jest rozwój systemu prewencji prowadzonej przez służby ratunkowo-gaśnicze, zapobiegającej podstawowym zagrożeniom powiatu, do których zalicza się zagrożenie pożarowe oraz wypadki drogowe. Działanie odnosi się do wspierania różnego rodzaju akcji prewencyjnych i informacyjnych straży pożarnej oraz popularyzacji wiedzy z zakresu ratownictwa i bezpieczeństwa wśród samych mieszkańców powiatu.
Efekty działania	Wysoki poziom bezpieczeństwa, wysoki udział bezpiecznych inwestycji, poczucie bezpieczeństwa indywidualnego mieszkańców oraz przedsiębiorców w powiecie, napływ inwestorów i migrantów, szukających dobrego i bezpiecznego miejsca do życia i pracy.
Spójność ze strategiami i programami	- Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 r. - Strategia rozwoju ratownictwa i ochrony przeciwpożarowej dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2010-2020. KW PSP w Poznaniu

wyższego rzędu	- Wielkopolski program zapobiegania i walki z pożarami – edukacja i profilaktyka pożarowa. - Programy prewencyjne KMP w Poznaniu
Spójność z substrategiami i programami rozwoju Powiatu	- Strategia Rozwoju Powiatu Poznańskiego 2006-2015. - Strategia rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Poznańskiego 2014-2020. - Program Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego Powiatu Poznańskiego 2015.
Działania/projekty komplementarne	Działanie 2.5.1. Poprawa warunków pracy policji. Działanie 2.5.2. Poprawa funkcjonowania jednostek ochrony przeciwpożarowej. Działanie 2.1.1. Zwiększenie troski o własne zdrowie oraz kształtowanie prozdrowotnego stylu życia wśród mieszkańców.
Realizatorzy działania	- Wydziały Starostwa Powiatowego, - Komenda Miejska Policji w Poznaniu, - Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej.
Partnerzy	- Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia, - Oddział Powiatowy Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP w Poznaniu, - Gminy powiatu poznańskiego.
Beneficjenci	Mieszkańcy i podmioty gospodarcze w powiecie.
Mierniki rezultatu działania	Wielkość wydatków na działalność o charakterze prewencyjno-informacyjnym.
Źródła finansowania	- Budżet powiatu poznańskiego, - Środki budżetowe policji, straży pożarnej, - Środki gmin Powiatu.
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Działanie 2.5.4.	Ochrona praw konsumenckich
Uzasadnienie działania	Zadania Powiatu w zakresie ochrony praw konsumentów określa ustawa o samorządzie powiatowym z dnia 5 czerwca 1998 r. oraz ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów. Organem wykonującym zadania Powiatu w zakresie ochrony konsumentów jest Powiatowy Rzecznik Praw Konsumenckich, który jest bezpośrednio podporządkowany staroście i wyodrębnia się organizacyjnie w strukturze starostwa powiatowego, a w powiatach powyżej 100 tys. mieszkańców rzecznik może wykonywać swoje zadania przy pomocy wyodrębnionego biura.
Opis działania	Działanie polega na ochronie praw konsumentów-mieszkańców powiatu poznańskiego poprzez działalność Biura Powiatowego Rzecznika Konsumentów. Kompetencje Rzecznika mają charakter doradczo-procesowy i jego zadania obejmują m.in.: udzielanie bezpłatnych porad i informacji prawnych, obrona interesów konsumentów, podejmowanie w ich imieniu interwencji, udzielanie pomocy w kierowaniu spraw na drogę sądową oraz w ich prowadzeniu, występowanie do przedsiębiorcy w przypadku podejrzeń o stosowanie niedozwolonych czy nieuczciwych praktyk rynkowych, w celu uzyskania wyjaśnień i informacji. Priorytetowym zadaniem rzecznika jest edukacja konsumencka, prowadzona wśród różnorodnych grup konsumentów, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży szkolnej. Edukacja konsumencka, która ma charakter informacyjno-wychowawczy ma na celu nauczania umiejętności i postaw potrzebnych do bycia świadomymi konsumentami i rozumienia swojej roli jako odpowiedzialnego uczestnika systemu gospodarczego.
Efekty działania	Zapewnienie przez działalność Biura Rzecznika Konsumentów wysokiego poziomu ochrony konsumenckiej przyczynia się do ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i interesów gospodarczych konsumentów – mieszkańców powiatu.
Spójność ze strategiami i programami wyższego rzędu	- Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku - Cel operacyjny 9.3. Wzrost bezpieczeństwa. - Polityka konsumencka 2014-2018. UOKiK – Priorytet 4. Wzmacnianie i rozwój systemu poradnictwa konsumenckiego.
Spójność z substrategiami i programami rozwoju Powiatu	Program Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego Powiatu Poznańskiego 2015.
Działania/projekty	Działanie 2.1.1. Zwiększenie troski o własne zdrowie oraz kształtowanie prozdrowotnego stylu życia wśród mieszkańców

komplementarne	▪ Działanie 2.2.3. Działania prewencyjne
Realizatorzy działania	▪ Biuro Powiatowego Rzecznika Konsumentów
Partnerzy	▪ Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ▪ Inspekcja handlowa ▪ Pozarządowe organizacje konsumenckie
Beneficjenci	Mieszkańcy powiatu
Mierniki rezultatu działania	▪ Liczba udzielonych porad ▪ Liczba zgłoszonych wniosków ▪ Liczba spraw procesowych
Źródła finansowania	▪ Budżet powiatu poznańskiego,
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

**Rozwój edukacji, rynku pracy
i wspieranie rozwoju
gospodarczego powiatu
poznńskiego**

CEL STRATEGICZNY III

Cel strategiczny 3.		Rozwój edukacji, rynku pracy i wspieranie rozwoju gospodarczego powiatu poznańskiego
Cel operacyjny 3.1.		Rozwój edukacji ponadgimnazjalnej, podnoszenie poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych mieszkańców
Działanie	3.1.1.	Budowa, remonty i modernizacje budynków oświatowych i przyszkolnych obiektów sportowych
	3.1.2.	Systematyczne unowocześnianie, wymiana sprzętu, pomocy naukowych i wyposażenia szkół
	3.1.3.	Doskonalenie kwalifikacji pracowników oświaty w szkołach i placówkach oraz podnoszenie kompetencji uczniów
	3.1.4.	Racjonalizacja kierunków kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych
	3.1.5.	Wprowadzenie do szkół ponadgimnazjalnych nowych kierunków i profili kształcenia dla osób dorosłych oraz rozwijanie nowoczesnych metod kształcenia e-learning
	3.1.6.	Rozwój form doradztwa zawodowego dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych oraz doradztwa w zakresie wyboru dalszych kierunków kształcenia
	3.1.7.	Wspieranie finansowe uczniów o najlepszych wynikach nauczania w szkołach powiatowych poprzez programy stypendialne oraz system nagród
	3.1.8.	Dostosowywanie funkcjonowania placówek oświatowych do zmieniających się uwarunkowań demograficznych i organizacyjno-prawnych

Działanie 3.1.1.	Budowa, remonty i modernizacje budynków oświatowych i przyszkolnych obiektów sportowych
Uzasadnienie działania	Celem działania jest budowa, rozbudowa i modernizacja powiatowych obiektów oświatowych i sportowych oraz towarzyszącej im infrastruktury technicznej, gwarantująca dzieciom i młodzieży odpowiednie warunki do nauki i rozwoju fizycznego. Działanie wynika z zapisów ustawy o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r., które określają zadania powiatu jako jednostki samorządu terytorialnego: zakładanie i prowadzenie publicznych szkół podstawowych specjalnych i gimnazjów specjalnych, szkół ponadgimnazjalnych, w tym z oddziałami integracyjnymi, szkół sportowych i mistrzostwa sportowego, a także placówek oświatowo-wychowawczych, poradni psychologiczno-pedagogicznych, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych. Ponadto, jak wynika z „Raportu z badania warunków życia w powiecie poznańskim”, również mieszkańcy aglomeracji poznańskiej zauważają konieczność podniesienia standardu usług edukacyjnych w powiecie poznańskim.
Opis działania	W ramach działania, oprócz bieżących prac remontowych i modernizacyjnych, planowana jest realizacja następujących inwestycji, w obiektach znajdujących się w powiecie poznańskim. Zadania obejmują: ▪ rozbudowę Zespołu Szkół im. Gen. Dezyderego Chłapowskiego w Bolechowie – szkoła w Murowanej Goślinie, ▪ rozbudowę Zespołu Szkół im. J. i W. Zamoyskich w Rokietnicy, ▪ budowę Centrum Kształcenia Praktycznego w Zespole Szkół nr 1 w Swarzędzu, ▪ rewaloryzację wnętrza dawnego kompleksu cysterskiego w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Owińskach, ▪ poprawę warunków lokalowych Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych poprzez modernizację dotychczasowych siedzib lub ich przenoszenie do nowych obiektów (budowanych lub adaptowanych), Jednym z priorytetowych zadań dla rozwoju szkolnictwa zawodowego w powiecie poznańskim jest budowa Centrum Kształcenia Praktycznego (CKP) w Zespole Szkół nr 1 w Swarzędzu. Celem Centrum będzie m. in.: ▪ organizowanie praktycznej nauki zawodu dla uczniów i słuchaczy, zasadniczych szkół zawodowych i techników w pełnym zakresie programowym bądź w zakresie wybranych treści programowych, ▪ organizowanie kształcenia, doksztacania i doskonalenia dorosłych w formach pozaszkolnych, ▪ realizowanie innych zadań edukacyjnych zleconych przez organ prowadzący oraz inne jednostki organizacyjne i podmioty gospodarcze, a w szczególności: a) organizowanie specjalistycznego doskonalenia nauczycieli przedmiotów zawodowych teoretycznych i praktycznej nauki zawodu, w zakresie nowoczesnych technik i technologii wytwarzania, komunikacji interpersonalnej oraz innych wynikających z aktualnych potrzeb,

Działanie 3.1.1.	Budowa, remonty i modernizacje budynków oświatowych i przyszkolnych obiektów sportowych
	b) organizowanie dla osób dorosłych kursów podwyższających kwalifikacje bądź umożliwiających uzyskanie innych kwalifikacji (przekwalifikowanie) na zasadach określonych w odrębnych przepisach, c) organizowanie egzaminów kwalifikacyjnych dla uczestników pozaszkolnych form kształcenia w trybie i na zasadach określonych w odrębnych przepisach, d) organizowanie kształcenia praktycznego dla młodocianych pracowników zatrudnionych przez zakłady pracy w celu przygotowania zawodowego, e) organizowanie w porozumieniu z zakładami pracy szkoleń specjalistycznych i zajęć specjalizujących dla uczniów i słuchaczy, w ostatnim roku nauki w zawodach szeroko profilowanych zgodnie z potrzebami rynku pracy, f) prowadzenie kursów przygotowujących do egzaminów eksternistycznych w zakresie przedmiotów zawodowych teoretycznych i praktycznych, g) organizowanie egzaminów eksternistycznych w zakresie programów nauczania szkół i kursów, h) prowadzenie punktów konsultacyjnych dla uczniów i ich rodziców, słuchaczy szkół dorosłych, nauczycieli kształcenia zawodowego, pracowników przedsiębiorstw i innych osób zainteresowanych kształceniem zawodowym lub przekwalifikowaniem, i) organizowanie działalności różnych zespołów powołanych do rozwiązywania problemów edukacji zawodowej, prowadzenia badań efektywności dydaktycznej kształcenia zawodowego, tworzenie banku informacji dla szkół zawodowych, j) prowadzenie pośrednictwa pracy i doradztwa zawodowego dla absolwentów szkół zawodowych, k) opracowanie materiałów dydaktycznych i metodycznych dla uczniów i słuchaczy oraz nauczycieli. Zgodnie z ustawą o systemie oświaty celem działalności CKP przy ZS 1 w Swarzędzu będzie realizowanie zadań z zakresu przygotowania zawodowego młodzieży i dorosłych wynikających z podstaw programowych i programów nauczania dla danego zawodu, a także innych zadań zleconych przez szkoły i organ prowadzący, oraz inne jednostki i podmioty gospodarcze. Ponadto, w ramach realizacji działania, uwzględnione zostaną potrzeby w zakresie rozbudowy, modernizacji lub zmiany siedzib Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych, wynikające z konieczności poprawy warunków ich funkcjonowania. Celem reorganizacji sieci Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych będzie również optymalizacja ich dostępności dla zwiększającej się od kilku lat liczby użytkowników.

Działanie 3.1.1.	Budowa, remonty i modernizacje budynków oświatowych i przyszkolnych obiektów sportowych
Efekty działania	Efektem realizacji działań będzie poprawa stanu infrastruktury oświatowej na terenie Powiatu Poznańskiego. Polepszeniu ulegną również warunki kształcenia w szkołach Powiatu, co wpłynie na podniesienie konkurencyjności tych placówek względem innych szkół w aglomeracji poznańskiej. Zrewaloryzowane zostaną zabytkowe obiekty oświatowe na terenie Powiatu Poznańskiego, a tym samym poprawią się warunki pracy nauczycieli i uczniów. Poprawie ulegną warunki dla rozwoju kształcenia praktycznego. Nastąpi optymalizacja warunków pracy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	- Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu Europa 2020, Cel: Młodzież w drodze - ma na celu poprawę wyników systemów kształcenia oraz podniesienie atrakcyjności europejskiego szkolnictwa wyższego na arenie międzynarodowej. - Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności, Cel 3: Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki. - Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020, Cel szczegółowy 5: Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli. - Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 9: Infrastruktura dla kapitału ludzkiego. - Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku, Cel strategiczny 3: Wzrost kompetencji mieszkańców i promocja zatrudnienia. - Strategia ZIT w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Poznania, Cel strategiczny: Wspieranie rozwoju gospodarczego i wzrostu konkurencyjności rynku pracy. - Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej. Metropolia Poznań 2020, Cel strategiczny: Usługi społeczne, Program 4.1. Jakość i organizacja edukacji.
Spójność z substrategiami i programami rozwoju Powiatu	- Program Opieki nad zabytkami Powiatu Poznańskiego na lata 2016-2019, Cel 5: Podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami. - Wieloletnia Prognoza Finansowa na lata 2016-2021.
Działania/projekty komplementarne	Działanie 3.1.2: Systematyczne unowocześnianie, wymiana sprzętu, pomocy naukowych i wyposażenia szkół, Działanie 3.1.8: Dostosowywanie funkcjonowania placówek oświatowych do zmieniających się uwarunkowań demograficznych i organizacyjno-prawnych. Cel operacyjny 3.2. Promocja zatrudnienia i przeciwdziałanie bezrobociu

Działanie 3.1.1.	Budowa, remonty i modernizacje budynków oświatowych i przyszkolnych obiektów sportowych
	Cel operacyjny 3.3. Wsparcie rozwoju gospodarczego powiatu poznańskiego
Realizatorzy działania	- Wydział Tworzenia i Realizacji Projektów Starostwa Powiatowego w Poznaniu, - Wydział Inwestycji i Remontów Starostwa Powiatowego w Poznaniu, - Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Poznaniu, - Powiatowy Konserwator Zabytków.
Partnerzy	Szkoły, Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne
Beneficjenci	Szkoły i placówki, mieszkańcy powiatu
Mierniki rezultatu działania	- Liczba zmodernizowanych i wyremontowanych placówek oświatowych, - Liczba uczniów, którym w wyniku przeprowadzonych remontów polepszyły się warunki kształcenia.
Źródła finansowania	- Budżet Powiatu, - Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, - Europejski Fundusz Społeczny, - Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej, - Fundusze norweskie i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego.
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Działanie 3.1.2.	Systematyczne unowocześnianie, wymiana sprzętu, pomocy naukowych i wyposażenia szkół
Uzasadnienie działania	W wyniku przeprowadzonej przez Starostwo Powiatowe w Poznaniu diagnozy potrzeb w zakresie rozwoju kształcenia ogólnego i zawodowego w szkołach prowadzonych przez Powiat Poznański, uznano, że posiadają one pewne deficyty (braki) w wyposażeniu i infrastrukturze, które wpływają na możliwość uzyskiwania dodatkowych kwalifikacji i kompetencji przez uczniów. Konieczny jest zatem zakup środków trwałych oraz specjalistycznego oprogramowania w celu wyposażenia m. in. pracowni komunikacji w językach obcych, pracowni komputerowych i informatycznych oraz pracowni obsługi urządzeń sterowanych numerycznie. Działanie wynika z zapisów ustawy o systemie oświaty z dnia z dnia 7 września 1991 r., które określa zadania powiatu jako jednostki samorządu terytorialnego prowadzącej szkoły ponadgimnazjalne. Ponadto, jak wynika z „Raportu z badania warunków życia w powiecie poznańskim”, również mieszkańcy aglomeracji poznańskiej zauważają konieczność podniesienia jakości usług edukacyjnych w powiecie poznańskim.
Opis działania	Zakupy trwałe służące unowocześnianiu wyposażenia szkół, dokonywane będą systematycznie, zgodnie z aktualnymi potrzebami. Wymianę sprzętu i pomocy dydaktycznych można uznać za zadanie ciągłe, którego realizacja opierać się będzie w dużej mierze na dostępnych źródłach finansowania (w tym ze środków unijnych). Wyposażanie szkół w najnowszy sprzęt jest działaniem trwałym, służącym uczniom danej szkoły przez wiele lat, które wraz z dekapitalizacją i nowymi potrzebami wymagać będzie stałego monitoringu. Działanie zrealizowane zostanie m. in. w Zespole Szkół im. Gen. Dezyderego Chłapowskiego w Bolechowie, Zespole Szkół w Kórniku, Zespole Szkół im. Adama Wodźniczki w Mosinie, Zespole Szkół im. Jadwigi i Władysława Zamoyskich w Rokietnicy, Zespole Szkół nr 1 im. Powstańców Wielkopolskich w Swarzędzu. Doposażenie szkół placówek kształcenia zawodowego będzie dokonywane w oparciu o diagnozę zawodów deficytowych w powiecie poznańskim i aglomeracji poznańskiej oraz zapotrzebowanie lokalnych pracodawców. Zakupiony zostanie m. in. sprzęt służący wyposażeniu pracowni obsługi urządzeń sterowanych numerycznie, m.in. tokarki, frezarki sterowane komputerowo, z którego korzystać będą mogły również osoby niepełnosprawne.
Efekty działania	Efektem realizacji działania będzie poprawa wyposażenia szkół w nowoczesny sprzęt dydaktyczny i służący nauce zawodu (pracownie językowe i komputerowe, oprogramowanie). Systematyczne unowocześnianie i wymiana sprzętu przyczyni się do poprawy warunków kształcenia. Dzięki zakupowi nowoczesnych pomocy dydaktycznych i specjalistycznego oprogramowania zwiększą się kompetencje uczniów oraz nabędą oni dodatkowych kwalifikacji wymaganych na rynku pracy. Wzmocnieniu ulegnie potencjał gospodarczy powiatu poznańskiego, co wpłynie na zmniejszenie bezrobocia, szczególnie wśród młodych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych.
Spójność ze	Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu Europa 2020,

Działanie 3.1.2.	Systematyczne unowocześnianie, wymiana sprzętu, pomocy naukowych i wyposażenia szkół
strategiami wyższego rzędu	Cel: „Młodzież w drodze” - ma na celu poprawę wyników systemów kształcenia oraz podniesienie atrakcyjności europejskiego szkolnictwa wyższego na arenie międzynarodowej. ▪ Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności, Cel 3: Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki. ▪ PO WER, Priorytet inwestycyjny 10.3 BIS - Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości. ▪ Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020, Cel szczegółowy 5: Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli. ▪ Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 9: Infrastruktura dla kapitału ludzkiego. ▪ Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku, Cel strategiczny 3: Wzrost kompetencji mieszkańców i promocja zatrudnienia. ▪ Regionalna Strategia Innowacji dla Wielkopolski na lata 2015-2020, V Program strategiczny: Edukacja dla innowacji. ▪ Strategia ZIT w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Poznania, Cel strategiczny: Wspieranie rozwoju gospodarczego i wzrostu konkurencyjności rynku pracy. ▪ Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej Metropolia Poznań 2020, Cel strategiczny: Usługi społeczne, Program 4.1. Jakość i organizacja edukacji.
Spójność z substrategiami i programami rozwoju Powiatu	▪ Wieloletnia Prognoza Finansowa na lata 2016-2021.
Działania/projekty komplementarne	Działanie 3.1.1: Budowa, remonty i modernizacje budynków oświatowych i przyszkolnych obiektów sportowych. Działanie 3.1.3: Doskonalenie kwalifikacji pracowników oświaty w szkołach i placówkach oraz podnoszenie kompetencji uczniów. Cel operacyjny 3.2. Promocja zatrudnienia i przeciwdziałanie bezrobociu. Cel operacyjny 3.3. Wspieranie rozwoju gospodarczego powiatu poznańskiego.
Realizatorzy działania	▪ Wydział Tworzenia i Realizacji Projektów Starostwa Powiatowego w Poznaniu, ▪ Wydział Inwestycji i Remontów Starostwa Powiatowego w Poznaniu,

Działanie 3.1.2.	Systematyczne unowocześnianie, wymiana sprzętu, pomocy naukowych i wyposażenia szkół
	Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Poznaniu.
Partnerzy	Placówki szkolne, instytucje publiczne, przedsiębiorcy, darczyńcy itd.
Beneficjenci	Placówki szkolne, społeczność lokalna, przedsiębiorcy.
Mierniki rezultatu działania	- Liczba nowo powstałych pracowni językowych i komputerowych, - Liczba nowo zakupionych pomocy dydaktycznych, sprzętu i oprogramowania, - Nakłady na zakup nowego sprzętu i wyposażenia szkół prowadzonych przez Powiat Poznański (pracownie językowe, pracownie komputerowe, pracowni obsługi urządzeń sterowanych numerycznie).
Źródła finansowania	- Budżet powiatu, - Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, - Europejski Fundusz Społeczny, - Fundusze norweskie i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego, - Darowizny przedsiębiorców i osób prywatnych.
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Działanie 3.1.3.	Doskonalenie kwalifikacji pracowników oświaty w szkołach i placówkach oraz podnoszenie kompetencji uczniów
Uzasadnienie działania	Dyfuzja innowacji naukowych i gospodarczych z poziomu globalnego na poziom lokalny prowadzą do powstawania coraz bardziej wyspecjalizowanych branż i zawodów. Szybko zmieniające się uwarunkowania gospodarcze oraz społeczne wymagają od pracowników oświaty zatem stałego podnoszenia swoich kompetencji i kwalifikacji. Wzrasta również konkurencja na rynku pracy, co powoduje, że uczniowie muszą stale doskonalić swoją wiedzę i umiejętności, aby sprostać oczekiwaniom lokalnych przedsiębiorców. Realizacja działania wynika z zadań ustawowych Powiatu Poznańskiego, jako organu prowadzącego dla szkół ponadgimnazjalnych, specjalnych czy gimnazjów sportowych (ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r.). Ponadto, jak wynika z „Raportu z badania warunków życia w powiecie poznańskim”, również mieszkańcy aglomeracji poznańskiej zauważają konieczność podniesienia jakości usług edukacyjnych w Powiecie Poznańskim (umiarkowanie ocenione zostały przez respondentów licea ogólnokształcące - nieco ponad 50% pozytywnych ocen i szkoły zawodowe i technika -45% pozytywnych ocen).
Opis działania	Celem działania jest podnoszenie kwalifikacji i umiejętności pracowników, nauczycieli szkół prowadzonych przez Powiat Poznański oraz uczniów kształcących się w różnych typach szkół ponadgimnazjalnych w Powiecie. W zakresie podnoszenia kwalifikacji pracowników oświaty specjalny nacisk zostanie położony na projekty i kursy dotyczące: ▪ nowoczesnych metod kształcenia w tym metod aktywizujących pracę uczniów, ▪ pokonywania trudności w zdobywaniu wiedzy, ▪ umiejętności pracy w stresie: radzenie sobie w sytuacjach kryzysowych oraz w sytuacji wypalenia zawodowego, ▪ metod kształcenia specjalnego: metoda Dennisona, arteterapia, muzykoterapia, komunikacja alternatywna, ▪ rozwijania kompetencji językowo-metodycznych w celu organizowania nowych form kształcenia młodzieży oraz wzbogacenia oferty edukacyjnej. Projekty adresowane do uczniów będą miały charakter interdyscyplinarny i wynikać będą z aktualnych potrzeb uczniów. W ramach realizowanych działań uczniowie będą m. in. zwiedzali szkoły za granicą oraz poznawali nowe metody prowadzenia zajęć.
Efekty działania	Efektem realizacji działania będzie zwiększenie umiejętności i kompetencji pracowników oświaty w szkołach prowadzonych przez Powiat Poznański. Uczniowie będący beneficjentami programów i projektów edukacyjnych poszerzą swoje umiejętności i zainteresowania. W wyniku przeprowadzonych działań poprawią się kompetencje uczniów na rynku pracy. Nauczyciele nabędą nowe umiejętności związane z rozwojem zawodowym.

Działanie 3.1.3.	Doskonalenie kwalifikacji pracowników oświaty w szkołach i placówkach oraz podnoszenie kompetencji uczniów
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	- Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu Europa 2020, Cel: „Młodzież w drodze” - ma na celu poprawę wyników systemów kształcenia oraz podniesienie atrakcyjności europejskiego szkolnictwa wyższego na arenie międzynarodowej. - Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności, Cel 3: Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki. - PO WER, Priorytet inwestycyjny 10.3 BIS - Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości. - Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020, Cel szczegółowy 5: Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli. - Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 9: Infrastruktura dla kapitału ludzkiego. - Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku, Cel strategiczny 3: Wzrost kompetencji mieszkańców i promocja zatrudnienia. - Regionalna Strategia Innowacji dla Wielkopolski na lata 2015-2020, V Program strategiczny: Edukacja dla innowacji. - Strategia ZIT w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Poznania, Cel strategiczny: Wspieranie rozwoju gospodarczego i wzrostu konkurencyjności rynku pracy. Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej Metropolia Poznań 2020, Cel strategiczny: Usługi społeczne, Program 4.1. Jakość i organizacja edukacji.
Spójność z substrategiami i programami rozwoju Powiatu	Wieloletnia Prognoza Finansowa na lata 2016-2021.
Działania/projekty komplementarne	Działanie 3.1.4: Racjonalizacja kierunków kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych. 3 Cel operacyjny 3.2. Promocja zatrudnienia i przeciwdziałanie bezrobociu. Cel operacyjny 3.3. Wspieranie rozwoju gospodarczego Powiatu Poznańskiego.
Realizatorzy działania	- Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Poznaniu, - Wydział Tworzenia i Realizacji Projektów Starostwa Powiatowego w Poznaniu,

Działanie 3.1.3.	Doskonalenie kwalifikacji pracowników oświaty w szkołach i placówkach oraz podnoszenie kompetencji uczniów
	Dyrekcje i nauczyciele szkół ponadgimnazjalnych prowadzonych przez Powiat Poznański, Uczniowie szkół.
Partnerzy	Instytucje publiczne, przedsiębiorcy, rodzice uczniów itd.
Beneficjenci	Szkoły i placówki
Mierniki rezultatu działania	- Liczba i rodzaj zrealizowanych projektów, - Liczba pracowników oświaty i uczniów uczestniczących w projektach, których celem jest podniesienie kompetencji nauczycieli i uczniów, Nakłady finansowe poniesione na realizację działania, ze szczególnym zwróceniem uwagi na finansowanie zewnętrzne.
Źródła finansowania	- Budżet powiatu, - Europejski Fundusz Społeczny, - Fundusze norweskie i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego, Darowizny przedsiębiorców i osób prywatnych.
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Działanie 3.1.4.	Racjonalizacja kierunków kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych
Uzasadnienie działania	Realizacja działania opiera się na zapisach ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz ustawy o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. Ewaluacja wdrażania Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego na lata 2006-2013 wykazała, że działanie to jest użyteczne dla uczniów, lokalnych instytucji pracy, w związku z tym zakłada się jego dalszą realizację w perspektywie 2030 r. Należy podkreślić, że w szkołach Powiatu Poznańskiego sukcesywnie wzrasta oferta kształcenia ogólnego i zawodowego (nowością są m. in. klasy mundurowe – wojskowe i policyjne). Ponadto, jak wynika z „Raportu z badania warunków życia w powiecie poznańskim”, również mieszkańcy aglomeracji poznańskiej zauważają konieczność podniesienia jakości usług edukacyjnych w Powiecie Poznańskim.
Opis działania	Celem działania jest dostosowywanie ofert kształcenia szkół prowadzonych przez Powiat Poznański do aktualnej sytuacji na lokalnym rynku pracy pod względem podaży i popytu na pracowników danych branż. Bazą dla podejmowanych działań w zakresie racjonalizacji kierunków kształcenia, są i będą wyniki opracowań i raportów Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu dotyczące lokalnego rynku pracy („Raport o bezrobociu absolwentów szkół ponadgimnazjalnych Poznania i Powiatu Poznańskiego”, „Raport z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych dla Powiatu Poznańskiego”, „Rynek pracy w Poznaniu i powiecie poznańskim”). Na podstawie ww. raportów możliwe jest tworzenie list zawodów deficytowych i nadwyżkowych, na które występuje mniejsze lub większe zapotrzebowanie ze strony lokalnych pracodawców oraz zawodów, w których występuje mniejszy lub większy odsetek osób bezrobotnych niemogących podjąć pracy ze względu na brak ofert pracy w danym zawodzie. Ważną rolę przy realizacji tego działania pełnić będą właściwie przygotowani doradcy zawodowi. Kluczową rolę pełnić będą dyrektorzy szkół, przygotowując w oparciu o dane PUP, nowe kierunki kształcenia. Istotną rolę odgrywać również będą Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne, prowadzące doradztwo zawodowe w szkołach. Ważne jest utrzymanie ścisłej współpracy pomiędzy Wydziałem Edukacji Starostwa Powiatowego w Poznaniu, Powiatowym Urzędem Pracy w Poznaniu, a dyrekcjami szkół oraz przedsiębiorcami lokalnego rynku pracy w celu stałego monitorowania stanu bezrobocia i liczby bezrobotnych wg wieku i wykształcenia w Powiecie Poznańskim oraz weryfikacji kierunków kształcenia. Zadanie będzie realizowane we współpracy z Powiatową Radą Rynku Pracy.
Efekty działania	Efektem realizacji działania będą nowe kierunki kształcenia oraz racjonalizacja kierunków kształcenia, których otwarcie nastąpi

Działanie 3.1.4.	Racjonalizacja kierunków kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych
	w oparciu o przeprowadzone analizy lokalnego rynku pracy oraz zapotrzebowania uczniów na kształcenie w danym zawodzie. Działanie będzie użyteczne dla instytucji publicznych, które osiągną ekonomiczne korzyści – oszczędności, które być może musiałyby zostać poniesione na przygotowanie do pracy lub przekwalifikowanie młodych bezrobotnych absolwentów. Dzięki stworzeniu nowych kierunków kształcenia, nastąpi dostosowanie kompetencji i wykształcenia uczniów do lokalnych warunków gospodarczych.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	▪ Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu Europa 2020, Cel: „Młodzież w drodze” - ma na celu poprawę wyników systemów kształcenia oraz podniesienie atrakcyjności europejskiego szkolnictwa wyższego na arenie międzynarodowej. ▪ Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności, Cel 3: Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki. ▪ PO WER, Priorytet inwestycyjny 10.3 BIS - Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości. ▪ Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020, Cel szczegółowy 5: Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli. ▪ Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 9: Infrastruktura dla kapitału ludzkiego. ▪ Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku, Cel strategiczny 3: Wzrost kompetencji mieszkańców i promocja zatrudnienia. ▪ Regionalna Strategia Innowacji dla Wielkopolski na lata 2015-2020, V Program strategiczny: Edukacja dla innowacji. ▪ Strategia ZIT w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Poznania, Cel strategiczny: Wspieranie rozwoju gospodarczego i wzrostu konkurencyjności rynku pracy. Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej Metropolia Poznań 2020, Cel strategiczny: Usługi społeczne, Program 4.1. Jakość i organizacja edukacji, Program 3.4. Współpraca systemu edukacji z gospodarką.
Spójność z substrategiami i programami rozwoju Powiatu	▪ Raport o bezrobociu absolwentów szkół ponadgimnazjalnych Poznania i powiatu poznańskiego z 2016 r. ▪ Raport z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych za 2015 r. dla Powiatu Poznańskiego. ▪ Rynek pracy w Poznaniu i powiecie poznańskim w 2015 r.
Działania/projekty	Działanie 3.1.5: Wprowadzenie do szkół ponadgimnazjalnych nowych kierunków i profili kształcenia dla osób dorosłych oraz

Działanie 3.1.4.	Racjonalizacja kierunków kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych
komplementarne	rozwijanie nowoczesnych metod kształcenia e-learning, Działanie 3.1.6: Rozwój form doradztwa zawodowego dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych oraz doradztwa w zakresie wyboru dalszych kierunków kształcenia. Cel operacyjny 3.2. Promocja zatrudnienia i przeciwdziałanie bezrobociu. Cel operacyjny 3.3. Wspieranie rozwoju gospodarczego Powiatu Poznańskiego.
Realizatorzy działania	▪ Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Poznaniu, ▪ Dyrekcje szkół prowadzonych przez Powiat Poznański, ▪ Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu, ▪ Powiatowa Rada Rynku Pracy, Instytucje rynku pracy.
Partnerzy	Instytucje publiczne, przedsiębiorcy, rodzice uczniów itd.
Beneficjenci	Szkoly i placówki
Mierniki rezultatu działania	▪ Liczba i rodzaj nowych kierunków kształcenia w szkołach prowadzonych przez Powiat Poznański, Liczba uczniów podejmujących naukę w nowych zawodach.
Źródła finansowania	▪ Budżet powiatu, ▪ Europejski Fundusz Społeczny, Fundusze norweskie i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego.
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Działanie 3.1.5.	Wprowadzenie do szkół ponadgimnazjalnych nowych kierunków i profilów kształcenia dla osób dorosłych oraz rozwijanie nowoczesnych metod kształcenia e-learning
Uzasadnienie działania	Działanie jest zgodne z zapisami ustawy o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. Celem działania jest stworzenie osobom dorosłym możliwości kształcenia w wybranym przez siebie zawodzie. Nowoczesne formy kształcenia „na odległość” są alternatywą dla osób, chcących podnieść swoje kwalifikacje zawodowe bez konieczności wychodzenia z domu. Ponadto, jak wynika z „Raportu z badania warunków życia w powiecie poznańskim”, również mieszkańcy aglomeracji poznańskiej zauważają konieczność podniesienia jakości usług edukacyjnych w Powiecie.
Opis działania	Celem działania jest dostosowywanie oferty kształcenia do potrzeb uczniów poprzez rozwijanie nowych metod kształcenia, w tym rozwój internetowych form nauki na odległość „e-learning”. Działania w tym zakresie zostały już podjęte w wybranych szkołach, a poprzez wykorzystanie dotychczasowych doświadczeń celowe było przystąpienie do wdrożenia internetowych form nauki na odległość w innych szkołach i dla innych kierunków kształcenia, zwłaszcza w szkołach dla dorosłych. Wśród szkół prowadzonych przez Powiat Poznański można zauważyć liderów w prowadzeniu nauczania w systemie e-learningowym (np. Zespół Szkół w Rokietnicy). Konieczne będzie zaangażowanie pozostałych dyrekcji szkół i propagowanie wśród nich możliwości prowadzenia kursów e-learningowych, jak i możliwości uzyskania wsparcia finansowego dla ich organizowania ze źródeł zewnętrznych.
Efekty działania	Efektem realizacji działania będą nowo uruchamiane kierunki kształcenia dla osób dorosłych oraz szkolenia e-learningowe. Rozwijanie tych form kształcenia pozytywnie wpłynie na kształtowanie kapitału społecznego, wzrost wiedzy i kwalifikacji przyszłych pracowników na lokalnym rynku pracy.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	- Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu Europa 2020, Cel: „Młodzież w drodze” - ma na celu poprawę wyników systemów kształcenia oraz podniesienie atrakcyjności europejskiego szkolnictwa wyższego na arenie międzynarodowej. - Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności, Cel 3: Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki. - PO WER, Priorytet inwestycyjny 10.3 BIS „Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości. - Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020, Cel szczegółowy 5: Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli. - Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 9: Infrastruktura dla kapitału ludzkiego.

Działanie 3.1.5.	Wprowadzenie do szkół ponadgimnazjalnych nowych kierunków i profilów kształcenia dla osób dorosłych oraz rozwijanie nowoczesnych metod kształcenia e-learning
	- Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku, Cel strategiczny 3: Wzrost kompetencji mieszkańców i promocja zatrudnienia. - Strategia ZIT w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Poznania, Cel strategiczny: Wspieranie rozwoju gospodarczego i wzrostu konkurencyjności rynku pracy. - Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej Metropolia Poznań 2020, Cel strategiczny: Usługi społeczne, Program 4.1. Jakość i organizacja edukacji.
Spójność z substrategiami i programami rozwoju Powiatu	- Raport o bezrobociu absolwentów szkół ponadgimnazjalnych Poznania i powiatu poznańskiego z 2016 r. - Raport z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych za 2015 r. dla Powiatu Poznańskiego. - Rynek pracy w Poznaniu i powiecie poznańskim w 2015 r.
Działania/projekty komplementarne	Działanie 3.1.4: Racjonalizacja kierunków kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych. Cel operacyjny 3.2. Promocja zatrudnienia i przeciwdziałanie bezrobociu. Cel operacyjny 3.3. Wspieranie rozwoju gospodarczego Powiatu Poznańskiego.
Realizatorzy działania	- Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Poznaniu, - Dyrekcje szkół ponadgimnazjalnych prowadzonych przez Powiat Poznański.
Partnerzy	Szkoly i placówki, przedsiębiorcy.
Beneficjenci	Mieszkańcy, uczniowie szkół
Mierniki rezultatu działania	- Liczba i rodzaj nowych kierunków kształcenia, - Liczba kursów i szkoleń e-learningowych oraz uczestników tych szkoleń.
Źródła finansowania	- Budżet powiatu, - Europejski Fundusz Społeczny, - Fundusze norweskie i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego.
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Działanie 3.1.6.	Rozwój form doradztwa zawodowego dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych oraz doradztwa w zakresie wyboru dalszych kierunków kształcenia
Uzasadnienie działania	Działanie jest zgodne z zapisami ustawy o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. oraz ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Z uwagi na powstawanie nowych kierunków kształcenia oraz nowych branż i specjalizacji gospodarczych, realizacja działania jest zasadna w najbliższych latach. Dywersyfikacja gospodarki oraz pojawienie się nowych przedsiębiorców na lokalnym rynku pracy, powinny tym bardziej skłaniać uczniów do zasięgania porad specjalistów w zakresie wyboru kierunków kształcenia i przyszłego zawodu. Ponadto, jak wynika z „Raportu z badania warunków życia w powiecie poznańskim”, również mieszkańcy aglomeracji poznańskiej zauważają konieczność podniesienia jakości usług edukacyjnych w powiecie poznańskim.
Opis działania	Celem działania jest rozwijanie doradztwa zawodowego dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych prowadzonych przez Powiat Poznański oraz ułatwienie uczniom podjęcia decyzji związanej z wyborem dalszego kierunku kształcenia i przyszłego zawodu. Organizowane będą następujące formy wspierania doradztwa zawodowego: ▪ prowadzenie doradztwa zawodowego przez Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne prowadzone przez Powiat Poznański, ▪ prelekcje dla uczniów prowadzone przez przedstawicieli wyższych uczelni i szkół średnich (dla uczniów szkół zawodowych) na temat charakterystyk studiów na poszczególnych uczelniach, ▪ spotkania (w formie doradztwa) z przedstawicielami agencji zatrudnienia oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu na temat atrakcyjności ofert na rynku pracy oraz zawodów poszukiwanych, potrzebnych na rynku pracy. Realizacji działania służyć będą spotkania z przedstawicielami uczelni i doradcami agencji zatrudnienia oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu. W ramach działania przewiduje się także rozwijanie form doradztwa zawodowego (prowadzonego na przykład przez doradców przygotowanych do pracy w szkołach przez Powiatowy Urząd Pracy) dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych prowadzonych przez Powiat Poznański, w tym m. in. oczekiwań przyszłych pracodawców, kodeksu pracy, ale także zasad prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Prowadzenie spotkań doradczych dla uczniów szkół prowadzonych przez Powiat Poznański ma w dużej mierze charakter bezkosztowy lub niskokosztowy, w którego realizację angażują się instytucje publiczne, uczelnie wyższe, pedagodzy szkolni. Pozyskiwanie środków zewnętrznych dla realizacji działania jest dużym atutem i powinno być promowane w środowisku szkolnym.
Efekty działania	Efektami działania będzie polepszenie możliwości wyboru dalszego kierunku kształcenia i przyszłego zawodu przez uczniów oraz dostosowanie programów dydaktycznych do ich potrzeb, wynikających z indywidualnych preferencji dotyczących przyszłego

Działanie 3.1.6.	Rozwój form doradztwa zawodowego dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych oraz doradztwa w zakresie wyboru dalszych kierunków kształcenia
	zawodu. Realizacja działania będzie mieć pozytywny wpływ na lokalny rynek pracy, konkurencyjność uczelni wyższych oraz budowanie silnego kapitału ludzkiego.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	- Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu Europa 2020, Cel: „Młodzież w drodze” - ma na celu poprawę wyników systemów kształcenia oraz podniesienie atrakcyjności europejskiego szkolnictwa wyższego na arenie międzynarodowej. - Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności, Cel 3: Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki. - PO WER, Priorytet inwestycyjny 10.3 BIS - Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości. - Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020, Cel szczegółowy 5: Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli. - Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 9: Infrastruktura dla kapitału ludzkiego. - Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku, Cel strategiczny 3: Wzrost kompetencji mieszkańców i promocja zatrudnienia. - Strategia ZIT w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Poznania, Cel strategiczny: Wspieranie rozwoju gospodarczego i wzrostu konkurencyjności rynku pracy. Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej Metropolia Poznań 2020, Cel strategiczny: Usługi społeczne, Program 4.1. Jakość i organizacja edukacji, 3.4. Współpraca systemu edukacji z gospodarką.
Spójność z substrategiami i programami rozwoju Powiatu	- Raport o bezrobociu absolwentów szkół ponadgimnazjalnych Poznania i powiatu poznańskiego z 2016 r. - Raport z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych za 2015 r. dla Powiatu Poznańskiego. Rynek pracy w Poznaniu i powiecie poznańskim w 2015 r.
Działania/projekty komplementarne	Działanie 3.1.4: Racjonalizacja kierunków kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych. Cel operacyjny 3.2. Promocja zatrudnienia i przeciwdziałanie bezrobociu. Cel operacyjny 3.3. Wspieranie rozwoju gospodarczego Powiatu Poznańskiego.
Realizatorzy	Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Poznaniu,

Działanie 3.1.6.	Rozwój form doradztwa zawodowego dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych oraz doradztwa w zakresie wyboru dalszych kierunków kształcenia
działania	▪ Dyrekcje szkół prowadzonych przez Powiat Poznański, ▪ Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu, ▪ Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne prowadzone przez Powiat Poznański.
Partnerzy	Uczelnie wyższe, doradcy zawodowi, pedagodzy szkolni.
Beneficjenci	Szkoły i placówki, przedsiębiorcy.
Mierniki rezultatu działania	▪ Liczba prelekcji z zakresu doradztwa zawodowego i ich uczestników w szkołach prowadzonych przez Powiat Poznański, Liczba objętych działaniem uczniów przez Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne.
Źródła finansowania	▪ Budżet powiatu, ▪ Europejski Fundusz Społeczny, Fundusze norweskie i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego.
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Działanie 3.1.7.	Wspieranie finansowe uczniów o najlepszych wynikach nauczania w szkołach powiatowych poprzez programy stypendialne oraz system nagród
Uzasadnienie działania	Zgodnie z art. 12 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, do wyłącznej właściwości Rady Powiatu należy podejmowanie uchwał w sprawie zasad udzielania stypendiów dla uczniów (w tym absolwentów szkół prowadzonych przez Powiat Poznański). Udzielane przez Powiat Poznański stypendia i nagrody mają charakter świadczeń motywujących (za dobre wyniki w nauce, uzyskane wybitne osiągnięcia). Obie te formy gratyfikacji przyznawanej przez Powiat Poznański są bardzo pożądane. W ten sposób, podkreśla się, że Powiat Poznański przywiązuje wagę do poziomu nauczania w szkołach, dla których jest organem prowadzącym i wyróżnia tych uczniów, którzy osiągają wysokie wyniki nauczania. Działanie jest zgodne z zapisami ustawy o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r.
Opis działania	Celem działania jest wspieranie finansowe uczniów, którzy osiągnęli najlepsze wyniki nauczania w szkołach prowadzonych przez Powiat Poznański lub wykazali się wybitnymi osiągnięciami w trakcie nauki w szkole prowadzonej przez Powiat Poznański w dziedzinie naukowej, społecznej, kulturalnej lub innej. Działanie realizowane jest w ramach „Programu wspierania edukacji w Powiecie Poznańskim”. Działanie realizowane jest poprzez przyznawanie najzdolniejszym uczniom indywidualnych gratyfikacji w postaci: ▪ stypendiów Rady Powiatu w Poznaniu, ▪ nagród Starosty Poznańskiego. Możliwość otrzymania stypendium za dobre wyniki w nauce oraz nagrody za wybitne osiągnięcia jest dla ucznia dodatkowym czynnikiem motywującym do nauki. Przyznawanie stypendiów za wyniki w nauce jest przykładem pozytywnych działań Powiatu Poznańskiego na rzecz wspierania uzdolnionej młodzieży i wyrównywania szans edukacyjnych. Nagrody przyznawane uczniom (w tym absolwentom) pokazują, iż nie tylko osiągnięcia w dziedzinie wyników nauczania są istotne w procesie edukacji. Ważna jest także inicjatywa i pozalekcyjna działalność podejmowana przez uczniów. Działania te bezwzględnie należy utrzymać jako jedne z ważniejszych działań strategicznych Powiatu. Z pewnością przyczyniają się do tego jasno sformułowane zadania publiczne Powiatu Poznańskiego oraz możliwości zabezpieczania na ten cel w budżecie Powiatu środków finansowych. Ponadto, należy podkreślić, że Powiat Poznański dofinansowuje zajęcia pozalekcyjne w szkołach oraz zajęcia fakultatywne dla klas maturalnych.
Efekty działania	Efektem realizacji działania jest polepszenie sytuacji finansowej uczniów i stworzenie w ten sposób czynnika motywującego do nauki. Wspieranie finansowe uczniów przyczynia się do wyrównywania szans edukacyjnych młodzieży. Realizacja dodatkowych zajęć fakultatywnych i zajęć pozalekcyjnych pozwoli na pogłębienie wiedzy i kompetencji uczniów.

Działanie 3.1.7.	Wspieranie finansowe uczniów o najlepszych wynikach nauczania w szkołach powiatowych poprzez programy stypendialne oraz system nagród
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	- Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu Europa 2020, Cel: „Młodzież w drodze” - ma na celu poprawę wyników systemów kształcenia oraz podniesienie atrakcyjności europejskiego szkolnictwa wyższego na arenie międzynarodowej. - Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności, Cel 3: Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki. - Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020, Cel szczegółowy 5: Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli. - Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku, Cel strategiczny 3: Wzrost kompetencji mieszkańców i promocja zatrudnienia. - Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej. Metropolia Poznań 2020, Cel strategiczny: Usługi społeczne, Program 4.1. Jakość i organizacja edukacji.
Spójność z substrategiami i programami rozwoju Powiatu	Program wspierania edukacji w Powiecie Poznańskim.
Działania/projekty komplementarne	Cel operacyjny 3.2. Promocja zatrudnienia i przeciwdziałanie bezrobociu. Cel operacyjny 3.3. Wspieranie rozwoju gospodarczego powiatu poznańskiego.
Realizatorzy działania	- Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Poznaniu, - Starosta Poznański, Rada Powiatu, - Dyrekcje szkół prowadzonych przez Powiat Poznański.
Partnerzy	Placówki szkolne.
Beneficjenci	Uczniowie.
Mierniki rezultatu działania	- Liczba uczniów szkół prowadzonych przez Powiat Poznański otrzymujących stypendia Rady Powiatu w Poznaniu oraz nakłady przeznaczone na ten cel, - Liczba uczniów szkół prowadzonych przez Powiat Poznański otrzymujących nagrody Starosty Poznańskiego oraz nakłady przeznaczone na ten cel, - Liczba uczestników w zajęciach fakultatywnych, finansowanych przez Powiat Poznański.
Źródła	Budżet Powiatu.

Działanie 3.1.7.	Wspieranie finansowe uczniów o najlepszych wynikach nauczania w szkołach powiatowych poprzez programy stypendialne oraz system nagród
finansowania	
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Działanie 3.1.8.	Dostosowywanie funkcjonowania placówek oświatowych do zmieniających się uwarunkowań demograficznych i organizacyjno-prawnych
Uzasadnienie działania	Powiat Poznański jest od co najmniej 10 lat miejscem intensywnego napływu nowych mieszkańców. Wzrost liczby mieszkańców w ostatnich latach wpłynął m. in. na zwiększenie liczby dzieci i młodzieży korzystających z pomocy w Poradniach Psychologiczno-Pedagogicznych, a w najbliższym czasie wpłynie także na liczbę uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Według prognoz GUS do 2030 r. liczba młodzieży w wieku 16-18 lat, a więc odpowiadającej etapowi edukacji w szkole ponadgimnazjalnej, zwiększy się w stosunku do 2015 r. o 45,9%, co może spowodować przeciążenie szkół średnich prowadzonych przez Powiat Poznański. Ważnym zadaniem w kolejnych latach będzie również dostosowanie sieci szkolnej do zmian wynikających z reformy oświatowej, polegającej na wygaszaniu gimnazjów i wprowadzeniu czteroletniego liceum, pięcioletniego technikum i dwustopniowej szkoły branżowej.
Opis działania	Działanie realizowane będzie poprzez prowadzenie racjonalnej polityki oświatowej, polegającej m. in. na dostosowywaniu istniejącej sieci szkół do prognozowanych zmian demograficznych. Bardzo ważną rolę odgrywać tu będzie monitoring kierunków dojazdów uczniów do szkół oraz przyjmowanie takich rozwiązań komunikacyjnych, które umożliwią sprawny dojazd do szkół prowadzonych przez Powiat Poznański, gdzie realizowany jest obowiązek nauki, z różnych miejscowości zlokalizowanych na terenie aglomeracji poznańskiej. Na przestrzeni lat śledzone będą trendy w zmianach liczby uczniów w poszczególnych szkołach prowadzonych przez Powiat Poznański, które porównywane będą z prognozami GUS. Odpowiednie działania monitorujące sytuację na lokalnym rynku edukacyjnym, przyczynią się do przygotowania z odpowiednim wyprzedzeniem inwestycji, np. w zakresie rozbudowy i modernizacji szkół, jak i dostosowywania istniejących rozwiązań komunikacyjnych, w kontekście sprawnego dojazdu do szkół. Podobne działania realizowane będą w przypadku Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych.
Efekty działania	Efektem realizacji działania będzie zwiększenie możliwości reagowania Powiatu Poznańskiego na zmieniające się uwarunkowania demograficzne i organizacyjno-prawne oraz poprawa dostępności do usług oferowanych przez szkoły i poradnie psychologiczno-pedagogiczne.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	- Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu Europa 2020, Cel: „Młodzież w drodze” - ma na celu poprawę wyników systemów kształcenia oraz podniesienie atrakcyjności europejskiego szkolnictwa wyższego na arenie międzynarodowej. - Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności, Cel 3: Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki. - Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej Metropolia Poznań 2020, Cel strategiczny: Usługi społeczne, Program 4.1. Jakość

Działanie 3.1.8.	Dostosowywanie funkcjonowania placówek oświatowych do zmieniających się uwarunkowań demograficznych i organizacyjno-prawnych
	i organizacja edukacji.
Spójność z substrategiami i programami rozwoju Powiatu	- Wieloletnia Prognoza Finansowa na lata 2016-2021. - Program wspierania edukacji w Powiecie Poznańskim. - Raport z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych za 2015 r. dla Powiatu Poznańskiego. - Rynek pracy w Poznaniu i powiecie poznańskim w 2015 r.
Działania/projekty komplementarne	Cel operacyjny 3.2. Promocja zatrudnienia i przeciwdziałanie bezrobociu. Cel operacyjny 3.3. Wspieranie rozwoju gospodarczego Powiatu Poznańskiego.
Realizatorzy działania	- Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Poznaniu, - Samodzielne stanowisko ds. transportu publicznego w Starostwie Powiatowym, - Dyrekcje szkół prowadzonych przez Powiat Poznański, - Poradnie Pedagogiczno-Psychologiczne.
Partnerzy	Szkoly i placowki.
Beneficjenci	Uczniowie, spolecznosc lokalna.
Mierniki rezultatu działania	Naklady na rozbudowe i modernizacje bazy oswiatowej.
Źródła finansowania	Budzet powiatu.
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Cel strategiczny 3.		Rozwój edukacji, rynku pracy i wspieranie rozwoju gospodarczego powiatu poznańskiego
Cel operacyjny 3.2.		Promocja zatrudnienia i przeciwdziałanie bezrobociu
Działanie	3.2.1.	Aktywizacja osób szczególnie zagrożonych bezrobociem
	3.2.2.	Stały Monitoring rynku pracy i dostosowywanie form pomocy do zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych

Działanie 3.2.1.	Aktywizacja osób szczególnie zagrożonych bezrobociem
Uzasadnienie działania	Działanie wynika bezpośrednio z ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz.U. z 2016r. poz. 645 z późn.zm.) oraz aktów wykonawczych do ustawy. Akty prawne wskazują na konieczność realizacji zadań, z których najważniejszymi są: udzielanie pomocy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy, a także pracodawcom w pozyskaniu pracowników przez pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe. Ponadto instytucje rynku pracy odpowiedzialne są za inicjowanie, organizowanie i finansowanie usług i instrumentów rynku pracy oraz projektów lokalnych i innych działań na rzecz aktywizacji bezrobotnych. Przeciwdziałanie bezrobociu to podstawowy element działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu na rzecz mieszkańców powiatu.
Opis działania	Działanie polega na udzielaniu pomocy osobom szczególnie zagrożonym bezrobociem, do których należą: kobiety, ludzie młodzi, osoby po 50 roku życia, osoby z niskim wykształceniem (bez kwalifikacji), długotrwale bezrobotni. Wśród grup zagrożonych wykluczeniem z powodu bezrobocia znajdują się także niepełnosprawni oraz osoby samotnie wychowujące dzieci. Mimo koncentracji uwagi Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu na osobach szczególnie zagrożonych bezrobociem, działaniem pomocowym objęte są wszystkie osoby pozostające w rejestrze Urzędu. W stosunku do osób szczególnie zagrożonych bezrobociem podejmowane są ukierunkowane działania. Uzyskanie kwalifikacji zawodowych lub ich uaktualnienie możliwe jest poprzez uczestnictwo w szkoleniach lub kursach, a udział w szkoleniach z zakresu umiejętności poszukiwania pracy pozwala poznać zasady funkcjonowania lokalnego rynku zatrudnienia oraz metody poszukiwania pracy. Szansą na zdobycie doświadczenia zawodowego są staże lub przygotowanie zawodowe dorosłych organizowane u pracodawców. Indywidualizowane pośrednictwo pracy, ze szczególnym uwzględnieniem osób długotrwale bezrobotnych, oraz współpraca z doradcami zawodowymi jest szansą na ponowne odnalezienie się na rynku pracy. Każda osoba zarejestrowana zostaje objęta indywidualną pomocą doradcy klienta, który prowadzi bezrobotnego lub poszukującego pracy przedstawiając dostępne formy aktywizacji zawodowej, aż do momentu podjęcia pracy. Istotną formą aktywizującą, skłaniającą do samodzielnego działania na rynku pracy jest pomoc finansowa oraz wsparcie merytoryczne przy rozpoczynaniu działalności gospodarczej. Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu pozyskuje dodatkowe środki finansowe z Europejskiego Funduszu Społecznego, programów Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, w tym programów specjalnych dedykowanych grupom osób będących w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy.
Efekty działania	Podstawowym efektem realizacji działania będzie zmniejszenie liczby bezrobotnych, poprzez pomoc w znalezieniu zatrudnienia osobom wykluczonym lub zagrożonym wykluczeniem z rynku pracy, w szczególności: osobom młodym w wieku do 30 roku życia, po 50 roku życia, długotrwale bezrobotnym, pozostającym bez zatrudnienia, po urodzeniu dziecka, niepełnosprawnym, osobom bez kwalifikacji zawodowych, bez doświadczenia zawodowego lub bez wykształcenia średniego, samotnie wychowującym dzieci,

Działanie 3.2.1.	Aktywizacja osób szczególnie zagrożonych bezrobociem
	osobom po odbyciu kary pozbawienia wolności, niepełnosprawnym. Działanie powinno także wpłynąć na mniejszą bezwzględną liczbę osób bezrobotnych.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	- Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 r., - Cel strategiczny 8: Zwiększenie zasobów i wyrównywanie potencjałów społecznych województwa, - Cel operacyjny 8.1. Wzmacnianie aktywności zawodowej.
Spójność z substrategiami i programami rozwoju Powiatu	Opracowania i analizy Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu.
Działania/projekty komplementarne	Działanie 3.2.2. Stały Monitoring rynku pracy i dostosowywanie form pomocy do zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych. Działanie 3.1.6. Rozwój form doradztwa zawodowego dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych oraz doradztwa w zakresie wyboru dalszych kierunków kształcenia.
Realizatorzy działania	Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu.
Partnerzy	Samorządy gminne, przedsiębiorcy na terenie Powiatu Poznańskiego.
Beneficjenci	Osoby bezrobotne z obszaru Powiatu Poznańskiego.
Mienniki rezultatu działania	- Liczba osób korzystających z form wsparcia organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu, - Liczba osób zatrudnionych dzięki wsparciu Powiatowego Urzędu Pracy, - Wskaźnik stopy bezrobocia.
Źródła finansowania	- Budżet powiatu, - Fundusz Pracy, - Budżet państwa, - Budżet Unii Europejskiej.
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Działanie 3.2.2.	Stały Monitoring rynku pracy i dostosowywanie form pomocy do zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych
Uzasadnienie działania	Celem działania jest rozwijanie skutecznych narzędzi monitoringu lokalnego rynku pracy. Konieczność realizacji działania uzasadnia stwierdzenie, że dobre rozpoznanie rynku pracy jest podstawą planowania interwencji publicznej. Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu dysponuje szczegółowymi danymi na temat bezrobotnych zarejestrowanych w aglomeracji poznańskiej. Właściwe ich przetwarzanie dostarcza szeregu informacji, w tym prognostycznych, na temat zmieniających się potrzeb rynku pracy oraz potrzeb związanych z dostosowywaniem umiejętności i kwalifikacji bezrobotnych do zmieniającego się rynku pracy. Analizy danych rejestrowych muszą być także uzupełniane badaniami prowadzonymi wśród przedsiębiorców jako potencjalnych pracodawców.
Opis działania	Monitorowanie rynku pracy jest jednym z priorytetowych zadań realizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu. Ciągłe analizowanie potrzeb lokalnego rynku prowadzone jest w postaci comiesięcznej statystyki, sporządzanej na potrzeby Urzędu oraz Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Statystyki są powszechnie dostępne i umieszczone na stronie internetowej. Między innymi w oparciu o analizę danych statystycznych planowane są działania Urzędu. Plan szkoleń organizowanych dla osób bezrobotnych zawsze uwzględnia aktualną sytuację na rynku pracy, w tym potrzeby pracodawców, także dodatkowo tworzone projekty poparte są szeroką analizą lokalnego rynku pracy. Monitorowanie potrzeb rynku pracy ma na celu także efektywne dopasowywanie popytu i podaży kwalifikacji na rynku zatrudnienia.
Efekty działania	Efektem realizacji działania jest rozwijanie i utrzymanie skutecznych narzędzi monitoringu lokalnego rynku pracy, dalsze funkcjonowanie Wielkopolskiego Obserwatorium Rynku Pracy, jako instytucji odpowiedzialnej za zbieranie danych pochodzących ze sprawozdawczości instytucji pośrednictwa pracy, z badań prowadzonych wśród pracodawców i pracowników (patrz: Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej. Metropolia Poznań 2020, 2011), oraz stworzenie mechanizmów szybkiego reagowania i dostosowywania się do zmieniających się warunków pracy na rynku lokalnym.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	- Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej Metropolia Poznań 2020, - Oś strategiczna: Gospodarka i rynek pracy, - Program 3.3. Monitoring podaży i popytu na pracę.
Spójność z substrategiami i programami rozwoju Powiatu	Opracowania i analizy Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu.

Działania/projekty komplementarne	Działanie 3.2.1. Aktywizacja osób szczególnie zagrożonych bezrobociem Działanie 3.1.6. Rozwój form doradztwa zawodowego dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych oraz doradztwa w zakresie wyboru dalszych kierunków kształcenia. ▪ Działanie 5.3.1. Marketing powiatu poznańskiego poprzez działania informacyjno-promocyjne.
Realizatorzy działania	▪ Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu.
Partnerzy	▪ Obserwatorium Gospodarki i Rynku Pracy Aglomeracji Poznańskiej, ▪ Wielkopolskiego Obserwatorium Rynku Pracy, ▪ Przedsiębiorcy w obszarze Powiatu Poznańskiego.
Beneficjenci	▪ Bezrobotni, uczniowie, przedsiębiorcy.
Mierniki rezultatu działania	▪ Liczba wykonanych badań rynku pracy w ciągu roku, ▪ Nakłady na badania rynku pracy Poznania i powiatu poznańskiego.
Źródła finansowania	▪ Budżet powiatu, ▪ Fundusz Pracy, ▪ Budżet państwa, ▪ Budżet Unii Europejskiej.
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Cel strategiczny 3.		Rozwój edukacji, rynku pracy i wspieranie rozwoju gospodarczego powiatu poznańskiego
Cel operacyjny 3.3.		Wpieranie rozwoju gospodarczego powiatu poznańskiego
Działanie	3.3.1.	Promocja gospodarcza powiatu poznańskiego i lokalnej przedsiębiorczości
	3.3.2.	Rozwijanie Portalu Firm Powiatu Poznańskiego

Działanie 3.3.1.	Promocja gospodarcza powiatu poznańskiego i lokalnej przedsiębiorczości
Uzasadnienie działania	Powiat Poznański jest silnym i liczącym się ośrodkiem przemysłowym i usługowym na mapie kraju, jak również rozpoznawalnym w skali Europy. Powiat poznański należy do grupy powiatów w kraju o najwyższym poziomie rozwoju gospodarczego. Utrzymanie wysokiej pozycji konkurencyjnej na arenie krajowej i międzynarodowej wymaga jednak podejmowania ciągłych działań promujących region. Promocja Powiatu należy do jego zadań własnych, określonych w ustawie o samorządzie powiatowym. Działania promocyjne dotyczą szerokiego spektrum aktywności Powiatu, również zagadnień promocji gospodarczej i przedsiębiorczości.
Opis działania	Działanie ma na celu współpracę Powiatu Poznańskiego z mediami, ośrodkami wspierania przedsiębiorczości i ośrodkami doradztwa gospodarczego (organizacjami i izbami gospodarczymi). Celem działania jest prezentacja potencjału gospodarczego powiatu poznańskiego, poprzez: ▪ udział oraz współorganizowanie imprez targowych, ▪ organizację forów, targów i konferencji, będących źródłem wiedzy i doświadczeń dla przedsiębiorców, ▪ współorganizację ważnych wydarzeń gospodarczych takich jak Poznańskie Dni Przedsiębiorczości Poznań, Forum Gospodarcze Metropolii Poznań oraz prestiżowego Konkursu o tytuł „Poznańskiego Lidera Przedsiębiorczości”. Poza tym Powiat realizuje współpracę z przedstawicielami instytucji, urzędów i firm w zakresie działań zmierzających do tworzenia i utrzymania klimatu proinwestycyjnego w regionie, udziela przedsiębiorcom i przedsiębiorstwom informacji dotyczących możliwości inwestowania na terenie powiatu poznańskiego oraz procedur związanych z tym procesem. W ramach działania planowana jest realizacja przedsięwzięć ukierunkowanych na promocję powiatu poznańskiego w środowisku biznesowym, ze szczególnym uwzględnieniem krajowych i zagranicznych konferencji, targów i forów.
Efekty działania	Utrwalanie wizerunku powiatu poznańskiego jako silnego i prężnie rozwijającego się ośrodka gospodarczego, przyciągającego zarówno nowe podmioty gospodarcze, jak również osoby chcące podjąć pracę.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	▪ Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej Metropolia Poznań 2020, Oś strategiczna: Gospodarka i rynek pracy, Program 3.1. Harmonizacja wpierania gospodarki. ▪ Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego, Cel strategiczny 6: Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu, Cel operacyjny 6.3. Rozwój sieci i kooperacji w gospodarce regionu, Cel operacyjny 6.9. Tworzenie warunków dla ekspansji gospodarki województwa na rynki zewnętrzne.

Działanie 3.3.1.	Promocja gospodarcza powiatu poznańskiego i lokalnej przedsiębiorczości
Spójność z substrategiami i programami rozwoju Powiatu	brak
Działania/projekty komplementarne	Działanie 3.3.2. Rozwijanie Portalu Firm Powiatu Poznańskiego Działanie 5.3.1. Marketing Powiatu Poznańskiego poprzez działania informacyjno-promocyjne.
Realizatorzy działania	Referat Współpracy Zagranicznej i Promocji Przedsiębiorczości Starostwa Powiatowego w Poznaniu.
Partnerzy	Instytucje otoczenia biznesu, organizatorzy targów, konferencji i forów.
Beneficjenci	Przedsiębiorcy z terenu powiatu poznańskiego, gminy powiatu poznańskiego.
Mierniki rezultatu działania	- liczba zorganizowanych przez Powiat Poznański wydarzeń promujących gospodarkę Powiatu (konferencje, konkursy, plebiscyty), - uczestnictwo w zagranicznych targach inwestycyjnych i przedsiębiorczości, - liczba uczestników współorganizowanych przez Powiat najważniejszych konferencji i konkursów, - udział w krajowych forach i konferencjach gospodarczych.
Źródła finansowania	Budżet powiatu poznańskiego.
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Działanie 3.3.2.	Rozwijanie Portalu Firm Powiatu Poznańskiego
Uzasadnienie działania	Kluczowym elementem systemu obsługi i wspomagania przedsiębiorstw z terenu Powiatu jest internetowy Portal Firm Powiatu Poznańskiego – www.pfpp.com.pl . Portal to rozwijana od lat platforma, która poza wymiarem stricte promocyjnym stanowi bazę wiedzy i informacji o przedsiębiorstwach z terenu powiatu, profilu ich działania a także o najważniejszych wydarzeniach z zakresu przedsiębiorczości (tj. konferencje, targi, konkursy). Portal Firm Powiatu Poznańskiego zawiera również informacje o dostępnym wsparciu lokalnych firm m.in. z zakresu dotacji, szkoleń itp. Działanie polegające na rozwoju istniejącej już platformy ma na celu jeszcze lepsze dostosowanie jej do potrzeb zarówno przedsiębiorców, jak również potencjalnych klientów zarejestrowanych na niej firm.
Opis działania	Portal Firm Powiatu Poznańskiego www.pfpp.com.pl jest miejscem promocji firm z terenu Powiatu Poznańskiego. Celem działania jest systematyczne zwiększanie rozpoznawalności Portalu w Powiecie, poprzez m.in. wzrost liczby zarejestrowanych na nim firm. Działanie ma charakter ciągły i polega w pierwszej kolejności na utrzymaniu Portalu w dotychczasowej formie ideowej, a także na stopniowym jego udoskonalaniu poprzez poprawę jakości i zakresu baz danych. Realizacja działania polega przede wszystkim na rozwoju Portalu poprzez wprowadzanie nowych funkcjonalności, dostosowanych do potrzeb zróżnicowanych grup odbiorców oraz aktualizacja Portalu pod kątem pojawiających się zmian technologicznych. Jednym z takich działań będzie regularnie unowocześniania mobilna wersja Portalu dedykowana na wszelkie urządzenia mobile.
Efekty działania	W efekcie systematycznego rozwijania i promowania Portalu Firm Powiatu Poznańskiego zwiększy się liczba firm zarejestrowanych w systemie. Podniesiona zostanie ranga i znaczenie platformy nie tylko na obszarze Powiatu Poznańskiego, ale także w znacznej części województwa wielkopolskiego. Firmy skupione wokół Portalu mogą odczuć korzyści wynikającą z zaangażowania się w działanie m.in. zyskując większą liczbę klientów i większą rozpoznawalność. Efektem realizacji działania jest przede wszystkim upowszechnianie informacji gospodarczych: ułatwienie dostępu do wiedzy na temat targów, konferencji, szkoleń, dotacji lub kursów dedykowanych dla przedsiębiorców.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	- Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej. Metropolia Poznań 2020, Oś strategiczna: Gospodarka i rynek pracy, Program 3.1. Harmonizacja wpierania gospodarki. - Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego, Cel strategiczny 6: Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu, Cel operacyjny 6.3. Rozwój sieci i kooperacji w gospodarce regionu,

Działanie 3.3.2.	Rozwijanie Portalu Firm Powiatu Poznańskiego
	Cel operacyjny 6.9. Tworzenie warunków dla ekspansji gospodarki województwa na rynki zewnętrzne.
Spójność z substrategiami i programami rozwoju Powiatu	brak
Działania/projekty komplementarne	Działanie 3.3.1. Promocja gospodarcza powiatu poznańskiego i lokalnej przedsiębiorczości. Działanie 5.3.1. Marketing Powiatu Poznańskiego poprzez działania informacyjno-promocyjne.
Realizatorzy działania	Referat Współpracy Zagranicznej i Promocji Przedsiębiorczości Starostwa Powiatowego w Poznaniu.
Partnerzy	Gminy powiatu poznańskiego, instytucje otoczenia biznesu, w tym także z terenu miasta Poznania
Beneficjenci	Przedsiębiorstwa z terenu powiatu poznańskiego,
Mierniki rezultatu działania	- liczba firm zarejestrowanych na Portalu Firm Powiatu Poznańskiego, - badanie satysfakcji klientów Portalu.
Źródła finansowania	Budżet powiatu poznańskiego.
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Rozwój zrównoważonego i zintegrowanego transportu na terenie powiatu poznańskiego

CEL STRATEGICZNY IV

Cel strategiczny 4.		Rozwój zrównoważonego i zintegrowanego transportu na terenie powiatu poznańskiego
Cel operacyjny 4.1.		Rozbudowa i przebudowa sieci drogowej
Działanie	4.1.1.	Remonty dróg powiatowych
	4.1.2.	Rozbudowa sieci dróg powiatowych
	4.1.3.	Budowa północno - wschodniej obwodnicy Poznania

Działanie 4.1.1.	Remonty dróg powiatowych
Uzasadnienie działania	Uzasadnieniem działania jest wymóg realizacji zadań samorządu powiatowego wynikających z Ustawy o samorządzie powiatowym z dnia 5 Czerwca 1998 r. oraz Ustawy o drogach publicznych z 21 marca 1985 r., wskazujących na konieczność remontów i utrzymania dróg powiatowych, definiowanych jako drogi, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą. Najważniejszym celem działania jest poprawa stanu technicznego dróg poprzez wykonywanie zadań z zakresu bieżącego utrzymania i remontów oraz poprawa poziomu bezpieczeństwa na drogach powiatowych. Potrzeba prowadzenia sukcesywnych remontów i wykonywania odnowy nawierzchni dróg bitumicznych jest pochodną wzrostu natężenia ruchu na drogach powiatowych, będącego skutkiem wzrostu atrakcyjności Powiatu jako miejsca zamieszkania. Badania prowadzone przez Zarząd Dróg Powiatowych w Poznaniu w 2015 r. dowiodły, że na kilkunastu odcinkach dróg powiatowych natężenie ruchu przewyższa 10 tys. pojazdów na dobę. Priorytetem zarządcy sieci drogowej jest eliminacja odcinków o najgorszym stanie technicznym, a także utrzymanie ich w odpowiednim standardzie.
Opis działania	W ramach działania przewiduje się remonty i niewielkie przebudowy dróg powiatowych, przebudowy obiektów mostowych w ciągach dróg powiatowych oraz prace mające na celu poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego. Jednym z podstawowych zadań realizowanych przez Zarząd Dróg Powiatowych w Poznaniu jest prowadzenie remontów na ciągach drogowych powiatu. Lokalizacja remontów określana będzie w oparciu o kryterium: ▪ stanu technicznego (preferowane będą ciągi w stanie złym i bardzo złym), ▪ natężenia ruchu na drodze i poziomu bezpieczeństwa na danym ciągu, ▪ stanu zaawansowania prac (preferencja dla kolejnych etapów projektów wcześniej realizowanych), ▪ możliwości uzyskania dofinansowania zewnętrznego, w tym ze środków pomocowych gmin. Przy realizacji remontów dróg w postaci nakładek bitumicznych rozważane będzie poszerzenie nawierzchni jezdni do szerokości normatywnej. Lokalizacja prac naprawczych na drogach powiatowych będzie ustalana rokrocznie w zależności od aktualnego stanu technicznego ciągów oraz możliwości finansowych Powiatu. Zadania będą finansowane ze środków własnych Powiatu, a także środków samorządów gminnych. W ramach prac do roku 2019 przewiduje się remonty kilkunastu odcinków dróg, w tym m.in.: ▪ DP 2407P Kliny-Mielno, ▪ DP 2407P Kicin-Kliny, ▪ DP 2461P Babki-Daszewice, ▪ DP 2408P Tuczo-Karłowice,

Działanie 4.1.1.	Remonty dróg powiatowych
	▪ DP 2409P Pobiedziska-Kostrzyn, ▪ DP 2418P Batorowo-Wysogotowo. Istotnym elementem poprawy stanu technicznego dróg powiatowych będą również działania polegające na utwardzeniu dróg gruntowych. W pierwszej kolejności realizowane będą odcinki podnoszące spójność sieci drogowej, stanowiące połączenia międzygminne i spełniające definicję dróg powiatowych zawartą w ustawie. W ramach działania przewiduje się również realizację prac na rzecz poprawy bezpieczeństwa na drogach powiatowych. Powyższe zadanie będzie realizowane zarówno ze środków własnych Powiatu jak i w ramach współpracy z samorządami gminnymi. Główne prace związane z poprawą bezpieczeństwa ruchu na drogach powiatowych będą zasadniczo polegały na: ▪ wydzielaniu i wygradzaniu ciągów dla ruchu pieszego i rowerowego, ▪ oznakowaniu przejść i azyli dla pieszych, ▪ spowolnieniu ruchu na obszarach zabudowanych, ▪ korekcie geometrii skrzyżowań, ▪ budowie zatok autobusowych i postojowych. Zakłada się, że przy opracowaniu dokumentacji na przebudowy skrzyżowań związane z poprawą bezpieczeństwa ruchu drogowego, rowerowego i pieszych uwzględniane zostaną potrzeby ruchowe i możliwości finansowe Powiatu. Wskazuje się na konieczność realizacji skrzyżowań drogowych w formie: skrzyżowań skanalizowanych z ruchem okrężnym typu rondo, skrzyżowań z dodatkowymi pasami ruchu i wyspami dzielącymi kierunki ruchu, oraz skrzyżowań z sygnalizacją świetlną. Ponadto w ramach przebudów dróg powiatowych powstawać będą nowe chodniki i ścieżki rowerowe. Ciągi pieszo – rowerowe realizowane będą w pierwszej kolejności na drogach o największym natężeniu ruchu oraz na ciągach położonych na obszarach zurbanizowanych. Realizacja powyższych założeń będzie uzależniona od możliwości finansowych powiatu.
Efekty działania	Efektem realizacji działania będzie poprawa jakości dróg, podniesienie parametrów technicznych, oraz poprawa bezpieczeństwa na drogach Powiatu Poznańskiego.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	▪ Strategia rozwoju transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku). ▪ Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 r. - Cel operacyjny 1.2. Wzrost spójności komunikacyjnej oraz powiązań z otoczeniem. ▪ Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny 2014+ - Działanie 5.1. Infrastruktura drogowa regionu.

Działanie 4.1.1.	Remonty dróg powiatowych
	Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej – Metropolia 2020 – Program 2.1. Metropolitalny wielofunkcyjny węzeł transportowy.
Spójność z substrategiami i programami rozwoju Powiatu	- Plan Rozwoju Sieci Drogowej dróg powiatowych Powiatu Poznańskiego na lata 2016-2020. - Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Powiatu Poznańskiego.
Działania/projekty komplementarne	- Działanie 4.1.2. Rozbudowa sieci dróg powiatowych. - Działanie 4.1.3. Budowa północno-wschodniej obwodnicy Poznania
Realizatorzy działania	- Zarząd Dróg Powiatowych w Poznaniu, - Wydział Dróg i Gospodarki Przestrzennej Starostwa Powiatowego w Poznaniu, - Wydział Tworzenia i Realizacji Projektów Starostwa Powiatowego w Poznaniu.
Partnerzy	Gminy powiatu poznańskiego,
Beneficjenci	Mieszkańcy powiatu, przewoźnicy pasażerscy i towarowi, turyści.
Mienniki rezultatu działania	- liczba kilometrów wyremontowanych i przebudowanych dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą, - poprawa dostępności czasowej miejscowości, - poprawa przepustowości odcinków dróg, - spadek liczby zdarzeń drogowych na drogach powiatowych.
Źródła finansowania	- Budżet powiatu, - Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016 – 2019, - WRPO 2014+, budżety gmin.
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Działanie 4.1.2.	Rozbudowa sieci dróg powiatowych
Uzasadnienie działania	Rozbudowa sieci dróg powiatowych ma duże znaczenie dla poprawy spójności i podniesienia przepustowości układu drogowego w Powiecie. Zadanie to jest bardzo ważne z punktu widzenia zaspokajania potrzeb transportowych mieszkańców całej aglomeracji poznańskiej. Uzasadnieniem działania jest także konieczność realizacji zadań samorządu powiatowego wynikających z Ustawy o samorządzie powiatowym z dnia 5 czerwca 1998 r. oraz Ustawy o drogach publicznych z 21 marca 1985 r. Realizacja działań skutkować będzie poprawą dostępności wielu terenów na obszarze powiatu oraz zwiększeniem stopnia spójności sieci. Budowa nowych odcinków dróg powiatowych (przede wszystkim obwodnic) pozwoli także na ograniczenie ruchu na drogach zlokalizowanych na obszarach zurbanizowanych, co wpłynie na poprawę poziomu bezpieczeństwa i ograniczenie hałasu.
Opis działania	W ramach działania przewiduje się rozbudowę sieci dróg powiatowych poprzez budowę obwodnic miast, przebudowę (rozbudowę) dróg do węzłów na drogach ekspresowych i węzłów integracji z transportem publicznym oraz budowę skrzyżowań dwupoziomowych z liniami kolejowymi. Planuje się ponadto prace związane z przekwalifikowaniem dróg powiatowych na drogi innej kategorii. Jednym z najpilniejszych zadań realizowanych w ramach działania będzie budowa obwodnic w ciągach dróg powiatowych, które przebiegają przez obszary zabudowane oraz są w znacznym stopniu obciążone. Odcinki dróg do budowy będą wskazywane na bieżąco, a realizacja zadań będzie uzależniona od możliwości finansowych Powiatu i natężenia ruchu na drodze powiatowej. W Planie Rozwoju Sieci dróg powiatowych Powiatu Poznańskiego na lata 2016-2020 wskazuje się na konieczność realizacji obwodnic: Chomęcic i Głuchowa w ciągu DP 2389P oraz Swarzędza w ciągu DP 2407P i 2410P. Budowa wskazanych dróg powinna przyczynić się do obniżenia natężenia ruchu w centrach miejscowości. Dodatkowym efektem realizacji inwestycji będzie umożliwienie dojazdu do głównej sieci drogowej aglomeracji poznańskiej oraz aktywizacja gospodarcza terenów zlokalizowanych wzdłuż nowych odcinków dróg. Istotnym zadaniem realizowanym w ramach działania będzie budowa (przebudowa) ciągów łączących sieć dróg powiatowych z węzłami na drogach ekspresowych. Z uwagi na znaczne obciążenie węzłów drogowych oraz konieczność dostosowania kształtu sieci dróg powiatowych do nowopowstałych dróg ekspresowych, jest to szczególnie ważne zadanie. Wskazuje się na konieczność prowadzenia prac polegających na: ▪ budowie nowych odcinków dróg łączących sieć dróg powiatowych z węzłami drogowymi (przede wszystkim w ciągu budowanej drogi ekspresowej S5), ▪ wzmocnieniu konstrukcji nawierzchni istniejących dróg, poprawie odwodnienia dróg,

Działanie 4.1.2.	Rozbudowa sieci dróg powiatowych
	▪ poszerzeniu jezdni do szerokości min. 6 m, ▪ przebudowie skrzyżowań na ronda skanalizowane, ▪ poprawie bezpieczeństwa ruchu pieszych poprzez budowę chodników, ścieżek rowerowych i przejść. W niniejszym działaniu zakłada się rozbudowę sieci dróg powiatowych w oparciu o środki zewnętrzne dostępne w 3 programach pomocowych. Planuje się pozyskanie środków finansowych dostępnych w ramach: Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014 – 2020, Programu rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016 – 2019 oraz rezerwy subwencji ogólnej przyznawanej przez Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa. Do programu WRPO 2014+ planuje się zgłosić zadanie: ▪ DP 2410P na odcinku węzeł Kleszczewo (S5)-Gowarzewo-Zalasewo (do skrzyżowania z ul. Olszynową). Do programu PRGiPID na lata 2015-2019 planuje się zgłosić następujące odcinki dróg: ▪ DP 2392P Tarnowo Podgórne-Więckowice (I etap), ▪ DP 2392P/2403P Tarnowo Podgórne-Więckowice (II etap), ▪ DP 2477P Gądko-Szczodrzykowo, ▪ DP 2389P Głuchowo-Chomęcice. W ramach zadań współfinansowanych z rezerwy subwencji ogólnej budżetu państwa planuje się zgłosić odcinki dróg: ▪ DP 2387P Poznań-Komorniki, ul. Ks. Malinowskiego - most nad rz. Wirenką oraz most nad rowem Głuchowskim w m.Komorniki, ▪ DP 2393P ul. Gnieźnieńska w Murowanej Goślinie – wiadukt PKP. Ponadto planowana jest realizacja przebudowy następujących odcinków dróg: ▪ DP 2463P w m. Mosina, ▪ DP 2441P / DP 2411P w m. Kostrzyn ▪ DP 2420P Tarnowo Podgórne-Lusowo (ul. Wierzbowa). Rozszerzenie listy zadań możliwe będzie po uzyskaniu zapewnienia o współfinansowaniu inwestycji przez jednostki gminne. W ramach pozostałych zadań planowane jest opracowanie dokumentacji dla odcinków dróg: ▪ DP 2407P ul. Poznańska Koziegłowy, ▪ DP 2400P Napachanie-Rokietnica, ▪ DP 2400P Napachanie Złotkowo z dwoma skrzyżowaniami DP 2425P Żydowo-Rokietnica (ul. Kolejowa) oraz DP 2423P Mrowino-Rokietnica (ul. Szamotulska), ▪ DP 2400P ul. Szamotulska w m. Rokietnica (odc. ul. Kolejowa-Pocztowa), ▪ DP 2429P Tulce-Kostrzyn (ul. Skiekierecka w m. Gowarzewo),

Działanie 4.1.2.	Rozbudowa sieci dróg powiatowych
	▪ DP 2407P ul. Cieszkowskiego w Swarzędzu (BRD), ▪ DP 2484P Latalice-granica Powiatu Poznańskiego, ▪ DP 2401P Palędzie (przejazd kolejowy)-Dąbrówka S11, ▪ DP 2486P Pobiedziska-Iwno, ▪ DP 2410P Kleszczewo-granica Powiatu Poznańskiego. Ważnym zadaniem realizowanym przez Powiat jest również przebudowa układu drogowego w okolicach stacji kolejowych, powiązana z budową zintegrowanych węzłów przesiadkowych. Szacuje się, że do 2020 r. wartość projektów przeznaczonych do realizacji osiągnie poziom 70 mln zł. Powyższe działania są silnie powiązane z realizacją Strategii ZIT dla MOF Poznania. W ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych opracowano dokumentację dla następujących zadań : ▪ DP 2147P ul. Kiszowska w Pobiedziskach, ▪ DP 2437P ul. Dworcowa i DW 2485 ul. Główna w Biskupicach, ▪ DP 2393P ul. Gnieźnieńska w Murowanej Goślinie. Ponadto planuje jest zlecenie opracowania dokumentacji dla następujących odcinków dróg: ▪ DP 3911P granica powiatu-m. Pecna (Mosina), ▪ DP 2497P Buk-Szewce, ▪ DP 2445P Siedlec-Gułtowy, ▪ DP 2465P i 2469P w m. Drużyna, ▪ DP 2495P Komorniki-Szreniawa, ▪ DP 2451P Modrze gm. Stęszew, ▪ DP 2450P Strykowo – Rybojedzko gm. Stęszew, ▪ DP 2490P w m. Puszczykowo, gm. Puszczykowo. W ramach działania przewiduje się także przebudowy obiektów mostowych i wiaduktów na ciągach powiatowych. Celem realizacji zadań jest poprawa nośności i parametrów technicznych obiektów. Mosty i wiadukty do przebudowy będą wskazywane na bieżąco, a realizacja zadań będzie uzależniona od możliwości finansowych Powiatu i oceny stanu technicznego obiektów. Postuluje się konieczność budowy obiektów w ciągu dróg o największym natężeniu ruchu, przecinających linie kolejowe cechujące się dużym natężeniem ruchu kolejowego.

Działanie 4.1.2.	Rozbudowa sieci dróg powiatowych
	W Planie Rozwoju Sieci Dróg Powiatowych Powiatu Poznańskiego na lata 2016-2020 wskazuje się na konieczność zainicjowania prac koncepcyjnych i projektowych dla następujących zadań: - DP 2431P w m. Suchy Las, - DP 2387P w m. Plewiska/Poznań – Junikowo. W ramach niniejszego działania planuje się także zmiany kategorii poszczególnych dróg powiatowych. Konieczność przekwalifikowania dróg wynika z faktu, że część ciągów nie spełnia funkcji dróg powiatowych, zatem powinny one zostać zdegradowane do kategorii drogi gminnej. Z drugiej strony z uwagi na nowe przebiegi głównych dróg (przede wszystkim ekspresowych) i konieczność dostosowania sieci dróg powiatowych do podstawowego szkieletu drogowego aglomeracji niezbędne są zmiany polegające na podniesieniu kategorii części dróg gminnych do kategorii dróg powiatowych. Powyższe działania będą prowadzone na bieżąco wraz z postępem prac nad rozbudową układu drogowego w Powiecie.
Efekty działania	Efektem realizacji działania będzie rozbudowa sieci dróg powiatowych. Realizacja działania przyczyni się do poprawy dostępności jednostek lokalizowanych na obszarze powiatu, wpłynie na poprawę spójności sieci drogowej, pozwoli także na uruchomienie nowych terenów inwestycyjnych na obszarze jednostek gminnych. Budowa nowych dróg powiatowych umożliwi sprawne przemieszczanie się po obszarze Powiatu.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	- Strategia rozwoju transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku). - Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 r. - Cel operacyjny 1.2. Wzrost spójności komunikacyjnej oraz powiązań z otoczeniem. - Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny 2014+ - Działanie 5.1. Infrastruktura drogowa regionu. - Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej. Metropolia 2020 – Program 2.1. Metropolitalny wielofunkcyjny węzeł transportowy.
Spójność z substrategiami i programami rozwoju Powiatu	- Plan Rozwoju Sieci drogowej dróg powiatowych Powiatu Poznańskiego na lata 2016-2020. - Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Powiatu Poznańskiego.
Działania/projekty komplementarne	Działanie 4.1.1 Remonty dróg powiatowych Działanie 4.1.3 Budowa północno - wschodniej obwodnicy Poznania

Działanie 4.1.2.	Rozbudowa sieci dróg powiatowych
	Działanie 4.2.1 Wspieranie budowy i funkcjonowania Poznańskiej Kolei Metropolitalnej
Realizatorzy działania	- Zarząd Dróg Powiatowych w Poznaniu, - Wydział Dróg i Gospodarki Przestrzennej Starostwa Powiatowego w Poznaniu, - Wydział Tworzenia i Realizacji Projektów Starostwa Powiatowego w Poznaniu.
Partnerzy	Gminy powiatu poznańskiego, miasto Poznań, PKP PLK S.A.
Beneficjenci	Mieszkańcy powiatu, przewoźnicy pasażerscy i towarowi.
Mierniki rezultatu działania	- liczba kilometrów wybudowanych dróg, - liczba wybudowanych obiektów (wiaduktów, węzłów), - poprawa dostępności czasowej gmin leżących w ciągu drogi.
Źródła finansowania	- Budżet powiatu, - Budżety gmin, - Budżet województwa, - Budżet państwa, - Budżet Unii Europejskiej.
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły

Działanie 4.1.3.	Budowa północno-wschodniej obwodnicy Poznania
Uzasadnienie działania	Budowa północno–wschodniej obwodnicy Poznania jest projektem o charakterze ponadlokalnym, realizowanym w porozumieniu z wieloma partnerami instytucjonalnymi. Zarząd Powiatu w Poznaniu jest jednym z inicjatorów projektu. Odcinek północno-wschodniej obwodnicy Poznania będzie szlakiem tranzytowym generującym korzyści i zyski dla gmin leżących na północny-wschód od miasta. Obwodnica ta poprawi warunki obsługi komunikacyjnej pomiędzy gminami w Powiecie Poznańskim, w szczególności dotyczy to gmin: Czerwonak, Swarzędz, Kostrzyn Wlkp., Kleszczewo, Suchy Las, Pobiedziska a także m. Poznań. Przyniesie również korzyści wynikające z połączenia z autostradą i drogami krajowymi. Dotyczy to zwłaszcza terenów w gminie Swarzędz, gdzie w rejonie drogi krajowej nr 92 zlokalizowano już wiele inwestycji (m. in. centra logistyczne), i nadal uruchamiane są nowe tereny aktywizacji gospodarczej. Ponadto obwodnica będzie trasą przewozu odpadów do spalarni zlokalizowanej w Poznaniu na granicy z gminą Czerwonak. Na konieczność realizacji zadania wskazują zapisy wielu dokumentów o charakterze strategicznym i planistycznym. Budowa obwodnicy jest zadaniem o charakterze ponadlokalnym, zatem musi być realizowana przy niezbędnym współudziale Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, województwa, m. Poznania i Powiatu Poznańskiego.
Opis działania	Realizacja zadania zakłada powstanie drogi o parametrach drogi głównej ruchu przyspieszonego (GP) łączącej drogę ekspresową S5 z drogą ekspresową S11. Udział samorządu powiatowego w inwestycji zostanie określony na podstawie porozumień z Wielkopolskim Zarządem Dróg Wojewódzkich oraz gminami, przez których tereny przebiega lokalizacja drogi. Budowa obwodnicy jest niezwykle ważnym przedsięwzięciem z uwagi na możliwość odciążenia dróg lokalnych od ruchu tranzytowego. W 2015 Zarząd Dróg Powiatowych zlecił prace mające na celu przygotowanie studium korytarzowego, w którym wskazano 3 warianty przebiegu planowanej obwodnicy łączącej węzeł Poznań Północ (S11) z 3 węzłami na drodze ekspresowej S5 (Iwno, Kostrzyn, Kleszczewo). W 2016 r. przeprowadzono konsultacje społeczne dot. budowy obwodnicy. Szacuje się, że w zależności od przyjętego wariantu droga liczyć będzie 36 - 38 km długości, koszt budowy obwodnicy oscylować ma w granicach 800 - 900 mln zł. W ramach realizacji działania planuje się opracowanie dokumentacji wraz z uzyskaniem decyzji zezwalającej na realizację inwestycji drogowej (ZRID) oraz nabycie nieruchomości w ciągu drogi. W przypadku pozyskania środków finansowych na budowę cała inwestycja powinna zostać oddana do użytku w przeciągu 6 – 7 lat.
Efekty działania	Efektom realizacji działania będzie powstanie obwodnicy północno-wschodniej miasta Poznania, która umożliwi sprawne przemieszczanie się po obszarze aglomeracji poznańskiej. Obwodnica poprawi warunki obsługi komunikacyjnej gmin: Czerwonak, Swarzędz, Kostrzyn Wlkp., Suchy Las a także m. Poznań. Planowana droga będzie generowała również korzyści ekonomiczne

Działanie 4.1.3.	Budowa północno-wschodniej obwodnicy Poznania
	i społeczne dla całej aglomeracji poznańskiej.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	- Strategia rozwoju transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku). - Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 r. - Cel operacyjny 1.2. Wzrost spójności komunikacyjnej oraz powiązań z otoczeniem. - Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny 2014+ – Działanie 5.1. Infrastruktura drogowa regionu. - Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego. - Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej – Metropolia 2020 – Program 2.1. Metropolitalny wielofunkcyjny węzeł transportowy. - Koncepcja Kierunków Rozwoju Przestrzennego Metropolii Poznań - 5.3.1 Sieć drogowa.
Spójność z substrategiami i programami rozwoju Powiatu	- Plan Rozwoju Sieci Drogowej dróg powiatowych Powiatu Poznańskiego na lata 2016-2020. - Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Powiatu Poznańskiego.
Działania/projekty komplementarne	- Działanie 4.1.1 Remonty dróg powiatowych. - Działanie 4.1.2 Rozbudowa i przebudowa sieci dróg powiatowych.
Realizatorzy działania	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
Partnerzy	- Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu, - Powiat Poznański, - Gminy powiatu poznańskiego, - Miasto Poznań.
Beneficjenci	Mieszkańcy Powiatu, osoby korzystające z drogi w podróżach tranzytowych, przewoźnicy pasażerscy i towarowi, właściciele nieruchomości lokalizowanych w pobliżu drogi.
Mienniki rezultatu działania	- liczba kilometrów wybudowanej obwodnicy, - poprawa dostępności czasowej gmin leżących w ciągu drogi.
Źródła	Budżet Unii Europejskiej,

Działanie 4.1.3.	Budowa północno-wschodniej obwodnicy Poznania
finansowania	▪ Budżet państwa, ▪ Budżet województwa, ▪ Budżet powiatu, ▪ Budżet gmin.
Czas trwania działania	Do 2030 r.

Cel strategiczny 4.		Rozwój zrównoważonego transportu na terenie powiatu poznańskiego
Cel operacyjny 4.2.		Rozwój systemu zintegrowanego transportu zbiorowego
Działanie	4.2.1.	Wspieranie budowy i funkcjonowania Poznańskiej Kolei Metropolitalnej
	4.2.2.	Organizacja i wspieranie rozwoju międzygminnego transportu autobusowego
	4.2.3.	Integracja transportu zbiorowego

Działanie 4.2.1.	Wspieranie budowy i funkcjonowania Poznańskiej Kolei Metropolitalnej
Uzasadnienie działania	Celem realizacji działania jest utworzenie Poznańskiej Kolei Metropolitalnej, która stanie się podstawowym środkiem transportu publicznego na terenie Powiatu Poznańskiego. Uzasadnieniem działania jest wymóg realizacji zadań wynikających z Ustawy o samorządzie powiatowym z dnia 5 Czerwca 1998 r. wskazującej na konieczność prowadzenia działań z zakresu transportu publicznego o charakterze międzygminnym. Potrzeba realizacji działania wynika ze skali procesów demograficznych i przestrzennych zachodzących na obszarze Powiatu, skutkujących wzrostem mobilności mieszkańców. Budowa sprawnego systemu transportu zbiorowego w oparciu o system kolei metropolitalnej, integrującej pozostałe formy transportu skłaniać będzie mieszkańców i osoby przyjezdne do korzystania z komunikacji publicznej, która stanie się szybka, niezawodna i atrakcyjna cenowo. Nastąpi również znacząca poprawa dostępności jednostek położonych przy liniach kolejowych, przez co zwiększy się ich atrakcyjność jako miejsca zamieszkania i miejsca prowadzenia działalności gospodarczej. Budowa kolei metropolitalnej umożliwi skrócenie czasu dojazdów do pracy, szkół i placówek usługowych oraz wpłynie na redukcję zatłoczenia komunikacyjnego, szczególnie na obszarze miasta Poznania i gmin Powiatu Poznańskiego.
Opis działania	Powiat Poznański zamierza prowadzić działania na rzecz budowy Poznańskiej Kolei Metropolitalnej. Zadaniem Powiatu Poznańskiego jako partnera Stowarzyszenia Metropolia Poznań przy realizacji projektu „Masterplan dla Poznańskiej Kolei Metropolitalnej” jest wspieranie działań na rzecz budowy systemu PKM, który powinien stać się główną osią transportową w aglomeracji poznańskiej. Wskazuje się, że uruchomienie systemu PKM powinno nastąpić najpóźniej do 2020 r. Głównym zadaniem realizowanym przez Powiat przy okazji tworzenia Poznańskiej Kolei Metropolitalnej będzie przebudowa sieci dróg powiatowych wokół zintegrowanych węzłów przesiadkowych w sposób umożliwiający integrację różnych form transportu indywidualnego i transportu autobusowego z transportem szynowym. Zadanie Powiatu będzie polegało na modernizacji układu drogowego, wspólnie z gminami, na terenie których położony jest węzeł, tak aby ułatwić mieszkańcom regionu dojazd do stacji kolejowych. Szacuje się, że do 2020 r. wartość projektów przeznaczonych do realizacji osiągnie poziom 70 mln zł. Powyższe działania są silnie powiązane z realizacją Strategii ZIT dla MOF Poznania. Powiat zamierza również wspomagać działania gmin na rzecz rozbudowy infrastruktury kolejowej (m.in budowy linii kolejowej łączącej miasto Poznań z Portem Lotniczym Poznań - Ławica i Tarnowem Podgórnym). W ramach działań bieżących, które będą realizowane już po uruchomieniu Poznańskiej Kolei Metropolitalnej, Powiat Poznański zamierza być jednym z udziałowców tworzonego systemu. Zadanie Powiatu będzie polegało na zabezpieczeniu środków finansowych, tak aby wspólnie z pozostałymi interesariuszami, umożliwić zaspokojenie potrzeb przewozowych mieszkańców powiatu o zasięgu metropolitalnym. Powiat Poznański przystąpi do współfinansowania PKM jedynie w przypadku partycypacji

Działanie 4.2.1.	Wspieranie budowy i funkcjonowania Poznańskiej Kolei Metropolitalnej
	kosztów jego funkcjonowania przez wszystkich interesariuszy, położonych w obszarze działania PKM. Zgodnie z zaproponowanym algorytmem, wielkość dofinansowania powinna być uzależniona od liczby osób zamieszkujących w zasięgu oddziaływania kolei, proponowanej oferty przewozowej oraz wielkości wpływów budżetowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Ponadto Powiat Poznański będzie monitorował stopień skomunikowania kursów autobusowych z kursami pociągów, na obszarze powiatu, zwłaszcza tych, które są współfinansowane przez powiat i wnioskował do poszczególnych organizatorów transportu publicznego o lepsze skoordynowanie rozkładów jazdy.
Efekty działania	Efektem realizacji działania będzie zmiana podziału modalnego podróży, zwiększenie udziału osób przemieszczających się na obszarze powiatu przy wykorzystaniu środków transportu zbiorowego (w tym szczególnie kolei) oraz obniżenie emisji CO₂ w sektorze transportu. Na skutek realizacji działania poprawi się dostępność jednostek położonych przy liniach kolejowych, przez co zwiększy się ich atrakcyjność jako miejsca zamieszkania i miejsca prowadzenia działalności gospodarczej (w tym usługowej). Budowa systemu wpłynie na ograniczenie zatłoczenia komunikacyjnego, które jest skutkiem dominacji samochodu w podróżach na obszarze Powiatu.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	■ Karta Lipska na rzecz zrównoważonego rozwoju miast europejskich. ■ Strategia rozwoju transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku). ■ Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny 2014+ - Działanie 3.3 Wspieranie strategii niskoemisyjnych w tym mobilność miejska. ■ Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego. ■ Strategia ZIT w MOF Poznania – Program 1. Poznańska Kolej Metropolitalna (PKM). Integracja systemu transportu publicznego wokół transportu szynowego w MOF Poznania. ■ Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej – Metropolia 2020 – Program 2.1. Metropolitalny wielofunkcyjny węzeł transportowy, Program 2.2. Kolej Metropolitalna, Program 2.3. Zintegrowany transport publiczny.
Spójność z substrategiami i programami rozwoju Powiatu	■ Plan Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla Powiatu Poznańskiego na lata 2014-2025. ■ Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Powiatu Poznańskiego.
Działania/projekty	■ 4.1.2. Rozbudowa sieci dróg powiatowych

Działanie 4.2.1.	Wspieranie budowy i funkcjonowania Poznańskiej Kolei Metropolitalnej
komplementarne	4.2.2. Organizacja i wspieranie rozwoju międzygminnego transportu autobusowego na terenie Powiatu 4.2.3. Integracja transportu zbiorowego na terenie Powiatu Poznańskiego
Realizatorzy działania	- Samodzielne Stanowisko ds. Transportu Publicznego, - Zarząd Dróg Powiatowych, - Wydział Dróg i Gospodarki Przestrzennej Starostwa Powiatowego w Poznaniu, - Wydział Tworzenia i Realizacji Projektów Starostwa Powiatowego w Poznaniu.
Partnerzy	- Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego, - Koleje Wielkopolskie Sp. z o.o., - Przewozy Regionalne Sp. z o.o., - Zarząd Transportu Miejskiego w Poznaniu, - Gminy Powiatu Poznańskiego, - PKP PLK S.A.
Beneficjenci	Mieszkańcy Powiatu, organizatorzy transportu publicznego, przewoźnicy pasażerscy i towarowi, turyści.
Mienniki rezultatu działania	- liczba osób, mieszkających w bezpośrednim zasięgu kolei metropolitalnej (w promieniu 3 km od stacji i przystanków kolejowych) na terenie powiatu poznańskiego w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców powiatu, - liczba pasażerów korzystających z kolei w Powiecie (średniodobowa liczba osób wsiadających do i wysiadających z kolei na stacjach i przystankach kolejowych zlokalizowanych na terenie Powiatu Poznańskiego w dniu roboczym), - dzienna liczba kursów realizowanych w dni robocze na wszystkich liniach PKM, - udział nakładów finansowych Powiatu Poznańskiego, przekazywanych w ciągu roku na utrzymanie Poznańskiej Kolei Metropolitalnej w odniesieniu do nakładów wnoszonych przez wszystkich interesariuszy [%], - długość zmodernizowanych i wyremontowanych dróg powiatowych stanowiących dojazd do zintegrowanych węzłów przesiadkowych [km], - długość wybudowanych dróg rowerowych, stanowiących dojazd do zintegrowanych węzłów przesiadkowych [km]
Źródła finansowania	- Budżet gmin, - Budżet Powiatu,

Działanie 4.2.1.	Wspieranie budowy i funkcjonowania Poznańskiej Kolei Metropolitalnej
	▪ Budżet województwa, ▪ Fundusze Europejskie, ▪ Środki PKP i innych spółek kolejowych,
Czas trwania działania	Utworzenie PKM do 2020 r. Realizacja działania do 2030 r.

Działanie 4.2.2.	Organizacja i wspieranie rozwoju międzygminnego transportu autobusowego
Uzasadnienie działania	Celem realizacji działania jest poprawa funkcjonowania międzygminnego transportu autobusowego na terenie Powiatu, na obszarze którego z uwagi na rozwój demograficzny gmin wchodzących w jego skład, rokrocznie wzrasta zapotrzebowanie na usługi transportowe. Uzasadnieniem działania jest wymóg realizacji zadań wynikających z Ustawy o samorządzie powiatowym z dnia 5 czerwca 1998 r. wskazującej na konieczność prowadzenia działań z zakresu transportu publicznego o charakterze międzygminnym. Aktualnie funkcjonujące połączenia autobusowe w Powiecie obsługują przede wszystkim relacje, których celem jest miasto Poznań, na obszarze którego znajdują się najważniejsze punkty przesiadkowe aglomeracji. Brakuje natomiast bezpośrednich połączeń pomiędzy jednostkami gminnymi wchodzącymi w skład Powiatu. Celem realizacji działania jest rozbudowa, wspólnie z zainteresowanymi gminami, międzygminnych linii autobusowych łączących główne miejscowości zlokalizowane na obszarze Powiatu. W wyniku realizacji projektu, wzrośnie liczba osób korzystających z usług transportu autobusowego w Powiecie. Celem realizacji projektu jest również poprawa dostępności komunikacyjnej terenów do tej pory pozbawionych dostępu do publicznego transportu zbiorowego. Realizacja projektu wraz z rozwojem liczby miejsc w placówkach oświatowych zarządzanych przez Powiat oraz wzrostem liczby dużych zakładów pracy zlokalizowanych na terenie Powiatu przyczyni się do zmian głównych kierunków podróży w aglomeracji.
Opis działania	Powiat Poznański zamierza prowadzić działania mające na celu poprawę funkcjonowania transportu autobusowego na terenie jednostek gminnych wchodzących w jego skład. Zgodnie z zapisami zawartymi w Planie Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla Powiatu Poznańskiego na lata 2014-2025 Starostwo Powiatowe (jako organizator publicznego transportu zbiorowego) planuje uruchomienie międzygminnych linii autobusowych łączących główne miejscowości, zlokalizowane na obszarze Powiatu. Z założenia ma być to komunikacja uzupełniająca w stosunku do obecnie istniejącej komunikacji aglomeracyjnej organizowanej przez gminy Powiatu Poznańskiego oraz Miasto Poznań. Wskazuje się, że Powiat powinien uruchamiać linie łączące siedziby co najmniej dwóch gmin i nie wjeżdżające na teren Poznania. W tym zakresie Powiat Poznański będzie przede wszystkim wspierał finansowo gminnych organizatorów transportu publicznego w zakresie tworzenia linii o charakterze międzygminnym (na podobnych zasadach jak w 2016 r. dotowano funkcjonowanie linii 489 Swarzędz - Kleszczewo). Ponadto planuje się dotowanie linii dojeżdżających do szkół ponad gimnazjalnych i placówek oświatowych zarządzanych przez Powiat Poznański, powiatowych jednostek administracji publicznej i opieki społecznej oraz zintegrowanych węzłów przesiadkowych. Dodatkowo Powiat Poznański jako organizator publicznego transportu zbiorowego będzie rozwijał system linii autobusowych

Działanie 4.2.2.	Organizacja i wspieranie rozwoju międzygminnego transportu autobusowego
	ułatwiających dojazd swoim mieszkańcom do miejsc atrakcyjnych turystycznie i kulturowo. Podobnie jak w latach 2015-2016, w okresie od kwietnia do połowy października, uruchamiane będą linie autobusowe sezonowe, których celem będzie dowóz rowerzystów i pozostałych turystów do szlaków rowerowych i pieszych. Autobusy obsługujące linię, wyposażone zostaną w przyczepę przeznaczoną do przewozu rowerów. Trzecią formą wspierania autobusowej komunikacji publicznej na terenie powiatu będzie współorganizowanie, wraz z sąsiednimi powiatami (na bazie porozumień międzypowiatowych) regionalnej sieci PTZ obejmującej linie komunikacyjne łączące siedziby powiatów zarówno z Poznaniem, jak i z dużymi ośrodkami miejskimi zlokalizowanymi na terenie Powiatu Poznańskiego. Będą to linie operujące głównie na kierunkach odległych od linii kolejowych. Ideą tego działania ma być tworzenie szybkich połączeń do stolicy województwa przebiegających głównie wzdłuż dróg ekspresowych, krajowych, wojewódzkich i powiatowych. Podmiotem, który miałby wykonywać przewozy w ramach PTZ na tej sieci ma być PKS Poznań jako operator wewnętrzny. Aktualnie PKS Poznań jest spółką komunalną należącą w 100% do Miasta Poznań. PKS Poznań, stając się operatorem transportu publicznego otrzymałaby dostęp do środków unijnych na zakup taboru i modernizację infrastruktury dworcowej, co miałoby bezpośredni wpływ na poprawę standardów i jakości usług przewozowych. Jednym z działań mających na celu optymalizację usług transportu publicznego na obszarach o rozproszonej zabudowie jest wprowadzenie „autobusów na telefon”. W modelu tym, Starostwo Powiatowe w Poznaniu zamierza wybudować, przy wykorzystaniu funduszy unijnych, odpowiednią infrastrukturę telekomunikacyjną wraz z oprogramowaniem, która udostępniana byłaby wszystkim organizatorom gminnym, w celu tworzenia połączeń „on-demand”.
Efekty działania	Efektem realizacji działania będzie uruchomienie zbiorowego transportu autobusowego w Powiecie, który ma pełnić funkcję uzupełniającą w stosunku obecnie istniejącej komunikacji aglomeracyjnej organizowanej przez gminy Powiatu Poznańskiego oraz miasto Poznań. Na skutek prowadzonych działań nastąpi zmiana podziału modalnego podróży, zwiększenie udziału liczby osób przemieszczających się na obszarze powiatu przy wykorzystaniu środków transportu zbiorowego oraz obniżenie emisji CO₂ w sektorze transportu. Dzięki współpracy z pozostałymi jednostkami samorządu terytorialnego i osiągnięciu efektu synergii nastąpi dalsza poprawa obsługi komunikacyjnej Powiatu i dostępności jednostek gminnych zlokalizowanych na jego obszarze.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	▪ Karta Lipska na rzecz zrównoważonego rozwoju miast europejskich. ▪ Strategia rozwoju transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku). ▪ Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny 2014+ - Działanie 3.3 Wspieranie strategii niskoemisyjnych w tym mobilność

Działanie 4.2.2.	Organizacja i wspieranie rozwoju międzygminnego transportu autobusowego
	miejska. - Strategia ZIT w MOF Poznania – Program 1. Poznańska Kolej Metropolitalna (PKM). Integracja systemu transportu publicznego wokół transportu szynowego w MOF Poznania. - Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej – Metropolia 2020 – Program 2.1. Metropolitalny wielofunkcyjny węzeł transportowy, Program 2.2. Kolej Metropolitalna, Program 2.3. Zintegrowany Transport Publiczny.
Spójność z substrategiami i programami rozwoju Powiatu	- Plan Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla Powiatu Poznańskiego na lata 2014-2025. - Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Powiatu Poznańskiego.
Działania/projekty komplementarne	4.1.2. Rozbudowa sieci dróg powiatowych 4.2.1. Wspieranie budowy i funkcjonowania Poznańskiej Kolei Metropolitalnej 4.2.3. Integracja transportu zbiorowego na terenie Powiatu Poznańskiego
Realizatorzy działania	- Samodzielne Stanowisko ds. Transportu Publicznego, - Wydział Dróg i Gospodarki Przestrzennej Starostwa Powiatowego w Poznaniu, - Wydział Tworzenia i Realizacji Projektów Starostwa Powiatowego w Poznaniu.
Partnerzy	- Gminy Powiatu Poznańskiego, - Powiaty okalające Powiat Poznański, - Miasto Poznań
Beneficjenci	Mieszkańcy Powiatu, turyści.
Mienniki rezultatu działania	- roczna liczba wozokilometrów realizowana przez autobusy na liniach, których organizatorem jest Powiat Poznański lub współfinansowanych przez Powiat, - liczba miejscowości, przez które prowadzą linie, których organizatorem jest Powiat Poznański lub współfinansowanych przez Powiat, - roczna liczba pasażerów korzystających z autobusów na liniach, których organizatorem jest Powiat Poznański lub współfinansowanych przez Powiat,

Działanie 4.2.2.	Organizacja i wspieranie rozwoju międzygminnego transportu autobusowego
	▪ średnia prędkość komunikacyjna na liniach publicznego transportu zbiorowego przejeżdżających przez Powiat Poznański [km/h].
Źródła finansowania	▪ Budżet gmin, ▪ Budżet Powiatu, ▪ Budżet powiatów współpracujących z Powiatem Poznańskim na bazie porozumień międzypowiatowych,
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Działanie 4.2.3.	Integracja transportu zbiorowego
Uzasadnienie działania	Celem realizacji działania jest stworzenie zintegrowanego systemu transportu publicznego w Powiecie Poznańskim, który będzie skłaniał mieszkańców i osoby przyjezdne do częstszego korzystania ze środków komunikacji publicznej w podróżach po jego obszarze. Uzasadnieniem działania jest wymóg realizacji zadań wynikających z Ustawy o publicznym transporcie zbiorowym z dnia 16 grudnia 2010 r. oraz Ustawy o samorządzie powiatowym z dnia 5 czerwca 1998 r. wskazującej na konieczność prowadzenia działań z zakresu transportu publicznego o charakterze międzygminnym. Potrzeba realizacji działania wynika ze skali procesów demograficznych i przestrzennych zachodzących na obszarze Powiatu. Rosnąca mobilność mieszkańców nie przekłada się na wzrost wykorzystania publicznego transportu zbiorowego (PTZ) w podróżach, którego udział na obszarze Powiatu wynosi 16,4%. W celu zwiększenia atrakcyjności PTZ dla mieszkańców Powiatu wskazuje się na potrzebę integracji organizacyjnej, taryfowej, przestrzennej i czasowej środków transportu funkcjonujących w ramach transportu zbiorowego. Budowa wspólnego systemu taryfowego oraz poprawa integracji przestrzennej i czasowej środków transportu w ramach węzłów przesiadkowych powinna skłonić mieszkańców Powiatu do częstszego korzystania z transportu zbiorowego, kosztem nieefektywnego ekonomicznie i uciążliwego dla środowiska transportu samochodowego.
Opis działania	Powiat Poznański zamierza prowadzić działania na rzecz budowy spójnego systemu transportu zbiorowego na obszarze aglomeracji poznańskiej. Wskazuje się, że główną osią transportową Powiatu i aglomeracji powinna być Poznańska Kolej Metropolitalna. Punktami wokół których następować ma integracja poszczególnych środków transportu będą tzw. zintegrowane węzły przesiadkowe. Jednym z kluczowych zadań Powiatu w ramach niniejszego działania będzie współpraca z gminami przy okazji budowy w/w węzłów. Powiat będzie jednostką odpowiedzialną za przebudowę układu drogowego wokół tworzonych węzłów, w taki sposób, aby ułatwić mieszkańcom regionu dojazd do stacji kolejowych. Powyższe działanie prowadzić będzie do poprawy integracji przestrzennej w ramach węzłów przesiadkowych. Szacuje się, że do 2020 r. wartość projektów przeznaczonych do realizacji osiągnie poziom 70 mln zł. Powyższe działania są silnie powiązane z realizacją Strategii ZIT dla MOF Poznania. W ramach budowy węzłów przesiadkowych przewiduje się także budowę zintegrowanego systemu informacji pasażerskiej, który informowałby kierowców o dostępności miejsc na najbliższych parkingach typu P&R oraz o godzinie odjazdu najbliższego pociągu. Jednym z zadań Powiatu w ramach działania będzie prowadzenie monitoringu funkcjonowania systemu transportowego na terenie gmin wchodzących w jego skład. Powyższe działania pozwolą na optymalizację rozkładów jazdy w taki sposób, aby zapewnić skomunikowania w ramach węzłów przesiadkowych, a tym samym poprawę integracji czasowej poszczególnych środków transportu.

Działanie 4.2.3.	Integracja transportu zbiorowego
	Ważnym zadaniem z punktu widzenia funkcjonowania transportu zbiorowego będzie integracja organizacyjna podmiotów świadczących usługi w ramach PTZ. Powiat docelowo będzie dążył do utworzenia związku komunikacyjnego w aglomeracji poznańskiej, który pełniłby funkcję jedyne organizatora PTZ na jego obszarze. Powołanie związku komunikacyjnego pozwoliłoby na wprowadzenie wspólnej taryfy na obszarze jego działania, która obejmowałaby wszystkie środki transportu. Zakłada się, że system funkcjonowałby w oparciu o kartę PEKA, która umożliwiłaby dokonywanie rozliczeń finansowych pomiędzy przewoźnikami i monitorowanie potoków pasażerskich w zakresie określania celów podróży. W przypadku braku możliwości rozbudowy systemu PEKA, wskazuje się na potrzebę budowy nowego systemu biletowego, który obsługiwałby także karty PEKA. Jednym z działań w ramach integracji PTZ na obszarze Powiatu będzie również optymalizacja sieci połączeń transportu zbiorowego zgodnie z zapotrzebowaniem na usługi przewozowe. Integracja ofert przewozowych poszczególnych operatorów transportu publicznego prowadzić ma do poprawy dostępności Publicznego transportu zbiorowego w Powiecie. Aby zapewnić odpowiednią informację o funkcjonowaniu PTZ na terenie powiatu i metropolii, przewiduje się uruchomienie „planera podróży” obejmującego wszystkich organizatorów i przewoźników działających na terenie powiatu.
Efekty działania	Efektom realizacji działania będzie utworzenie zintegrowanego systemu publicznego transportu zbiorowego w Powiecie. Na skutek realizacji działania nastąpi poszerzenie oferty przewozowej, przez co siatka połączeń stanie się bardziej klarowna i gęsta. W wyniku integracji taryfowej mieszkańcy Powiatu a także przyjezdni, otrzymają możliwość realizacji podróży różnymi środkami transportu w ramach jednego wspólnego biletu. Budowa zintegrowanych węzłów przesiadkowych w oparciu o system PKM wpłynie na poprawę integracji przestrzennej i czasowej różnych środków publicznego transportu zbiorowego. Powyższe działania przełożą się na zwiększenie liczby podróży realizowanych transportem zbiorowym.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	▪ Karta Lipska na rzecz zrównoważonego rozwoju miast europejskich. ▪ Strategia rozwoju transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku). ▪ Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny 2014+ - Działanie 3.3 Wspieranie strategii niskoemisyjnych w tym mobilność miejska. ▪ Strategia ZIT w MOF Poznania – Program 1. Poznańska Kolej Metropolitalna (PKM). Integracja systemu transportu publicznego wokół transportu szynowego w MOF Poznania. ▪ Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej – Metropolia 2020 – Program 2.1. Metropolitalny wielofunkcyjny węzeł transportowy, Program 2.2. Kolej Metropolitalna, Program 2.3. Zintegrowany transport publiczny.

Działanie 4.2.3.	Integracja transportu zbiorowego
Spójność z substrategiami i programami rozwoju Powiatu	- Plan Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla Powiatu Poznańskiego na lata 2014-2025. - Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Powiatu Poznańskiego.
Działania/projekty komplementarne	Działanie 4.2.1 Wspieranie budowy i funkcjonowania Poznańskiej Kolei Metropolitalnej. Działanie 4.2.2. Organizacja i wspieranie rozwoju międzygminnego transportu autobusowego na terenie Powiatu.
Realizatorzy działania	- Samodzielne Stanowisko ds. Transportu Publicznego, - Wydział Dróg i Gospodarki Przestrzennej Starostwa Powiatowego w Poznaniu, - Wydział Tworzenia i Realizacji Projektów Starostwa Powiatowego w Poznaniu.
Partnerzy	- Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego, - Koleje Wielkopolskie Sp. z o.o., - Przewozy Regionalne Sp. z o.o., - Zarząd Transportu Miejskiego, - Gminy Powiatu Poznańskiego, - PKP PLK S.A.
Beneficjenci	Mieszkańcy Powiatu, organizatorzy transportu publicznego, przewoźnicy pasażerscy i towarowi, turyści.
Mierniki rezultatu działania	- udział podróży realizowanych środkami transportu publicznego w ogólnej liczbie podróży nie pieszych na terenie Powiatu Poznańskiego [%], - roczna liczba pasażerów korzystających z publicznego transportu zbiorowego w Powiecie, - liczba kursów autobusowych na liniach powiązanych ze zintegrowanymi węzłami przesiadkowymi, skomunikowanych z połączeniami kolejowymi w odniesieniu do ogólnej liczby kursów realizowanych na tych liniach [%], - liczba wejść na zintegrowany „planer podróży”, informujący o funkcjonowaniu publicznego transportu zbiorowego na terenie Powiatu Poznańskiego.
Źródła finansowania	- Budżet gmin, - Budżet Powiatu,

	▪ Budżet województwa, ▪ Fundusze Europejskie, ▪ Środki PKP i innych spółek kolejowych.
Czas trwania działania	Do 2030 r.

**Rozwój przyjaznej
administracji, współpraca
samorządowa i kształtowanie
wizerunku powiatu
poznńskiego**

CEL STRATEGICZNY V

Cel strategiczny 5.		Rozwój przyjaznej administracji, współpraca samorządowa i kształtowanie wizerunku powiatu poznańskiego
Cel operacyjny 5.1.		Doskonalenie usług administracyjnych
Działanie	5.1.1.	Rozwój e-administracji i systemów informacji przestrzennej

Działanie 5.1.1.	Rozwój e-administracji i systemów informacji przestrzennej
Uzasadnienie działania	Zapewnienie jak największej liczby wysokiej jakości usług publicznych dostępnych na najwyższych poziomach interaktywności (formularze on-line, pełna transakcyjność) stanowi podstawowy cel rozwoju e-administracji w Unii Europejskiej i na świecie. Pełna transakcyjność usług publicznych, cyfrowe bezpieczeństwo danych i niezawodność systemów e-administracji są jednym z ważniejszych bodźców zachęcających obywateli i przedsiębiorców do realizacji usług publicznych on-line. Potwierdza to atrakcyjność i popularność nie tylko takich usług prywatnych jak e-handel czy bankowość elektroniczna, lecz także możliwość składania deklaracji podatkowych on-line, rejestracja działalności gospodarczej. Stąd też głównym wyzwaniem Powiatu Poznańskiego jest udostępnianie jak największej liczby usług publicznych w postaci cyfrowej (po uprzednim określeniu relacji nakładów do spodziewanych efektów) wraz z szeroką akcją promocyjną zachęcającą obywateli i przedsiębiorców do korzystania z tych usług. Aktywność Powiatu Poznańskiego i gmin go tworzących w ramach Stowarzyszenia Metropolia Poznań (w tym Miasto Poznań), może być z jednej strony płaszczyzną do wypracowania wspólnych standardów w zakresie oferowanych e-usług publicznych (ujednolicenie kart usług, formularzy, procedur), a z drugiej strony – może być istotnym, o bogatych doświadczeniach, partnerem dla strony rządowej w zakresie przygotowywania rozwiązań ogólnokrajowych w ramach e-usług publicznych m.in. na platformie ePUAP.
Opis działania	Rozwój e-administracji i e-usług publicznych będzie następować poprzez realizację zadań o charakterze wielopłaszczyznowym, obejmujących: ▪ bieżącą modernizację zaplecza teleinformatycznego – systemy elektroniczne, sprzęt i oprogramowanie zapewniające stabilną i szybką pracę, kompatybilne z systemami krajowymi wraz z szybkim i bezpiecznym dostępem do szerokopasmowego Internetu, ▪ zapewnienie interoperacyjności użytkowanych systemów z systemami innych jednostek sektora publicznego zapewniających dostęp, gromadzenie i wymianę informacji niezbędnych do realizacji usług publicznych, ▪ nawiązanie współpracy z Poznaniem i gminami Powiatu Poznańskiego (m.in. w ramach Stowarzyszenia Metropolia Poznań) w zakresie wypracowania wspólnych standardów e-usług publicznych (procedury, formularze) – możliwość aplikowania o środki europejskiej w zakresie modernizacji sektora publicznego i rozwój e-administracji, ▪ kontynuację współpracy z gminami Powiatu Poznańskiego w zakresie gromadzenia, przetwarzania i udostępniania informacji przestrzennej (Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej) – usprawnienie udostępniania on-line (wraz z płatnością on-line) informacji z studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu,

Działanie 5.1.1.	Rozwój e-administracji i systemów informacji przestrzennej
	▪ kontynuowanie i wzmocnienie współpracy (wraz z Poznaniem) z administracją rządową w celu aktywnego uczestnictwa w przygotowywaniu, testowaniu i wdrażaniu nowych e-usług publicznych i nowych rozwiązań e-administracji docelowo wdrażanych w całym kraju, ▪ bieżący monitoring możliwości uzupełniania Biuletynu Informacji Publicznej Powiatu Poznańskiego, stron podmiotowych na platformach PeUP i ePUAP kolejnymi nowymi usługami publicznymi, ▪ sukcesywne udostępnianie edytowalnych formularzy niezbędnych do realizacji usług publicznych – traktowane jako minimalny standard informacji o każdej usłudze, ▪ podjęcie na szeroką skalę (budynki użyteczności publicznej, prasa, telewizja, Internet – także portale społecznościowe) działań promocyjnych e-usług publicznych wśród mieszkańców i przedsiębiorców.
Efekty działania	Efektom realizacji działania będzie modernizacja zaplecza teleinformatycznego zapewniająca tworzenie i implementację zaawansowanych systemów e-administracji. W szczególności powinna zapewniać interoperacyjność wykorzystywanych (i nowych) systemów z systemami innych jednostek sektora publicznego. W wyniku zacieśniania współpracy w obszarze modernizacji administracji publicznej Powiat Poznański i gminy Powiatu powinny wypracować wspólny standard e-usług publicznych i wspólny standard obsługi mieszkańca i przedsiębiorcy. Zaplanowane działania (przy dużej aktywności i sprzyjającej polityce władz centralnych) winny intensyfikować rozwój wybranych e-usług publicznych, w szczególności poprzez wzrost poziomu interaktywności ich świadczenia (m.in. edytowalne i interaktywne formularze, nowe usługi dostępne w Biuletynie Informacji Publicznej Powiatu Poznańskiego, na PeUP i ePUAP, udostępnianie informacji przestrzennej). Docelowym efektem tworzenia e-administracji w Powiecie Poznańskim powinien być wzrost zainteresowania obywateli i przedsiębiorców elektronicznymi kontaktami ze Starostwem Powiatowym w Poznaniu i powszechnym korzystaniem z jego e-usług publicznych.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	Założenia celu operacyjnego nawiązują i są spójne z następującymi dokumentami strategicznymi: ▪ Plan działania UE na rzecz administracji elektronicznej na lata 2016-2020 Przyspieszenie transformacji cyfrowej w administracji (COM(2016) 179 final, Bruksela, 19.4.2016) ▪ Program Zintegrowanej Informatyzacji Państwa, 2013, Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, Warszawa ▪ WIELKOPOLSKA 2020 Zaktualizowana Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku, 2012, Zarząd Województwa Wielkopolskiego, Cel operacyjny 9.3. Sprawna, innowacyjna administracja samorządowa ▪ Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020, 2015, Zarząd Województwa Wielkopolskiego, 2.2 Oś

Działanie 5.1.1.	Rozwój e-administracji i systemów informacji przestrzennej
	Priorytetowa 2. Społeczeństwo Informacyjne – Działanie 2.1. Rozwój elektronicznych usług publicznych Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej – Metropolia Poznań 2020 – Program 5.3: Metropolitalny system informacyjny
Spójność z substrategiami i programami rozwoju Powiatu	Nie dotyczy – specyfika zagadnienia ogranicza się do strategii rozwoju.
Działania/projekty komplementarne	Powiązanie ze wszystkimi celami operacyjnymi.
Realizatorzy działania	- Wydział Informatyki Starostwa Powiatowego w Poznaniu, - Wydział Organizacyjny Starostwa Powiatowego w Poznaniu, - Wydział Promocji i Aktywności Społecznej Starostwa Powiatowego w Poznaniu, - Wydział Tworzenia i Realizacji Projektów Starostwa Powiatowego w Poznaniu, - Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej.
Partnerzy	- Ministerstwo Cyfryzacji, - Stowarzyszenie Metropolia Poznań, - Miasto Poznań, - Gminy powiatu poznańskiego, - Jednostki naukowo-badawcze, - Instytucje typu Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe.
Beneficjenci	- Starostwo Powiatowe w Poznaniu, - Urzędy miast i gmin powiatu poznańskiego, - Mieszkańcy powiatu i osoby spoza powiatu, - Przedsiębiorcy i inwestorzy z powiatu i spoza powiatu.
Mierniki rezultatu działania	- liczba usług publicznych dostępnych elektronicznie na poszczególnych poziomach interaktywności: - karta usługi, - formularz do pobrania,

Działanie 5.1.1.	Rozwój e-administracji i systemów informacji przestrzennej
	- formularz on-line, - pełna transakcyjność, ▪ odsetek spraw wpływających/wychodzących realizowanych elektronicznie – częściowo/w pełni, ▪ odsetek obywateli realizujących usługi publiczne <i>on-line</i> (według spraw/wydziałów).
Źródła finansowania	▪ Budżet Powiatu, ▪ Budżety gmin Powiatu, ▪ Fundusze europejskie, ▪ Budżet państwa, ▪ Budżety innych jednostek administracji publicznej.
Czas trwania działania	▪ Do 2020 r. – wzrost liczby usług dostępnych na PeUP i ePUAP (lub innej platformie udostępniania usług publicznych). ▪ Do 2030 r. – pełna cyfryzacja procedur administracyjnych – pełna dostępność usług publicznych on-line (przy sprzyjającej polityce władz centralnych).

Cel strategiczny 5.		Rozwój przyjaznej administracji, współpraca samorządowa i kształtowanie wizerunku Powiatu
Cel operacyjny 5.2.		Współpraca Samorządu Powiatowego z otoczeniem
Działanie	5.2.1.	Rozwój współpracy samorządowej w aglomeracji poznańskiej

Działanie 5.2.1.	Rozwój współpracy samorządowej w aglomeracji poznańskiej
Uzasadnienie działania	Powiat Poznański aktywnie uczestniczy w różnych formach współpracy samorządowej na szczeblu międzynarodowym (partnerstwo z regionami zagranicznymi) krajowym (Związek Powiatów Polskich) i regionalnym (Wielkopolski Ośrodek Kształcenia i Studiów Samorządowych). Szczególnie istotny jest rozwój lokalnej współpracy samorządowej w ramach aglomeracji poznańskiej, zapoczątkowany powołaniem Rady Aglomeracji Poznańskiej w 2007 r., potem Stowarzyszenia Metropolia Poznań, które od 2015 r. pełni funkcję Związku ZIT w MOF Poznania. W związku z tym, że powiat poznański koncentrycznie otacza miasto Poznań, realizowane są z nim od lat także porozumienia bilateralne w zakresie świadczenia usług społecznych. Duże znaczenie w procesie integracji zarządzania w aglomeracji poznańskiej mają porozumienia z Poznaniem w takich dziedzinach jak rynek pracy i wspieranie przedsiębiorczości, ochrona przeciwpożarowa i ratownictwo medyczne. Instytucje obejmujące swoim działaniem miasto Poznań i Powiat Poznański to: Powiatowy Urząd Pracy, Poznański Ośrodek Wspierania Przedsiębiorczości, Powiatowy Zespół do spraw Orzekania o Niepełnosprawności a także Komenda Miejska Straży Pożarnej i Powiatowe Centrum Powiadamiania Ratunkowego. Współpraca z Poznaniem jest niezbędna dla zintegrowanego świadczenia usług na poziomie powiatowym w aglomeracji poznańskiej. W wypracowywaniu modeli oraz tworzeniu merytorycznych podstaw współpracy samorządowej Powiat Poznański korzysta ze wsparcia środowiska naukowego poznańskich uczelni wyższych, szczególnie z Konsorcjum Badań nad Aglomeracją Poznańską koordynowanym przez Centrum Badań Metropolitalnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza. Kontynuacja i pogłębianie współpracy samorządowej w zakresie zarządzania i planowania w obszarze wielkomiejskim na różnych polach i w oparciu o różne formy prawne staje się nie tylko wyzwaniem, ale i koniecznością w obliczu istnienia i narastania międzygminnych problemów społecznych, środowiskowych, transportowych i infrastrukturalnych.
Opis działania	Działanie wiąże się z kontynuacją współpracy w ramach istniejących porozumień z miastem Poznań i gminami powiatu poznańskiego oraz w ramach Stowarzyszenia Metropolia Poznań, pełniącym rolę instytucji pośredniczącej Zintegrowanych Instytucji Terytorialnych na lata 2014-2020. W perspektywie długofalowej (perspektywa finansowa UE 2021-2027) należy dopracować formułę współpracy w ramach ZIT MOF Poznania i przygotować projekty, które mogłyby korzystać ze wsparcia finansowego instrumentu ZIT. Ważnym zadaniem dla wszystkich samorządów Stowarzyszenia Metropolia Poznań jest wdrażanie zapisów koncepcji Kierunków Rozwoju Przestrzennego Metropolii Poznań (2016). Dokument ten zawiera wytyczne dla kształtowania polityki przestrzennej na obszarze Metropolii. Powiat będzie uczestniczył w działaniach instytucji wdrażających koncepcje takich jak Metropolitalna Komisja Planistyczna i Planistyczne Forum Metropolitalne. Ustawa o samorządzie powiatowym z 5 czerwca 1998 r. ze zm. oraz ustawa o samorządzie gminnym z 8 marca 1990 r. ze zm.,

Działanie 5.2.1.	Rozwój współpracy samorządowej w aglomeracji poznańskiej
	dopuszczają różne dziedziny i formy prawne współpracy samorządowej: międzygminnej, międzypowiatowej oraz gminno-powiatowej. W statucie Stowarzyszenia Metropolia Poznań zapisano (art. 10) dążenie do zawiązania na terenie aglomeracji poznańskiej wielozadaniowego związku komunalnego zrzeszającego jednostki samorządu terytorialnego tworzące Aglomerację (np. na wzór regionów metropolitalnych Niemiec). Możliwości tworzenia związku metropolitalnego wprowadziła Ustawa o związkach metropolitalnych z 9 października 2015 r. (bez jednak przepisów wykonawczych), zakładająca integrację w ramach związku planowania przestrzennego, strategicznego jak też organizacji transportu publicznego i zarządzania drogami. Powiat Poznański niezależnie od ustaleń centralnych organów władzy i regulacji prawnych, będzie dążył do intensyfikacji działań integracyjnych w aglomeracji poznańskiej (Powiat, 17 gmin i miasto Poznań) i poznańskim obszarze funkcjonalnym (metropolitalnym). Współdziałanie ma znaczenie priorytetowe w takich dziedzinach jak (stosownie do zapisów Strategii Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej. Metropolia Poznań 2020): ▪ Gospodarka przestrzenna i środowisko, ▪ Infrastruktura i organizacja transportu, ▪ Gospodarka i rynek pracy, ▪ Usługi społeczne, ▪ Zintegrowane zarządzanie i marketing terytorialny. Jednym z najważniejszych zadań ww. Strategii w perspektywie 2030 jest tworzenie sieci współpracy na rzecz budowy Poznańskiej Kolei Metropolitalnej, również przy wsparciu Powiatu Poznańskiego. Istotne znaczenie dla promocji powiatu ma również współpraca w ramach Poznańskiej Lokalnej Organizacji Turystycznej (PLOT), założonej jako stowarzyszenie w 2003 r., do której należy miasto Poznań, Powiat Poznański i 13 gmin aglomeracji (w tym 11 z terenu powiatu). Statutowym celem PLOT jest wspieranie rozwoju rynku turystycznego w „Poznaniu i Aglomeracji Poznańskiej” oraz ich promocja jako miejsca atrakcyjnego turystycznie. Powiat Poznański nie uczestniczy aktualnie w żadnym związku międzypowiatowym lub gminno-powiatowym. Od 2015 r. prowadzone są jednak prace koncepcyjne nad powołaniem Związku Transportowego, w skład, którego wchodziłby także Powiat Poznański. Powinien to być związek celowy, odpowiedzialny za autobusowy publiczny transport zbiorowy na liniach o charakterze międzygminnym.
Efekty działania	Powiat Poznański jako aktywny uczestnik współpracy terytorialnej przyczyni się do integracji funkcjonalno-przestrzennej aglomeracji poznańskiej, co będzie przekładać się na bardziej efektywne ekonomicznie i przyjazne mieszkańcom świadczenie usług

Działanie 5.2.1.	Rozwój współpracy samorządowej w aglomeracji poznańskiej
	publicznych. Dzięki działaniom Powiatu Poznańskiego stworzony zostanie spójny systemu transportu zbiorowego na obszarze aglomeracji poznańskiej.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	▪ Karta Lipska na rzecz zrównoważonego rozwoju miast europejskich. ▪ Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta i Obszary Wiejskie (2010). ▪ Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju (2011). ▪ Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej. Metropolia Poznań 2020, (2011).
Spójność z substrategiami i programami rozwoju Powiatu	▪ Plan Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla Powiatu Poznańskiego na lata 2014-2025.
Działania/projekty komplementarne	Działanie 1.3.1. Aktualizacja produktów turystycznych i integracja oferty turystycznej powiatu poznańskiego. Działanie 4.2.3. Integracja transportu zbiorowego na terenie powiatu poznańskiego. Działanie 5.3.1. Marketing powiatu poznańskiego poprzez działania informacyjno-promocyjne.
Realizatorzy działania	Władze Powiatu Poznańskiego, Starostwo Powiatowe w Poznaniu.
Partnerzy	▪ Miasto Poznań, ▪ Gminy powiatu poznańskiego, ▪ Samorząd województwa wielkopolskiego, ▪ Stowarzyszenie Metropolia Poznań, ▪ PLOT.
Beneficjenci	Samorządy terytorialne, mieszkańcy aglomeracji poznańskiej.
Mierniki rezultatu działania	▪ liczba zawartych porozumień samorządowych, ▪ liczba stowarzyszeń i związków z udziałem Powiatu Poznańskiego.
Źródła finansowania	▪ Budżet powiatu poznańskiego, ▪ Budżet Stowarzyszenia Metropolia Poznań,

Działanie 5.2.1.	Rozwój współpracy samorządowej w aglomeracji poznańskiej
	▪ Środki Unii Europejskiej (ZIT), ▪ Środki Ministerstw na pomoc techniczną.
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Działanie 5.2.2.	Intensyfikacja współpracy zagranicznej Powiatu
Uzasadnienie działania	Powiat Poznański aktywnie uczestniczy we współpracy samorządowej na szczeblu międzynarodowym. Najważniejszą formą tej współpracy jest partnerstwo bilateralne z takimi regionami jak: Region Hanower (Niemcy), Prefektura São José dos Pinhais (Brazylia) oraz Rejonem Kijowsko-Światoszyńskim (Ukraina). W ostatnich latach szczególnie aktywne jest partnerstwo z Regionem Hanower, z którym Powiat łączy kontakty zarówno w ramach kadry administracyjnej starostwa jak i powiatowych służb, szkół i organizacji pozarządowych oraz z Prefekturą São José dos Pinhais. Osłabieniu uległy natomiast kontakty z regionem ukraińskim. Blisko 400 tys. jednostka administracyjna, jaką jest Powiat Poznański powinna mieć rozwiniętych kilka kontaktów zagranicznych, szczególnie w ramach „małej integracji europejskiej”. Dotyczy to także kontaktów Powiatu z silnymi ekonomicznie regionami na świecie, umożliwiającymi powiązania biznesowe. Można rozpocząć współpracę z którymś z bogatych kulturalnie regionów, np. krajów śródziemnomorskich, bałkańskich lub anglosaskich oraz z regionami w krajach wschodniej Europy. W tym przypadku doświadczenie Powiatu w zarządzaniu i przechodzeniu transformacji społeczno-gospodarczej powinny służyć innym regionom, wchodzącym na drogę przemian. Słabą stroną Powiatu jest nie uczestniczenie w światowych lub europejskich sieciach współpracy samorządowej. Biorąc pod uwagę wielkość i znaczenie gospodarcze powiatu jako obszaru podmiejskiego, zadaniem w czasie obowiązywania strategii jest uczestnictwo w jednej z sieci lokalnych samorządów europejskich.
Opis działania	Działanie obejmuje trzy aktywności: 1) kontynuacja współpracy samorządowej i przekładanie jej na działania skierowane do mieszkańców w ramach istniejących kontaktów partnerskich, z Regionem Hanower (Niemcy), Prefekturą São José dos Pinhais (Brazylia) oraz Rejonem Kijowsko-Światoszyńskim (Ukraina) 2) poszukiwanie nowych regionów współpracy w Europie, na świecie, stosownie do potencjału demograficznego i gospodarczego powiatu oraz podobieństw funkcjonalnych z potencjalnymi partnerami do wymiany kulturalnej i wspierania rozwoju społeczno-gospodarczego 3) nawiązanie współpracy w ramach sieci jednostek samorządowych o podobnym położeniu i problemach związanych z rozwojem stref podmiejskich.
Efekty działania	Powiat Poznański jako aktywny uczestnik współpracy międzynarodowej przyczyni się do zacieśniania więzów ze społecznościami lokalnymi innych krajów. Dzięki współpracy międzynarodowej wzrośnie rola powiatu na arenie międzynarodowej oraz przyczyni się

	ona do jego promocji poza granicami kraju. Dzięki działaniom Powiatu społeczności lokalne uzyskają lepszy kontakt ze światem zewnętrznym, szczególnie w takich dziedzinach jak edukacja, kultura, wymiana młodzieży, sport i turystyka, zdrowie, opieka społeczna i przedsiębiorczość.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej. Metropolia Poznań 2020, (2011). Program 5.5. Metropolia w sieci międzynarodowej.
Spójność z substrategiami i programami rozwoju Powiatu	
Działania/projekty komplementarne	Działanie 5.3.1. Marketing powiatu poznańskiego poprzez działania informacyjno-promocyjne.
Realizatorzy działania	Referat Współpracy Zagranicznej i Promocji Przedsiębiorczości (jako koordynator działania) oraz inne wydziały Starostwa Powiatowego w Poznaniu i jednostki podległe Powiatowi Poznańskiemu, szkoły, organizacje pozarządowe.
Partnerzy	- Gminy powiatu poznańskiego - Miasto Poznań - Samorząd województwa wielkopolskiego - Stowarzyszenie Metropolia Poznań - PLOT
Beneficjenci	Samorządy terytorialne, mieszkańcy powiatu poznańskiego
Mierniki rezultatu działania	liczba projektów, aktywności realizowanych w ramach współpracy międzynarodowej
Źródła finansowania	- Budżet Powiatu Poznańskiego - Budżety jednostek partnerskich - Środki Unii Europejskiej
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły.

Cel strategiczny 5.		Rozwój przyjaznej administracji, współpraca samorządowa i kształtowanie wizerunku powiatu poznańskiego
Cel operacyjny 5.3.		Kształtowanie dobrego wizerunku Powiatu.
Działanie	5.3.1.	Marketing powiatu poznańskiego poprzez działania informacyjno-promocyjne.

Działanie 5.3.1.	Marketing Powiatu Poznańskiego poprzez działania informacyjno-promocyjne
Uzasadnienie działania	Aktualne podejście do kwestii budowy wizerunku Powiatu Poznańskiego oparte jest na promowaniu jego aktywności społecznej poprzez szeroko zakrojone działania informacyjne, w których jako podstawowy kanał informowania o powiecie poznańskim w każdej sferze jego funkcjonowania wskazane są media. Budowa korzystnego a przede wszystkim trwałego wizerunku Powiatu w świadomości społecznej wymaga podejmowania działań opartych na integracji mieszkańców Powiatu wokół programu „Powiatowa17.”, czyli promocji 17 gmin powiatu poznańskiego.
Opis działania	Zadania z zakresu promocji Powiatu Poznańskiego leżą w bezpośredniej kompetencji Wydziału Promocji i Aktywności Społecznej, który inicjuje i koordynuje wszelkie działania promocyjne i wizerunkowe. W tym celu Powiat Poznański korzysta ze znaczących kanałów komunikacji w celu przekazywania informacji dotyczących wydarzeń własnych, a także organizowanych przez obywatelski sektor pozarządowy oraz animatorów aktywności społecznej. Realizowane przez Powiat Poznański przedsięwzięcia z zakresu promocji mają charakter ciągły i dotyczą przede wszystkim: ▪ opieki nad funkcjonowaniem strony internetowej powiatu poznańskiego www.powiat.poznan.pl, stanowiącej najważniejszy kanał informacyjny, ▪ rozwijania sztandarowego produktu informacyjnego powiatu – „Powiatowa 17.”, ▪ utrzymania i redakcji powiatowego profilu na portalu społecznościowym Facebook, względnie innych w przypadku ich upowszechniania się, ▪ organizacji patronatu, nagród i wyróżnień (m.in. nagrody powiatu poznańskiego za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury, nagrody sportowe, nagrody Starosty Poznańskiego), ▪ monitorowania wydarzeń w Powiecie i tworzenie kalendarium najważniejszych z nich, ▪ współpracy z mediami lokalnymi i regionalnymi, ▪ promocji Powiatu Poznańskiego wśród uczestników wydarzeń integrujących mieszkańców Powiatowej 17. w gminach, za pomocą pakietów promocyjnych bądź w formie wsparcia materiałami informacyjno-promocyjnymi, ▪ obsługi wydarzeń w Powiecie pod kątem formalno-prawnym, techniczno-organizacyjnym, kadrowym oraz medialnym, ▪ koordynacji prac nad publikacjami na temat Powiatu Poznańskiego (m.in. Kronika Powiatu Poznańskiego, Broszura Budżetowa), ▪ aktywności w ramach Stowarzyszenia Metropolia Poznań oraz Poznańskiej Lokalnej Organizacji Turystycznej, ▪ aktywności związanej z wydarzeniami z różnych obszarów zadań i usług publicznych.
Efekty działania	Zasadniczym efektem działania jest kreowanie pozytywnego wizerunku i budowa rozpoznawalnej marki powiatu poznańskiego. Działania wizerunkowe i promocyjne tworzące jednolity system promocji będą mieć jeszcze bardziej spójny charakter, ale przede wszystkim będą się koncentrować na systematycznym i ciągłym procesie informacyjnym. Ważnym celem realizacji działania będzie znaczące i systematyczne zwiększenie rozpoznawalności Powiatu Poznańskiego wśród m.in. mieszkańców, inwestorów, turystów itp., a tym samym rosnąca rola w zakresie koordynacji działań w zakresie integracji mieszkańców powiatu poznańskiego.

Działanie 5.3.1.	Marketing Powiatu Poznańskiego poprzez działania informacyjno-promocyjne
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej. Metropolia Poznań 2020. Oś 5. Zintegrowane zarządzanie i marketing. Program 5.4. Strategia marki i produkty metropolitalne.
Spójność z substrategiami i programami rozwoju Powiatu	Program Działań powiatu poznańskiego w zakresie promocji i ochrony zdrowia.
Działania/projekty komplementarne	Działanie 1.1.7. Promocja przedsięwzięć i zachowań proekologicznych oraz edukacja ekologiczna. Cel operacyjny 1.3. Rozwój potencjału turystycznego Powiatu i tworzenie zintegrowanych produktów turystycznych. Działanie 3.3.1. Promocja gospodarcza powiatu poznańskiego i lokalnej przedsiębiorczości.
Realizatorzy działania	Wydział Promocji i Aktywności Społecznej Starostwa Powiatowego w Poznaniu.
Partnerzy	Gminy powiatu poznańskiego, współorganizatorzy imprez i wydarzeń na terenie powiatu (instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy), media ogólnopolskie, regionalne i lokalne.
Beneficjenci	Mieszkańcy Powiatu Poznańskiego, przedsiębiorcy, inwestorzy, turyści, samorządy lokalne, podmioty i instytucje publiczne i prywatne.
Mierniki rezultatu działania	- Liczba wydarzeń (imprez, spotkań, konkursów,) z udziałem powiatu poznańskiego (w różnych formach). - Liczba wejść na stronę internetową powiatu poznańskiego.
Źródła finansowania	- Budżet Powiatu Poznańskiego, - Środki własne organizatorów danych przedsięwzięć i wydarzeń promocyjnych (np. jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych).
Czas trwania działania	Działanie ma charakter ciągły

3. PROCES REALIZACJI STRATEGII: WDRAŻANIE, MONITORING I EWALUACJA

Proces realizacji Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 r. to sekwencja działań instytucjonalnych finansowanych przez budżet Powiatu oraz wspartych zewnętrznymi: gminnymi, wojewódzkimi, krajowymi i europejskimi środkami finansowymi. Wdrażaniu Strategii towarzyszy jej monitoring oraz ewaluacja, zmierzająca do oceny stopnia realizacji Strategii. W procesie strategicznym należy podkreślać wzajemne korzyści i równouprawnienie wszystkich partnerów. Władze Powiatu Poznańskiego będą z pełną determinacją i odpowiedzialnością tworzyć rozmaite płaszczyzny współpracy, motywując i wyzwalać energię zarówno mieszkańców jak i różnych podmiotów życia społecznego i gospodarczego powiatu poznańskiego. Ich zaangażowanie i działania wypełnią treścią programy strategiczne, stając się ważnym elementem wdrażania Strategii.

Wdrażanie strategii

Przy opracowywaniu Strategii uwzględniono przesłanki wynikające z aktualnego stanu prawnego, istniejącego i perspektywicznego poziomu zaawansowania organizacyjnego i technologicznego oraz identyfikacji oczekiwań mieszkańców w zakresie poprawy warunków życia. Wdrożenie Strategii Powiatu następuje na trzech poziomach:

- merytorycznym,
- organizacyjnym,
- społecznym.

W aspekcie merytorycznym Strategia wymaga aktualizacji istniejących strategii branżowych. Strategia Powiatu Poznańskiego jest ważnym dokumentem także na poziomie dokumentów programowych i strategii gminnych, które powinny uwzględniać wspólnie uzgodnionych zapisów Strategii Powiatowej.

Zapisy Strategii Powiatu Poznańskiego zostały skorelowane z zapisami Strategii Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej. Metropolia Poznań 2020. Ponadto konieczne jest skoordynowanie zapisów Strategii z realizowanym i projektowanymi programami samorządu województwa wielkopolskiego oraz jednostek sąsiadujących z Powiatem (miasto Poznań i powiaty ościennie w stosunku do powiatu poznańskiego).

W aspekcie organizacyjnym za wdrażanie Strategii odpowiedzialne są władze Samorządu Powiatowego a za ich sprawną realizację jednostki organizacyjne Powiatu. Pełnią one także rolę koordynującą lub wspierającą wobec organizacji pozarządowych oraz służb działających na terenie Powiatu. Sprawne zarządzanie programami strategicznymi wymagać będzie współdziałania z miastem Poznań oraz samorządami lokalnymi 17 gmin położonych na terenie Powiatu. Ważnym partnerem w realizacji ponadgminnych zadań jest Stowarzyszenie Metropolia Poznań, w którym Samorząd Powiatowy reprezentuje Starosta, jako Wiceprezes Zarządu Stowarzyszenia. Stowarzyszenie jest od 2015 r. realizatorem Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Poznania, instrumentu wsparcia Unii Europejskiej dla obszarów funkcjonalnych

Poziom społeczny wdrażania strategii obejmuje działania mające na celu upowszechnianie zapisów Strategii wśród mieszkańców Powiatu oraz cykliczne informowanie ich o realizowanych działaniach. W tym zakresie ważne jest:

- Opublikowanie informacji o Strategii, jej celach i programach w lokalnych i regionalnych

mediach.

- Przekazanie pełnego dokumentu Strategii do gmin, jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych, organizacji gospodarczych itp.
- Wykorzystywanie istniejących wydarzeń do promocji działań strategicznych: Dzień z Powiatem Poznańskim, Forum Gospodarcze Metropolii Poznań, Poznańskie Dni Przedsiębiorczości itp.
- Wykorzystanie wszelkich form medialnego komunikowania się takich jak telewizja regionalna (program "Powiatowa 17"), portale społecznościowe oraz lokalna prasa.
- Wydawanie broszury dla wszystkich mieszkańców Powiatu Poznańskiego, informującej o działaniach strategicznych, ich celach, osiągniętych korzyściach, ale też kosztach i problemach związanych z realizacją Strategii.

Skuteczna realizacja Strategii zależy od wielu czynników merytorycznych, organizacyjnych i politycznych. Do najważniejszych należą:

1. Współpraca Władz Powiatu i Starostwa Powiatowego z podmiotami zewnętrznymi w zakresie realizacji działań strategicznych, jego stymulowania a także promowania. Szczególnie istotne są częste kontakty z miastem Poznań i gminami powiatu poznańskiego.
2. Pozyskiwanie partnerów działań strategicznych wśród różnych instytucji i organizacji na terenie powiatu poznańskiego: administracji samorządowej różnych szczebli, administracji rządowej i specjalnej, organizacji społecznych, podmiotów gospodarczych, przedsiębiorców itd.
3. Sprawne działanie podmiotu koordynującego wdrażanie Strategii, jego inicjatywa, kreatywność i determinacja w pozyskiwaniu środków finansowych, zdolność do kooperacji z różnymi podmiotami w aglomeracji, ścisła współpraca z partnerami w realizacji Strategii.
4. Informowanie opinii publicznej o postępach w zakresie wdrażania Strategii, którego celem jest z jednej strony promowanie dokumentu strategicznego, jego programów i działań strategicznych, a z drugiej budowanie poczucia spójności wśród mieszkańców Powiatu i podstaw do konsensusu w ramach całej Metropolii Poznań.
5. Zdobywanie doświadczeń i promowanie Strategii na zewnątrz powiatu, w postaci udziału w konferencjach i debatach samorządowych i naukowych.
6. Elastyczność i reagowanie na bieżące wydarzenia społeczne, gospodarcze i polityczne w powiecie oraz zmieniającą się sytuację np. prawną w kraju.
7. Stałe wsparcie organizacyjne i finansowe wdrażania Strategii, które zapewnia ciągłość działania i realizację całościowego procesu strategicznego.

Monitoring Strategii

Monitoring to proces systematycznego zbierania i analizowania ilościowych oraz jakościowych informacji, dotyczących postępów i efektów wdrażania Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego. Monitoring ma na celu zapewnienie zgodności realizacji działań z wyznaczonymi celami. Proces ten opiera się głównie na monitoringu rzeczowym (badaniu postępu realizacji działań) oraz monitoringu statystycznym (śledzeniu tendencji i zmian wskaźników). Celem systemu monitoringu jest dostarczenie informacji na temat stopnia zaspokajania potrzeb mieszkańców powiatu, ogólnej kondycji społeczno-gospodarczej powiatu i jego otoczenia, w tym pozycji konkurencyjnej w kraju jako podstawy do podejmowania decyzji zarządczych, alokacji środków finansowych oraz efektywności interwencji publicznej i właściwego wykorzystania narzędzi wspierających rozwój powiatu

Monitoring Strategii będzie odbywać się w cyklu rocznym, co będzie skutkowało rocznymi

sprawozdaniami poszczególnych wykonawców działań z ich realizacji. Będą one opierać się na danych i statystykach GUS, Starostwa Powiatowego w Poznaniu a także danych urzędów: Miasta Poznania oraz miast i gmin Powiatu, jak też informacji pozyskiwanych od realizatorów i partnerów programów strategicznych.

Dla celów monitoringu wprowadza się **Kartę realizacji działania strategicznego** zawierającej następujące elementy:

1. Numer i nazwa działania.
2. Cel i zakres działania (opis działania wg zapisów strategii, zawierająca także uzasadnienie działania, założone etapowanie, założone efekty, wskaźniki).
3. Podmiot(y) realizujące działanie (odpowiedzialne za realizację działania), konkretne wydziały/placówki Starostwa, z podziałem na głównego realizatora, wydziały współpracujące, partnerów działań itp.
4. Źródła finansowania (z podziałem na środki własne i środki zewnętrzne).
5. Realizacja działania (opis realizacji, przebieg realizacji działania ze wskazaniem etapowania np. w podziale na lata).
6. Nakłady finansowe (faktyczne nakłady na działania).
7. Efekty/ produkty realizacji działania (w oparciu o wyniki, wskaźniki, ich dynamikę zmian), wyrażone jakościowo oraz ilościowo.
8. Opis barier, trudności i zagrożeń w realizacji działania.

Ewaluacja Strategii

Ewaluacja Strategii czyli ocena stopnia realizacji jej celów i efektów powinna być dokonana według metodologii Unii Europejskiej. Według Komisji Europejskiej ewaluacja to „ocena interwencji publicznej pod kątem jej rezultatów, oddziaływania oraz potrzeb, które ma spełniać/miała zaspokoić” (*European Commission, Focus on Results: Strengthening Evaluation of Commission Activities, European Commission, 2000*). Zgodnie z wytycznymi i praktyką europejską w badaniu ewaluacyjnym stosować należy pięć kryteriów ewaluacyjnych:

- **Trafność** - oznacza odwołanie do zadań powiatu, ustawy, przepisów, określenie czy działanie odpowiada potrzebom, uzasadnienie merytorycznego działania.
- **Efektywność** - oznacza zestawienie nakładów np. ilość środków, wysiłków do efektów, określenie czy realizowano możliwie racjonalnymi kosztami nakładami, czy inne metody byłyby skuteczniejsze.
- **Skuteczność** - określenie na ile osiągnięto zamierzone cele, stopień realizacji (częściowo, w pełni).
- **Użyteczność** (przydatność) - określenie dla jakich konkretnie grup działanie jest użyteczne - beneficjenci realizacji strategii.
- **Trwałość** - określenie czy działanie jest trwałe, czy zachowana jest ciągłość działań, jego długookresowość.

Każda ewaluacja polityk publicznych jest nie tylko oceną działań w określonym czasie, ale także działaniem pozwalającym na stałe ich doskonalenie oraz tworzenie nowych działań, stosownych do zmieniających się warunków i potrzeb. Jedną z funkcji ewaluacji jest więc wzmocnienie procesu programowania strategicznego rozwoju Powiatu Poznańskiego.

W 2020 r. przewiduje się dokonanie okresowej ewaluacji stopnia realizacji Strategii oraz, w razie konieczności, jej aktualizacji, szczególnie w przypadku zaistnienia zmian prawnych,

organizacyjnych, finansowych, istotnych dla funkcjonowania i rozwoju powiatu poznańskiego. Ewaluacja powinna być związana z nową perspektywą finansową Unii Europejskiej (2021-2027). Zmiany w zapisach Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego mogą wynikać także z powstania nowych dokumentów strategicznych na poziomie kraju i Unii Europejskiej lub pojawienia się nowych, znaczących dla rozwoju powiatu instrumentów prawnych, finansowych itp.

4. KIERUNKI ROZWOJU POWIATU POZNAŃSKIEGO W ŚWIECIE EUROPEJSKICH, KRAJOWYCH I REGIONALNYCH DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH

Cele strategiczne rozwoju powiatu poznańskiego wpisują się w europejskie, krajowe i regionalne dokumenty programowe. W myśl zasady subsydiarności, jednostki wyższego rządu wspomagają realizację strategii lokalnych poprzez wsparcie polityczne, organizacyjne i finansowe. Z kolei Powiat Poznański, poprzez swoje działania przyczynia się do realizacji polityk terytorialnych, istotnych z punktu widzenia rozwoju regionu, państwa i kontynentu. Zgodnie z zaleceniami sformułowanymi w Ustawie z 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, lokalne dokumenty programowe powinny być spójne z unijnymi i krajowymi dokumentami strategicznymi.

System aktów strategicznych, planistycznych oraz operacyjnych obowiązujących na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym, istotnych dla realizacji polityki rozwoju Powiatu Poznańskiego tworzą następujące dokumenty:

- **Europa 2020 - Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu¹,**
- **Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta i Obszary wiejskie,**
- **Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 r. Wielkopolska 2020,**
- **Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej. Metropolia Poznań 2020.**
- **Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Poznania.**

Wszystkie wyżej wymienione dokumenty mają odzwierciedlenie w celach strategicznych Powiatu Poznańskiego w perspektywie 2030 r.

W Strategii Europa 2020 kładzie się nacisk na: rozwój przedsiębiorczości i poprawę dostępu do rynku MŚP, dopasowanie popytu do podaży na rynku pracy, lepszą edukację poprzez poprawę jakości kształcenia, wzrost inwestycji w badania i rozwój oraz innowacyjności, rozwój społeczeństwa cyfrowego, modernizację transportu i poprawę efektywności energetycznej, walkę z ubóstwem i wykluczeniem społecznym. W sytuacji Powiatu Poznańskiego, stojącego wciąż przed olbrzymimi wyzwaniami modernizacyjnymi, stąd najistotniejszym wyzwaniem jest rozwój infrastruktury transportowej oraz poprawa warunków życia mieszkańców w odniesieniu do mieszkalnictwa, edukacji i rynku pracy. Na obecnym etapie rozwoju istotne znaczenie dla realizacji Strategii UE ma także lepsze wykorzystanie potencjałów strefy podmiejskiej w ramach obszaru funkcjonalnego (Metropolii Poznań). W świetle zapisów Strategii Europa 2020, władze lokalne powinny realizować na swoim terenie partnerstwo, ściśle włączając do tego procesu gminy, a także podmioty gospodarcze i przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego, przyczyniając się do opracowania i wdrażania programów rozwoju (Rola strategii lokalnych i regionalnych w realizacji celów strategii Europa 2020, 2011).

¹ Proces opracowania Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego zbiegł się w czasie z pracami Ministerstwa Rozwoju nad „Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju”, która ma być aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju. W opracowaniu znajdował się także nowy dokument „Strategia rozwoju Miasta Poznania 2020+”.

Dokumentem wyznaczającym priorytety rozwoju regionalnego kraju jest **Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020: regiony, miasta i obszary wiejskie (KSRR 2020)**. Dokument ten określa cele i priorytety rozwoju Polski w wymiarze terytorialnym i zakłada także dalsze wzmacnianie roli regionów w osiąganiu celów rozwojowych w tym wprowadzenia nowych instrumentów partnerstwa i koordynacji działań ukierunkowanych terytorialnie – kontraktu terytorialnego (w efekcie jest nim program ZIT). W Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020 ustalono następujące cele polityki regionalnej do 2020 roku: 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów („konkurencyjność”). 2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”). 3. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie („sprawność”). Pierwszy cel polityki regionalnej do 2020 r. dotyczy całego obszaru Polski. W jego ramach podstawowymi kierunkami działań są:

- jak najlepsze wykorzystanie potencjału terytoriów cechujących się największą zdolnością do kreowania wzrostu gospodarczego (Warszawy i pozostałych ośrodków wojewódzkich wraz z ich obszarami funkcjonalnymi),
- wzmacnianie funkcji metropolitalnych ośrodków wojewódzkich i integracja ich obszarów funkcjonalnych,
- budowanie mechanizmów służących rozprzestrzenianiu procesów rozwojowych z biegunów wzrostu
- wspieranie rozwiązań integrujących przestrzeń funkcjonalnych obszarów miejskich w zakresie zagospodarowania przestrzennego, transportu zbiorowego (infrastruktury, taboru i rozwiązań organizacyjnych), usług komunalnych, rynku pracy.

Rola i kierunki rozwoju Poznania i jego obszaru funkcjonalnego – Powiatu Poznańskiego znajdują wyraz w **Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 r. Wielkopolska 2020 (2012)**. Jednym z kluczowych wyzwań stojących przed regionem Wielkopolski według tej strategii jest wzrost wewnętrznej integracji i istotna poprawa jakości życia mieszkańców Wielkopolski. Według zapisów dokumentu, w województwie wielkopolskim postępuje proces metropolizacji, co jest jednym z głównych, obok globalizacji, wyznaczników współczesnego rozwoju. W Poznaniu i Powiecie Poznańskim w coraz większym stopniu koncentrują się wszystkie istotne potencjały społeczno-gospodarcze regionu. Jest to przede wszystkim miejsce koncentracji zarządów firm o zasięgu ponadregionalnym, wysoko kwalifikowanej kadry zarządczej, przedstawicieli nauki i kultury. Metropolia Poznań jest także miejscem absorpcji globalnych innowacji i źródłem ich rozprzestrzeniania na region, a także miejscem tworzenia innowacji regionalnych. Przez bogatą ofertę usługową i wysoki poziom życia przyciąga nowych mieszkańców. W strategii regionalnej zauważa się jednak, że Poznań i Powiat Poznański, mimo wysokich wskaźników makroekonomicznych, to także miejsce wielu problemów rozwojowych w takich dziedzinach, jak środowisko czy komunikacja zbiorowa. Do kluczowych problemów Powiatu Poznańskiego zaliczono zjawisko suburbanizacji, czyli migracji rezydencjalnych mieszkańców z Poznania do strefy podmiejskiej, skutkujące spadkiem liczby ludności miasta, a także „chaosem przestrzennym”. W Strategii zwraca się także uwagę na niedorozwój mechanizmów współdziałania wewnątrz obszaru metropolitalnego i jego integracji. Z punktu widzenia rozwoju powiatu poznańskiego istotne znaczenie ma realizacja przez samorząd województwa dwóch celów strategicznych:

- Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej regionu. Niezbędnym działaniem w tym zakresie jest poprawa jakości połączeń pomiędzy Poznaniem a miastami i terenami wiejskimi województwa dla aktywizacji i wykorzystania ich potencjałów. Dla realizacji tego

zadania zaplanowano cel operacyjny Rozwój transportu zbiorowego, w którym za priorytet uznaje się: rozwój i promocję kolei metropolitalnej, zwiększenie częstotliwości i skrócenie czasu przejazdów, rozbudowę sieci przystanków i punktów przesiadkowych, w tym na terenie Powiatu Poznańskiego.

- Wzmocnienie konkurencyjności metropolii poznańskiej i innych ośrodków wzrostu w województwie. Zakres tego celu obejmuje m.in. rozwój funkcji metropolitalnych, a także wspieranie powiązań wewnątrz obszaru metropolitalnego. Zakłada on wzmocnienie funkcji gospodarczych, usługowych i społecznych miast poznańskiego obszaru metropolitalnego.

Miasto Poznań, Powiat Poznański oraz pozostali członkowie Stowarzyszenia Metropolia Poznań realizują od 2011 r. wspólną politykę rozwoju wyznaczoną przez **Strategię Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej. Metropolia Poznań 2020**. Jest to jeden z pierwszych tego typu dokumentów w kraju, do opracowania, którego samorządy w polskim systemie prawnym nie były zobligowane. Strategia Metropolia Poznań 2020 przedstawia wspólną perspektywę rozwojową dla jednostek samorządowych współpracujących w ramach Stowarzyszenia Metropolia Poznań. Strategia zawiera wizję rozwoju miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania w perspektywie najbliższej dekady, uzupełnioną o wartości i zasady jej realizacji. Niezbędne działania kierunkowe w Metropolii Poznań ujęte zostały w pięć osi strategicznych, dla których sformułowano 28 programów strategicznych. W ramach programów realizacyjnych zaplanowano blisko 120 działań, istotnych kluczowe dla wzrostu spójności i konkurencyjności tworzącej się Metropolii Poznań. Wiele z nich jest realizowanych, przy sporym udziale Powiatu Poznańskiego, takich jak koordynacja planowania przestrzennego wg zapisów Koncepcji Rozwoju Przestrzennego Metropolii Poznań (2016), wspólna promocja inwestycyjna i turystyczna (w ramach Poznańskiej Organizacji Turystycznej), organizacja Poznańskiej Kolei Metropolitalnej, porozumienia międzygminne w zakresie transportu publicznego itp.

Stowarzyszenie Metropolia Poznań, którego członkiem jest Powiat Poznański, od 2015 r. pełni funkcję Związku Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Poznania. W dniu 16 marca 2015 roku Zarząd Stowarzyszenia Metropolia Poznań podpisał Porozumienie z Zarządem Województwa Wielkopolskiego w sprawie pełnienia przez Stowarzyszenie funkcji Instytucji Pośredniczącej dla realizacji ZIT w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Poznania. Zintegrowane Inwestycje Terytorialne to nowe narzędzie służące realizacji strategii terytorialnych w perspektywie 2014 – 2020. W Polsce przy pomocy instrumentu ZIT realizowane są w szczególności zintegrowane działania służące zrównoważonemu rozwojowi obszarów miejskich, o których mowa w art. 36 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE Nr 1303/2013. Warunkiem wsparcia finansowego było opracowanie Strategii ZIT.

Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Poznania to zestaw działań, które w perspektywie 2020 r. mają zapewnić większą spójność tego obszaru oraz przyczynić się do wzrostu gospodarczego, rozwoju infrastruktury, poprawy komunikacji, polepszenia usług społecznych, a co się z tym wiąże, poprawy jakości życia mieszkańców całej Metropolii.

W ramach Strategii ZIT, której wykonawcą jest także Powiat Poznański, założono realizację 12 programów strategicznych. Są to:

1. Poznańska Kolej Metropolitalna (PKM). Integracja systemu transportu publicznego wokół transportu szynowego w MOF Poznania,
2. Rozwój infrastruktury placówek kształcenia zawodowego w MOF Poznania,

3. Wzmacnianie systemu kształcenia zawodowego oraz jego dostosowanie do potrzeb rynku pracy,
4. Wzmacnianie systemu kształcenia ogólnego oraz jego dostosowanie do potrzeb rynku pracy,
5. Wspieranie przedsiębiorczości w branży IT poprzez świadczenie usług przez inkubatory przedsiębiorczości,
6. Integracja sieci dróg wojewódzkich w MOF Poznania,
7. Metropolitalny system tras rowerowych,
8. Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej oraz ograniczenie niskiej emisji w MOF Poznania,
9. Ochrona i modernizacja obiektów użyteczności publicznej stanowiących dziedzictwo kulturowe,
10. Poprawa dostępu do wysokiej jakości usług profilaktyki zdrowotnej w MOF Poznania,
11. Poprawa dostępu do usług opieki nad dziećmi do lat 3,
12. Poprawa dostępu do usług asystenta rodziny oraz koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej w MOF Poznania.

Wsparcie z funduszu ZIT daje możliwość realizacji przez Powiat Poznański zintegrowanych programów edukacyjnych, zdrowotnych, kulturalnych i społecznych jak również modernizację obiektów użyteczności publicznej, zmniejszanie ich energochłonności a także wspieranie lokalnej przedsiębiorczości. Jest to jak dotąd pierwszy i jedyny finansowy instrument wsparcia integrujący obszar powiatu poznańskiego i miasta Poznania. Strategia ZIT stanowi podstawę do uczestniczenia Związku ZIT w procesie zarządzania i realizacji WRPO 2014+.

W realizacji przez Powiat Poznański ponadgminnych zadań ważnym partnerem jest Stowarzyszenie Metropolia Poznań, w którym Samorząd Powiatowy reprezentuje Starosta, jako Wiceprezes Zarządu Stowarzyszenia. Z uwagi na zbliżający się okres 2020 r. Stowarzyszenie powinno podjąć się ewaluacji Strategii Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej. Metropolia Poznań 2020, która może wpłynąć również na potrzebę aktualizacji Strategii Powiatowej po 2020 r. Jak wskazano w opisie procesu wdrażania Strategii w 2020 r. powinna być dokonana okresowa ewaluacja stopnia realizacji Strategii oraz, w razie konieczności, jej aktualizacja, szczególnie w przypadku zaistnienia zmian prawnych, organizacyjnych, finansowych, istotnych dla funkcjonowania i rozwoju Powiatu Poznańskiego. Ewaluacja powinna być związana z nową perspektywą finansową Unii Europejskiej (2021-2027).

Wykaz akronimów:

B&R - Parking typu bike & ride (parkuj i jedź) dla rowerów
B+R - Badanie i rozwój
CBM UAM – Centrum Badań Metropolitalnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
CEIDG – Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej
DK – Droga krajowa
DP – Droga Powiatowa
DPS – Dom Pomocy Społecznej
DW – Droga Wojewódzka
EFRR - Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFS - Europejski Fundusz Społeczny
ePUAP – elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej
ESK – elektroniczny system kolejkowy
ESP – elektroniczna skrzynka podawcza
EZD – elektroniczne zarządzanie dokumentacją
GDDKiA – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GDOŚ – Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska
GOAP – związek międzygminny „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej”
GZWP – główny zbiornik wód podziemnych
ICT – Information and Communications Technologies – technologie informacyjno-komunikacyjne
JCWP – jednolita część wód powierzchniowych
JCWpd – jednolita część wód podziemnych
JR-G – Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza
JST - Jednostka Samorządu Terytorialnego
KKRPM - Koncepcja Kierunków Rozwoju Przestrzennego Metropolii Poznań
KPZK - Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030
KSRR - Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020: regiony, miasta i obszary wiejskie
MOF - Miejski Obszar Funkcjonalny
MP - Metropolia Poznań
MPZP – miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego
OSP – Ochotnicza Straż Pożarna
OZE - Odnawialne Źródła Energii
P&R - Parking typu park & ride (parkuj i jedź) dla samochodów
PAN – Polska Akademia Nauk
PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
PCZK – Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego
PeUP – Platforma e-Usług Publicznych
PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
PIG – Państwowy Instytut Geologiczny
PKM – Poznańska Kolej Metropolitalna
PLOT – Poznańska Lokalna Organizacja Turystyczna
PSP – Państwowa Straż Pożarna
PTTK – Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze
PTZ – Publiczny transport zbiorowy

RDOŚ – Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
SMP - Stowarzyszenie Metropolia Poznań
SOR – Szpitalny Oddział Ratunkowy
SOSW – Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy
SUIKZP – studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
UE - Unia Europejska
WIOŚ – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
WPN – Wielkopolski Park Narodowy
WRPO 2014+ - Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020
ZDP – Zarząd Dróg Powiatowych
ZDW – Zarząd Dróg Wojewódzkich
ZIT - Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
ZPKWW – Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Wielkopolskiego
ZRM – Zespół Ratownictwa Medycznego
ZTM – Zarząd Transportu Miejskiego

Literatura:

- Anttiroiko A.-V., 2008b. Introductory Chapter. A Brief Introduction to the Field of E-Government. [W:] A.-V. Anttiroiko (red.), Electronic Government: Concepts, Methodologies, Tools, and Applications. Information Science Reference, Hershey-New York, I, s. XLI-LXXV.
- Bul R., 2011. Dojazdy ludności do pracy w aglomeracji poznańskiej. Transport Miejski i Regionalny, 7/8-2011; 31-39. Wydawnictwo PiT, Kraków.
- Bul R., 2014. Migracje wahadłowe mieszkańców aglomeracji poznańskiej. Biblioteka Aglomeracji Poznańskiej nr 24. Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań.
- Bul R., Rychlewski J. 2011. Koncepcja Kolei Metropolitalnej. W: Studium uwarunkowań rozwoju przestrzennego aglomeracji poznańskiej (red. T. Kaczmarek). Bogucki Wydawnictwo Naukowe. Poznań.
- Focus on Results: Strengthening Evaluation of Commission Activities, 2000 European Commission, Brussels.
- Gaczek W. M., Komorowski J. W., Romanowski R., Urbaniak M. 2011, Potencjał gospodarczy aglomeracji poznańskiej, Biblioteka Aglomeracji Poznańskiej, Nr 11, Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań.
- Gadziński J., 2012. Sieć transportu publicznego. [W:] Kaczmarek T. (red.), Studium uwarunkowań rozwoju przestrzennego aglomeracji poznańskiej. Centrum Badań Metropolitalnych UAM, Poznań.
- Graf R., Pyszny K., 2016. Zintegrowane zarządzanie zasobami wodnymi [w.] Kaczmarek T., Mikuła Ł. (red.), Koncepcja Kierunków Rozwoju przestrzennego Metropolii Poznań. Centrum Badań Metropolitalnych, Poznań.
- Herrschel T., Newman P., 2002, Governance of Europe's City Regions. Planning, policy and politics, Routledge, London.
- Hill H., 2004. Transformation of the Administration by E-Government. German Journal of Urban Studies. [W:] Deutsche Zeitschrift für Kommunalwissenschaften DfK, 2. Deutsches Institut für Urbanistik, Berlin.

- Kaczmarek T., 2012, Trendy i wyzwania rozwojowe, Studium uwarunkowań rozwoju przestrzennego aglomeracji poznańskiej, Kaczmarek T. (red.), Centrum Badań Metropolitalnych UAM, Poznań.
- Kaczmarek T., 2015 - Functional Urban Areas as the Focus of Development Policy in Poland. Rozwój Regionalny i Polityka Regionalna 29. Instytut Geografii Społeczno-Ekonomicznej
- Kaczmarek T., 2015 - Tworzenie i realizacja strategii rozwoju Metropolia Poznań 2020. Wybrane Aspekty Kształtowania Obszarów Metropolitalnych (red. P. Lorens, S. Ledwoń). Biuletyn Komitetu Przestrzennego Zagospodarowania Kraju PAN, z. 259
- Kaczmarek T., 2016 - Obszary metropolitalne w Polsce - problemy zarządzania i planowania. Zachodniopomorskie Studia Regionalne, Szczecin
- Kaczmarek T., Mikuła Ł., 2012, Budownictwo mieszkaniowe w powiecie poznańskim w latach 2000-2011. Kronika Powiatu Poznańskiego, Nr 3-2012. Starostwo Powiatowe w Poznaniu. Poznań.
- Kołodziejczak A., Kacprzak E., 2015. Funkcje rolnicze. [W:] Kaczmarek T. (red.), Kierunki Rozwoju Przestrzennego Metropolii Poznań. Centrum Badań Metropolitalnych, Poznań.
- Mizgajski A., Zwierzchowska I., 2015. Zielona infrastruktura. [W:] Kaczmarek T., Mikuła Ł. (red.), Koncepcja Kierunków Rozwoju przestrzennego Metropolii Poznań. Centrum Badań Metropolitalnych, Poznań.
- Perdał R., 2012. Poziom rozwoju elektronicznych usług publicznych w Poznaniu. [W:] T. Kaczmarek (red.), Pozycja konkurencyjna Poznania wśród metropolii krajowych i europejskich. Biblioteka Aglomeracji Poznańskiej, z. 22, s. 219-232. Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań.
- Perdał R., 2014. Czynniki rozwoju elektronicznej administracji w samorządzie lokalnym w Polsce. Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań.
- Powiat poznański. Jakość przestrzeni i jakość życia, 2008, (red. T. Kaczmarek, A. Mizgajski A.), Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań.
- Rotnicka J., 1995. Typ reżimu wodnego Warty w profilu Poznania. (W:) Wody powierzchniowe Poznania. Kaniecki A. (red.), Konferencja Naukowa (6.11.1995), Poznań, s.185-190.
- Sallmann R., 2005. Ogólnokrajowy rozwój e-government. Austriackie formy rozwiązań. [W:] J. Proniewicz, K. Szczepańska (red.), Efektywna polityka i administracja. Strategie i instrumenty zarządzania miastami. Związek Miast Polskich, Österreichischer Städte-bund, KDZ – Zentrum für Verwaltungsforschung, Poznań, s. 151–177.
- Transport w aglomeracji poznańskiej, 2010, Grabowski W. (red.), Biblioteka aglomeracji Poznańskiej, Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań.
- van Duivenboden H., Lips M., 2005. Responsive e-Government Services: Towards `New` Public Management. [W:] V. Bakkers, V. Homburg (red.), The Information Ecology of e-Go-vernment. E-Government as Institutional and Technological Innovation in Public Ad-ministration. IOS Press, Amsterdam, Berlin, Oxford, Tokyo, Washington, s. 141–154.
- Wrześniński D. 1999. Sezonowa struktura odpływu w dorzeczu Warty i jej przyrodnicze uwarunkowania. Prace Komisji Geograficzno-Geologicznej, PTPN, 25.
- Zasoby przyrodnicze i ich ochrona w aglomeracji poznańskiej, 2010 (red. A. Mizgajski A.), 2010, Biblioteka Aglomeracji Poznańskiej, Nr 2, Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań.

Źródła Internetowe:

- Bank Danych Lokalnych GUS (<https://bdl.stat.gov.pl>),
- Dane GDOŚ (<http://www.gdos.gov.pl/dane-i-metadane>),
- Dane WIOS (<http://poznan.wios.gov.pl/>),
- Geoserwis GDOŚ (<http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>),
- Hydroportal (<http://mapy.isok.gov.pl/imap/>),
- Strona internetowa Biuletynu Informacji Publicznej Powiatu Poznańskiego,
- Strona internetowa Głównego Urzędu Statystycznego,
- Strona internetowa Powiatu Poznańskiego.

Akty prawne:

- Dyrektywa 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotycząca oczyszczania ścieków,
- Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza
- Uchwała nr Zarządu Powiatu w Poznaniu z dnia ... r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Strategii
- Uchwała nr XX/152/III/2008 Rady Powiatu Poznańskiego z dnia 25 czerwca 2008 r. w sprawie zatwierdzenia dokumentu pn. „Ewaluacja Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego na lata 2006-2013”.
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
- Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z dnia 24 kwietnia 2003 r.
- Ustawa z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy
- Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
- Ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym
- Ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko
- Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym
- Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju
- Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze

Dokumenty:

- Badanie potrzeb mieszkaniowych mieszkańców Metropolii Poznań, 2016. Centrum Badań Metropolitalnych UAM.
- Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2015, 2016. Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa.
- Ewaluacja wdrażania Strategii Powiatu Poznańskiego, 2012, Centrum Badań Metropolitalnych UAM, Poznań.
- Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych w Powiecie Poznańskim za 2015 r.
- Informacja o stanie środowiska w roku 2014 i działalności kontrolnej Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w powiecie poznańskim ziemskim w roku 2014, WIOŚ, Poznań, 2015.
- Koncepcja Kierunków Rozwoju Przestrzennego Metropolii Poznań (red. T. Kaczmarek, Ł. Mikuła), 2016. Centrum Badań Metropolitalnych. Poznań.
- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030), 2012 r. - Monitor Polski (poz. 252).
- Master Plan dla Poznańskiej Kolei Metropolitalnej, rok Stowarzyszenie Metropolia Poznań
- Monitoring Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego na lata 2006-2013, Starostwo Powiatowe w Poznaniu, 2011
- Plan rozwoju sieci drogowej dróg powiatowych Powiatu Poznańskiego na lata 2016 – 2020, Starostwo Powiatowe w Poznaniu
- Plan transportowy aglomeracji poznańskiej
- Porozumienie zawarte w dniu 24 marca 2009 roku pomiędzy Wojewodą Wielkopolskim a Starostą Poznańskim, w sprawie powierzenia powiatowi poznańskiemu części spraw z zakresu właściwości Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.
- Powiatowy Program Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych 2014 – 2020, 2014. Starostwo Powiatowe w Poznaniu
- Powiatowy Program Zapobiegania Przemocy oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego Powiatu Poznańskiego. 2015. Starostwo Powiatowe w Poznaniu
- Program działań Powiatu Poznańskiego w zakresie promocji i ochrony zdrowia na lata 2014-2018. 2014. Starostwo Powiatowe w Poznaniu
- Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Poznańskiego na lata 2016- 2019 (załącznik do uchwały Nr XVI/214/V/2016 Rady Powiatu w Poznaniu z dnia 27 kwietnia 2016 roku).
- Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Powiecie Poznańskim na lata 2013-2020. 2013. Starostwo Powiatowe.
- Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020. Umowa Partnerstwa. 2014. Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju. Warszawa.
- Programu ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 23.12.2013 r. poz. 7401).
- Raport o stanie środowiska w województwie wielkopolskim w 2015 roku, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Poznań 2016.
- Raport z badania warunków życia w Powiecie Poznańskim, 2016, CBM.
- Roczny Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2015 r.

- Spójna Polityka Parkingowa dla Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Poznańskiej
- Sprawozdania z realizacji Rocznych Programów Współpracy Powiatu Poznańskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Poznańskiego 2014 – 2020. 2014. Starostwo Powiatowe w Poznaniu
- Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej. Metropolia Poznań 2020, 2011, Centrum Badań Metropolitalnych
- Strategia Rozwoju Powiatu Poznańskiego do 2030 r. - raport z badania warunków życia w powiecie, 2016, Centrum Badań Metropolitalnych UAM, Poznań.
- Strategia Rozwoju Powiatu Poznańskiego na lata 2006 – 2015, 2013, Starostwo Powiatowe w Poznaniu
- Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020 – regiony, miasta i obszary wiejskie, 2010. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa.
- Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Poznania, 2015, Stowarzyszenie Metropolia Poznań.
- Tendencje w sektorach Energii i Transportu w Europie do roku 2030, 2006, Komisja Europejska.
- The Role of eGovernment for Europe's Future, 2003. Komunikat Komisji Europejskiej, 26.09.2003, COM 2003 (567) final, Bruksela.
- UN-DESA, 2016. United Nations E-Government Survey 2016. E-Government in Support of Sustainable Development. Department of Economic and Social Affairs Division for Public Administration and Development Management, New York.
- Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny 2014+, Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego.

ul. Bogumiła Krygowskiego 10,
61-680 Poznań
tel. 61 829 6336
cbm@amu.edu.pl
cbm.amu.edu.pl